

378.10
378.10
2.3

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปกาศิต จำปาทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
กุมภาพันธ์ 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
อุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุม)

.....กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุม)

.....กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ จำเนียร น้อยท่าช้าง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น เพราะได้รับความกรุณาจากท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม ที่ได้กรุณาเป็นประธานที่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเสนอรูปแบบในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาแก้ไข จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กราบขอบพระคุณ อาจารย์จำเนียร น้อยท่าช้าง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการในการ สอบปากเปล่า และให้คำแนะนำในการทำปริญญานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ อาจารย์นิวัตร นาคะเวช ดร.พิชิต ฤทธิ์จัญญ อาจารย์วันชัย คงเพชร อาจารย์วิภา พงษ์พิจิตร อาจารย์พิมพ์รัตน์ สภาอนุชาติ อาจารย์วิรัตน์ ขวัญยืน และอาจารย์ชนิษฐา วิทยาอนุมาส ที่ได้ให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กราบขอบพระคุณศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาจังหวัด อาจารย์ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ อาจารย์เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ อาจารย์สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และ อาจารย์สมชัย อุมะวรรณ ที่ได้กรุณาติดต่อประสานงานโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ และให้ความสะดวกต่อผู้วิจัยในการไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนดังกล่าว

และสุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณคณะศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มประชากร และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ปกาศิต จำปาทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การประกอบอาชีพอิสระ	7
การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	16
การบริหารโครงการ	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	58
2 ผลการศึกษาศาภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพ อิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย	199

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนของประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	39
2 โครงสร้างการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	42
3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด เมื่อเทียบกับจำนวนที่ผู้วิจัยส่งไปให้	55
4 จำนวน และร้อยละ ของอายุและวุฒิการศึกษา ของคณะผู้ดำเนินงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	58
5 จำนวนและร้อยละของการเข้ารับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับโครงการ และจำนวนครั้งของการอบรม สัมมนาของคณะผู้ดำเนินงานส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ	59
6 จำนวนและร้อยละ ของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำแนกตามภาระงานในสถานศึกษา	60
7 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนจำแนกตามเพศ และระดับชั้น	60
8 จำนวนและร้อยละ ของอาชีพผู้ปกครองของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันเพื่อ ประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม	61
9 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามประเภทช่างอุตสาหกรรม	61
10 จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในการกำหนดนโยบาย ในการปฏิบัติงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	63
11 ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของการกำหนดนโยบาย ของโรงเรียนในการปฏิบัติงานตามโครงการประกอบอาชีพอิสระ	64
12 จำนวนของปัญหา และอุปสรรค ในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	65
13 จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานในการแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ เพื่อรับผิดชอบโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน	66

14	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการดำเนินงาน ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	67
15	จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ	68
16	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงาน ในการประเมินสภาพปัจจุบันของ โรงเรียน ก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	69
17	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการดำเนินงาน การประเมินสภาพปัจจุบัน	70
18	จำนวนของปัญหาและอุปสรรค ในการประเมินสภาพปัจจุบันก่อนดำเนินการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	71
19	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานในการเขียนโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน	72
20	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเขียนโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	73
21	จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ ของโรงเรียน	74
22	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานเพื่อสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ	75
23	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	76
24	จำนวนของปัญหา อุปสรรค ในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	77
25	จำนวนของอาชีพของบุคลากรภายนอกที่ร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	78
26	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับ การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็น ของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่ม กันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	79

27	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานในการ ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	80
28	จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ .	82
29	จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินการ ในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่ม กันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	83
30	จำนวนของปัญหา และอุปสรรคในการรับสมัครนักเรียนที่ทำโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ ระเภทช่างอุตสาหกรรมตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	85
31	จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงาน ในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษา ประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียนที่รวมกลุ่ม กันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	86
32	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการดำเนินงาน ในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	87
33	จำนวนของปัญหา และอุปสรรคในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	88

34	จำนวนและร้อยละ ของเหตุผลที่นักเรียนรวมกลุ่มกัน เพื่อดำเนิน โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียน ที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	89
35	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	90
36	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการดำเนินงาน ในการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่ม กันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	91
37	จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	92
38	จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินการ เกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณา อนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ	93
39	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงาน ในการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ ของนักเรียนตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ .	94
40	จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	95
41	จำนวนและร้อยละ ของหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลการ อนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ	96
42	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการรายงานผลการ อนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	97
43	จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการรายงานผลการอนุมัติโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	98

44	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับ ดูแลกลุ่มนักเรียน ให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตาม ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่ม กันดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	99
45	จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการกำกับ ดูแลกลุ่มนักเรียน ให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	101
46	จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินการในการประเมินผลโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็น ของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	102
47	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของในการประเมินผล โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน	103
48	จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ ของนักเรียน	104
49	จำนวนและร้อยละ ของหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	105
50	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการดำเนินงาน ในการรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	106
51	จำนวนของปัญหา อุปสรรค ในการรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ	107

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภาพกรอบแนวคิดการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	6
2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ	25
3 แผนภูมิองค์ประกอบการบริหารโครงการ	35
4 แผนภาพการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมด้านอาชีพเป็นเป้าหมายสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เป้าหมายหนึ่งดังจะเห็นได้จากนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่ได้ปรากฏอยู่ในแผนการศึกษาแห่งชาติอย่างต่อเนื่องกันหลายฉบับ ที่ค่อนข้างเด่นชัดจะเห็นได้จาก แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ยังคงมุ่งให้สถาบันการศึกษาเน้นการฝึกปฏิบัติในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะในการประกอบอาชีพ ทักษะการจัดการ และทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ตลอดจนเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 70)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ว่าจะเร่งรัดพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และการมีงานทำ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติในด้านการงาน การอาชีพ ตามกระบวนการให้ครบวงจรและส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนเพื่อให้เกิดค่านิยม คุณธรรม ทักษะความสามารถและประสิทธิภาพ ที่จะประกอบสัมมาชีพโดยเฉพาะการประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับเพิ่มเติมทักษะความสามารถเฉพาะทางนำไปสู่การประกอบอาชีพตามสภาพแรงงานในแต่ละท้องถิ่น (ศึกษาธิการ. 2530 : 33) และเพื่อให้ความสำเร็จของนโยบายด้านการประกอบอาชีพมีความชัดเจนขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดในหลักการของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นหาความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และเป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพ และเพื่อการศึกษาต่อ (ศึกษาธิการ. 2534 : 1)

กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดหลักสูตรการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รู้จักคิด ทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ อันจะก่อให้เกิดนิสัยรักการทำงาน มีคุณธรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างค่านิยมในการคิดสร้างงาน ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ และประกอบอาชีพสุจริต และกรมสามัญศึกษาได้ประกาศทิศทางการจัดการศึกษา

ขึ้นในปีการศึกษา 2531 ในจุดเน้นให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน ตามสภาพกำลัง และความสามารถโดยผ่านกิจกรรมสหกรณ์ หรือการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ตามความเหมาะสม โดยให้จัดเป็นโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียนของนักเรียน โครงการนี้กรมสามัญศึกษาได้รับเงินสนับสนุนในการจัดทำโครงการ จากเงินบริจาค และเงินงบประมาณจำนวนทั้งสิ้น 150,830,000 บาท และได้จัดสรรให้กับ โรงเรียน จำนวน 2,140 โรงเรียน โรงเรียนละ 50,000 บาท หรือ 70,000 บาท และจัดเงินให้ที่ จังหวัดๆ ละ 100,000 บาท (กรมสามัญศึกษา. 2536 : ไม่มีเลขหน้า) และเพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนมีแนวปฏิบัติ เดียวกัน กรมสามัญศึกษาจึงได้ประกาศหลักเกณฑ์การดำเนินงานขึ้นเมื่อ วันที่ 6 มีนาคม 2533 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ การรวมกลุ่มของนักเรียนที่ทำ โครงการ ข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้เงินทุน การจัดที่ปรึกษาโครงการ การขออนุมัติโครงการ และการนิเทศติดตามผลโครงการ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 17-18) ต่อมาหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาได้จัดทำขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่าง เรียนของนักเรียนขึ้น 14 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การแต่งตั้งคณะทำงาน การประเมินสภาพปัจจุบัน การเขียนโครงการของโรงเรียน การสรรหาและแต่งตั้งคณะ กรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ การรับ สมัคกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ การดำเนินการให้ นักเรียนเขียนโครงการ การพิจารณาอนุมัติโครงการ การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ การประเมินผลโครงการ และการ รายงานผลโครงการ ให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา ได้สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน พบว่าในปีการศึกษา 2536 มีนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ร้อยละ 19.38 ปัญหา และอุปสรรคที่พบได้แก่ นักเรียนไม่สนใจ และ เข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่สนับสนุน บุคลากรขาดความรู้ และขาดประสบการณ์ (กรมสามัญศึกษา. 2537 : 5) และในปีการศึกษา 2537 ในรายงานการประเมินของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา พบว่ามีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 14.28 นักเรียนมีรายได้เฉลี่ยคนละ 28.13 บาทต่อปี (เกณฑ์กำหนดให้นักเรียนมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 50 บาทต่อปี) และพบปัญหา อุปสรรค เช่นเดียวกับปี 2536 คือ นักเรียนไม่สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่เข้าใจการ ทำงานเป็นกลุ่ม ผู้ปกครองไม่สนับสนุน ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต บุคลากรขาดความรู้และ ประสบการณ์ (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 5) และจากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนิน งานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าแนวปฏิบัติตามโครงการไม่ชัดเจน ครูไม่เห็นความสำคัญของ

โครงการและไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ และขั้นตอนรายละเอียดของโครงการมีมากเกินไป (สุรินทร์ กลีบทอง. 2534 : 233 ; ยุพยง วุฒวงศ์. 2538 : 150)

จากการที่มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนน้อย และลดลงแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งที่มีแนวปฏิบัติไว้แล้ว 14 ขั้นตอน ดังนั้นการศึกษาทบทวนกระบวนการนำขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนทั้ง 14 ขั้นตอนนี้ไปใช้ จะทำให้ทราบว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนทั้ง 14 ขั้นตอน ที่เสนอไว้หรือไม่ เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และเนื่องจากวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม เป็นการศึกษาที่รัฐมุ่งจัดให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเตรียมความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสังคมอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี (เปรี๊ยะ กิจรัตน์. 2534 : 143) ดังนั้นหากนักเรียนประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้ต้นทุนสูงมากจนเกินไป และมีความหลากหลายในตัวเอง นักเรียนสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษามีแนวทางในการประกอบสัมมาชีพ ต่อไปในอนาคต จึงจะเน้นศึกษาอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม โดยจะเน้นการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และเน้นการนำกระบวนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอนไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจว่าสมควรจะใช้กระบวนการบริหารโครงการทั้ง 14 ขั้นตอนนี้ต่อไป หรือควรจะนำไปพิจารณาปรับปรุง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และนโยบายของกรมสามัญศึกษา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงาน
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระคือ ได้ใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียนให้บรรลุตามนโยบาย หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนตามนโยบายกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งหมด 26 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเป็น ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ ประธานคณะทำงาน จำนวน 1 คน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โครงการละ 1 คน และนักเรียนที่ร่วมกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ได้แก่
 - 2.1 วิธีการดำเนินงาน
 - 2.2 ผลการดำเนินงาน
 - 2.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน หมายถึงวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพอิสระในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยการนำเอางานอาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรม ที่ระบุในหลักสูตรมัธยมศึกษา หรือหลักสูตรอาชีพท้องถิ่นประเภทช่าง

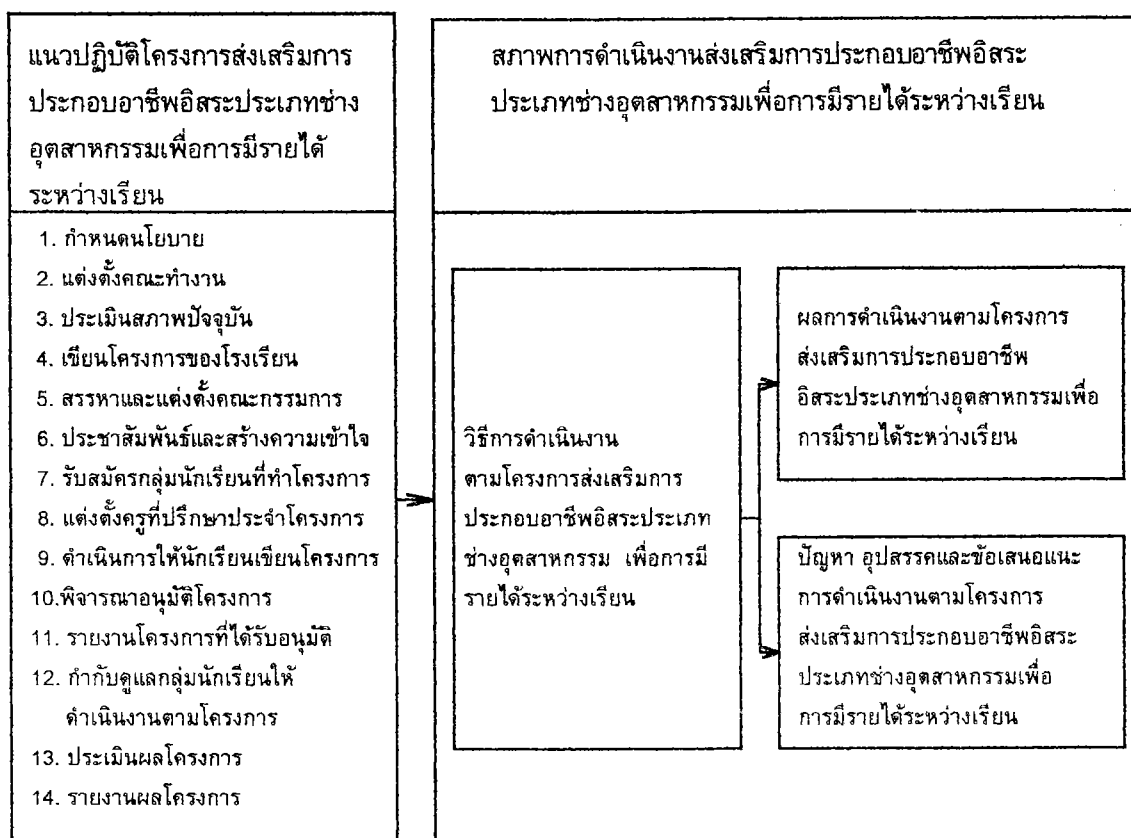
ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมวิชาการ เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีแนวปฏิบัติ 14 ขั้นตอน คือการกำหนดนโยบาย การแต่งตั้งคณะทำงาน การประเมินสภาพปัจจุบัน การเขียนโครงการ ของโรงเรียน การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การ ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ การแต่งตั้งครู ที่ปรึกษาประจำโครงการ การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ การพิจารณาอนุมัติ โครงการ การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตาม โครงการ การประเมินผลโครงการ และการรายงานผลโครงการ สภาพการดำเนินงานส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ประการ ได้แก่ วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน หมายถึงกิจกรรม ที่ทำให้แนวปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของ การจัดโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เกิดการ เปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ผลงาน หรือผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของแต่ละขั้นตอน

ผลการดำเนินงาน หมายถึงผลงานหรือผลผลิต หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละ ขั้นตอนของแนวปฏิบัติการจัดโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่าง อุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ต้อง นำมาแก้ไข หรือข้อขัดขวางที่ส่งผลให้การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการจัดโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม แต่ละขั้นตอนไม่สำเร็จตามเป้าหมาย และเป็น การชี้แนวทางหรือบอกแนวทางที่จะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 1 แผนภาพกรอบแนวคิดการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

จากแผนภาพแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 14 จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดดังกล่าวนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของโครงการ และบ่งชี้ถึงความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะยังเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุง และพัฒนาขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระและวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การจัดโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และสนองนโยบายกรมสามัญศึกษา

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยที่นำเสนอ ดังนี้

1. การประกอบอาชีพอิสระ
2. การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. การบริหารโครงการ

1. การประกอบอาชีพอิสระ

1.1 ความหมายของอาชีพอิสระ ความหมายของอาชีพอิสระได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2517 : 5) ได้ให้ความหมายของอาชีพอิสระว่า เป็นอาชีพที่มีบุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เองโดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 915,924) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “อาชีพอิสระ” ดังนี้

“อาชีพ” “อาชีพะ” หมายถึง การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

“อิสระ-,” “อิสระ” หมายถึง เป็นใหญ่ ปกครองตนเองเป็นไทแก่ตัว ตามความหมายนี้ อาชีพอิสระจึงหมายถึง งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงตนเองโดยผู้ทำอาชีพไม่ต้องขึ้นต่อผู้ใด เป็นเจ้าของกิจการและดำเนินการด้วยตนเอง

วชิร โอภิรากร (2533 : 11) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจด้วยการลงทุนเอง ดำเนินกิจกรรมในรูปของการผลิต การจำหน่าย การบริการและการจัดการด้วยตนเอง ไม่รับคำสั่งจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น และรับผิดชอบต่อการเสี่ยงทางธุรกิจทุกชนิดด้วยตนเอง โดยกิจการนั้นจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (international labour organization) ให้ความหมายของคำว่าอาชีพอิสระไว้ว่า อาชีพที่มีรูปแบบไม่แน่นอนตายตัว หรือเป็นรูปแบบตามอรรถาธิบายของผู้ประกอบอาชีพ (informal sector) กล่าวคือรูปแบบของ การประกอบอาชีพ

อาจมีความแตกต่างกันไปตามแต่ผู้ประกอบการอาชีพจะเห็นสมควร อันจะมีผลทำให้ผู้ประกอบการอาชีพมีรายได้ และกิจการที่ประกอบนั้นดำรงอยู่ด้วยดีตลอดไป (ประยูร ศรีประสาธน์ และ ศิริภรณ์ ชุมนม. 2535 : 621)

ทิพวัล ถือคำ (2533 : 43) ได้ให้ความหมายคำว่าอาชีพอิสระ หมายถึงการประกอบอาชีพซึ่งผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเองโดยยึดว่าเป็นอาชีพอิสระเพราะผู้ประกอบการไม่ได้เป็นลูกจ้าง ในหน่วยงานทั้งในภาครัฐหรือเอกชน

จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา (2530 : 9) ได้ให้ความหมายคำว่าอาชีพอิสระ หมายถึงการประกอบกิจการขนาดเล็กที่ทำด้วยตนเอง โดยอาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้และมีกำไร ซึ่งอาจมีลักษณะการผลิต การประกอบ การซ่อมรวมทั้งการบริการ

ส่วนการประกอบอาชีพอิสระตามความหมาย ของกรมสามัญศึกษา (2535 : 15) ระบุว่า เป็นการรวมกลุ่มของนักเรียน เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโดยมีการวางแผนการจัดการและดำเนินการด้วยกลุ่มตนเองตามสภาพเวลา กำลัง ความสามารถ จนก่อให้เกิดคุณธรรม และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า อาชีพอิสระหมายถึงอาชีพที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเอง เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นนายจ้างตนเอง โดยมีรูปแบบของอาชีพที่หลากหลาย ผู้ประกอบการสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ตามถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง และเป็นการดำเนินการที่มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถทำรายได้มีกำไรเลี้ยงตนได้ และเป็นอาชีพสุจริต

1.2 ประเภทของอาชีพอิสระ ประเภทของอาชีพอิสระ ได้มีการจัดแบ่งไว้ในหลายลักษณะดังนี้

สัญญา จัดตานนท์ (2528 : 20) แบ่งอาชีพอิสระ หรืออาชีพส่วนตัวตามระดับ ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความรู้ในระดับสูง เช่นแพทย์ วิศวกร ทนายความ ผู้ตรวจบัญชี และครู - อาจารย์ เป็นต้น
2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความรู้ในระดับที่ต่ำกว่าอนุปริญญา คือช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ช่างเขียนแบบ ช่างตัดเสื้อ ช่างเสริมสวย ช่างเย็บหนัง เป็นต้น
3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือวิชาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการอาชีพขายเครื่องสำอาง ข้าวแกง ค้าหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบแร่ แผงลอย ขั้วรถแท็กซี่ ตลอดจนรับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2526 : 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ ดังนี้
คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านศิลป
หัตถกรรม

ประดิษฐ์ ชาสสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 10) แบ่งประเภท อาชีพ
อิสระไว้ดังนี้

1. กลุ่มการค้า ซึ่งรวมถึง หาบเร่ แผงลอย ค้าปลีก ค้าส่ง ขายอาหารสำเร็จ
รูป เพชรพลอย ตัดเย็บเสื้อผ้า
2. กลุ่มอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เช่น จักสานซ่อมแซมรองเท้า เจียรไนเพชร
พลอย ตัดเย็บเสื้อผ้า
3. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งรวมกิจการรับจ้างขนส่ง รถแท็กซี่ กิจการ
บริการซ่อมแซมเครื่องไฟฟ้า วิทยุ ยานพาหนะ กิจการตัดผม และเสริมสวย

กรมสามัญศึกษา (2535 : 15) ได้แบ่งประเภทการประกอบอาชีพอิสระไว้ 2 ประเภท
คือ

1. อาชีพผู้ผลิต ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินกิจการผลิตชิ้นงานเพื่อจำหน่าย เช่น
งานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา ผลิตผลการเกษตร เป็นต้น
2. อาชีพบริการ ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการได้เอื้ออำนวยความสะดวก
หรือให้บริการแก่ผู้บริโภค เช่น ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์ แม่ค้า ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย
 เป็นต้น

นราทร (2539 : 18) ได้แบ่งประเภทของอาชีพอิสระไว้เป็น 2 กลุ่มอาชีพคือ

1. กลุ่มอาชีพที่ได้รับรู้จากสถานศึกษา หรือสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ สำเร็จการ
ศึกษาจากมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือโรงเรียน กลุ่มนี้ค่อนข้างมีระบบหรือหลักสูตรแน่นอน
เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ นักธุรกิจ ช่างตัดผม ช่างตัดเสื้อ เป็นต้น
2. กลุ่มอาชีพที่ไม่ได้รับความรู้จากสถานศึกษาหรือสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ การ
เรียนรู้จากบรรพบุรุษ ศึกษาด้วยตนเอง และการฝึกประสบการณ์จากแหล่งประกอบอาชีพ
โดยตรง เช่น ช่างซ่อมรถ ช่างทาสี เพาะเห็ด ค้าของชำ เป็นต้น

การแบ่งประเภทอาชีพอิสระดังกล่าวมีการจัดแบ่งตามลักษณะต่าง ๆ กันเช่น
แบ่งตามระดับความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ตามลักษณะสาขาวิชา ตามประเภท
และขนาดของกิจการ เป็นต้น

1.3 หลักการของการประกอบอาชีพอิสระ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการประกอบอาชีพอิสระมีดังนี้

ชม ภูมิภาค และคณะ (2528 : 170) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับเยาวชนในโรงเรียนดังนี้

1. ควรให้เด็กรู้เรื่องงานอาชีพตั้งแต่เล็กและให้ขอบเขตให้กว้างขวางออกไปเมื่อเด็กโตขึ้น
2. ควรให้เด็กได้สัมผัสกับงานอาชีพอย่างแท้จริง ให้เด็กได้ฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับงานอาชีพ
4. ฝึกนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้แก่เด็ก โดยการให้ลงมือทำจริง
5. ควรปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้ตรงกับหลักการประกอบอาชีพ
6. สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น
7. จัดช่องว่างระหว่างการศึกษาออกโรงเรียน และในโรงเรียนให้หมดไปโดยเน้นการจัดการศึกษาที่พึงพากัน
8. ระดมทรัพยากรท้องถิ่นทั้งบุคลากรและวัสดุมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และคำนึงถึงความประหยัด

กรมสามัญศึกษา (2535 :16) ได้กล่าวถึงหลักการที่ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระไว้ดังนี้

1. หลักการจัดการศึกษาเพื่อชีวิต ชุมชนและสังคม
2. หลักการพึ่งตนเองและความมีอิสระแก่ตนเอง
3. หลักการจัดการ นำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
4. หลักการเรียนรู้จากสภาพปัญหา สิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติจริง
5. หลักการตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

จากเอกสารการสอนชุดวิชา การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ (2533 : 645) ได้กำหนดปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เป็น 6 ประการ ประกอบด้วย

1. ทัศนคติที่ดี การรณรงค์เปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระก่อนเป็นเรื่องสำคัญทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพราะค่านิยมฝังแน่นในความรู้สึกรักของคนทั่วไปยังเห็นว่าการมีงานทำ คือการรับจ้างเป็นพนักงาน คนงาน เจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการ ฉะนั้นการรณรงค์สร้างค่านิยมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นการเชิดชูเกียรติผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ การเผยแพร่ข้อมูลการประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ในชุมชน รวมทั้งรายได้รายเดือนรายปีที่ได้รับ ข้อคิดของการประกอบอาชีพอิสระเป็นต้น จะเป็นการให้ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

2. ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ การศึกษาวิชาการงานและอาชีพในระบบโรงเรียนจะเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างความมั่นใจให้ตนเอง เป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการรู้จักตนเอง ตระหนักถึงความสามารถความถนัดของตนเอง ความเชื่อมั่นในวิชาชีพนั้นเกิดขึ้นได้จากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ผู้เรียนมีโอกาสรู้ความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของตนเองในแต่ละทักษะ เพื่อปรับปรุงและแก้ไข และวิธีการฝึกฝนนั้นถ้าจะให้เกิดผลดีต้องเป็นการฝึกในระบบโรงเรียนโดยเฉพาะในสภาพการปฏิบัติงานจริง

3. ความรู้และทักษะในด้านการจัดการและการตลาด เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระเป็นลักษณะการประกอบอาชีพขนาดเล็กหรือกิจการที่ต้องดำเนินเองทั้งหมด การเรียนรู้เรื่องการจัดการ การบัญชี การเงิน การหาตลาดจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะไม่เพียงแต่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพเท่านั้น แต่ต้องมีความรู้ในเรื่องการประกอบธุรกิจ ตั้งแต่การหาตลาด การจัดผลิตผล หรือบริการให้สอดคล้องกับตลาดทั้งด้านปริมาณคุณภาพ การประมาณต้นทุนการผลิตและราคาขาย นอกจากนั้นยังรวมถึงระเบียบกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่ต้องรู้ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

4. ข่าวสารข้อมูลช่องทางการประกอบอาชีพ ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่น ช่องทางการประกอบอาชีพด้วยการใช้ทรัพยากรเหล่านั้น หน่วยงานท้องถิ่นที่จะสนับสนุนการประกอบอาชีพนั้น ๆ ในด้านต่าง ๆ ทั้งเทคนิคและวิธีการและปัจจัยการผลิต เป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้เกิดการริเริ่ม หรือเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระขึ้นได้

5. เงินทุน ปัจจัยการส่งเสริมด้านการเงิน และสินเชื่อ ดำเนินการโดยภาครัฐ เช่น กรมการค้าภายใน สำนักงานธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม กรุงเทพมหานคร กรมประชาสัมพันธ์ และเงินทุนหมุนเวียนเพื่ออุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม สำหรับภาคเอกชนก็มีธนาคาร สถาบันการเงิน และสมาคมต่าง ๆ เป็นต้น ความรู้ในเรื่องแหล่งเงินทุนและกระบวนการตลอดจนหลักเกณฑ์ในการขอกู้เพื่อการลงทุนรายย่อย ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. คุณสมบัติส่วนตัวที่พึงประสงค์ การประกอบอาชีพอิสระควรมีคุณสมบัติที่จำเป็นดังนี้

6.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักคิดอย่างวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผลและรู้จักแก้ปัญหาได้

6.2 ความอดทน สู้งาน

6.3 ความพยายามสูง ขยัน ประหยัด และมีวินัย

6.4 ความละเอียด รอบคอบ เยือกเย็นไม่โกรธง่าย

6.5 มีมนุษยสัมพันธ์ดี

6.6 ซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

กรมวิชาการซึ่งมีหน้าที่ และบทบาทในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้พยายามพัฒนาแนวคิดด้านอาชีพสู่การปฏิบัติ จึงได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาอาชีพในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน โดยอ้างถึงแนวคิดและรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาอาชีพของสหรัฐอเมริกา ซึ่งแนะวิธีการไว้หลายรูปแบบดังนี้ (กรมวิชาการ. 2531 : 20-22)

1. จัดและขยายการศึกษาต่อเนื่องในรูปของเรียนไปทำงานไป (concurrent schooling and part-time job) โดยจะต้องยกระดับงานของนักเรียนให้ดีขึ้น รวมไปถึงโอกาสที่จะก้าวหน้าในงานนั้น ๆ พร้อมด้วยมีโครงการร่วมที่จะสอนเจตคติและทักษะต่อการทำงานขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจจะจัดสอนโดยผู้ชำนาญในสถานประกอบการ หรือจากนักการศึกษาที่โรงเรียน รูปแบบนี้มีจุดอ่อนที่ว่า การเรียนและการทำงานต่างก็เป็นคู่แข่งที่จะดึงเอาเวลา และพลังการเรียนของนักเรียนด้วยกัน

2. ใช้การฝึกงานและฝึกหัดในระหว่างการทำงานเป็นวิธีการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ โรงเรียนสอนแต่เพียงการศึกษาสามัญ ผู้ปฏิบัติงานจะเข้าทำงานตำแหน่งใด ก็มีการฝึกหัดงานในตำแหน่งนั้น วิธีนี้เป็นวิธีที่ปฏิบัติมาแล้ว วิธีนี้อาจช่วยลดเวลาในการศึกษาลง แต่ก็ยังมีปัญหาด้านการเชื่อมต่อกันระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน

3. จัดบูรณาการการเรียนและการทำงานในสองปีสุดท้ายของระบบการศึกษาให้ผู้เรียนแต่ละคน โดยเพิ่มประสบการณ์ในการทำงาน เจตคติต่องาน งานอาชีพระดับต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาทักษะให้พอสมควร การบูรณาการนี้ควรจัดให้เป็นระบบการเรียนที่มีประสิทธิภาพ รูปแบบนี้จะเป็นรูปแบบที่ประหยัดทั้งเวลา ทู่น และแรงงาน

การจัดบูรณาการการเรียนและการทำงานเข้าด้วยกันนั้น สามารถทำได้ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ซึ่งเป็นสองปีสุดท้ายของระดับการศึกษาภาคบังคับ ถึงแม้จะมีเสียงคัดค้านว่าให้เด็กระดับนี้ทำงานเร็วเกินไปเป็นการผิดกฎหมายแรงงาน แต่ในทางการศึกษานั้นเห็นว่าประสบการณ์ในงานแต่เล็กน้อยเป็นตัวกำหนดเจตคติพื้นฐานต่อการทำงาน และมีอิทธิพลต่อกระบวนแบบของการทำงานตลอดชีวิต การบูรณาการเอาประสบการณ์ในงานเข้าไปในชีวิตของนักเรียน จะช่วยเด็กให้มีโอกาสค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนและการทำงานเป็นอย่างดี และแถมเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีประสบการณ์ในงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะแต่อย่างใด การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวนี้ได้ต้องอาศัยนักการศึกษาที่มีประสบการณ์ และมีความชำนาญมากพอสมควร

การบูรณาการเอาประสบการณ์ในงานเข้าในชีวิตของนักเรียนนั้น ได้มีแนวคิดหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งคือ การจัดสามัญศึกษาให้มีปฐมภูมิในงาน ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษว่า Work-Oriented General Education โดยจัดหลักสูตรสามัญศึกษาให้ประสมประสานกับงาน และมีองค์ประกอบของงาน 5 ประการ ที่จะเป็นตัวประสมประสานคือ

1. โครงการประสบการณ์ในการทำงาน เป็นการเน้นโครงการแบบ “ทำด้วยตัวเธอเอง” เช่น งานไม้ งานกระดาษ งานครัว งานบ้าน งานเกษตร เป็นต้น โครงการดังกล่าวนี้ไม่ควรจัดเป็นแบบการเรียน แต่จัดเป็นแบบการทำงาน เป็นการสร้างนิสัยการทำงาน
2. การสำรวจอาชีพ เป็นการเน้นอาชีพในท้องถิ่น พาเด็กไปดูการทำงาน ทำสวน ทำไร่ อดุสาหกรรมในท้องถิ่น ร้านค้า สถานที่ราชการ เข้าหลักที่ว่าพยายามให้เด็กสร้างเอกลักษณ์กับคนที่มีอาชีพที่ตนสนใจ
3. ประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นการเน้นด้านการส่งเสริมเจตคติในการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในการทำงาน และให้มีน้ำใจด้านนวัตกรรม กล่าวคือ นึกถึงวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยใช้คำขวัญที่สำคัญ เช่น “ใหม่เสมอ” “แปลกเสมอ” เป็นการสนับสนุนให้เด็กทำงานใหม่ ๆ แปลก ๆ ตัวอย่างเช่น ปลุกผักแบบใหม่ เลี้ยงไก่แบบใหม่ เป็นต้น
4. การจัดการขนาดย่อม เป็นการเน้นการจัดการตั้งแต่เด็ก ๆ อีกให้รู้หน้าที่การรับผิดชอบ การวางแผน การแบ่งงาน จนครบวงจร ให้เด็กจัดการงานบ้านงานฟาร์ม งานร้านขนาดย่อม งานบริการ และงานสหกรณ์ เป็นต้น นับว่าเป็นการสร้างนิสัยการทำธุรกิจขนาดย่อมให้แก่เด็ก เมื่อโตขึ้นจะได้สามารถร่วมมือกันจัดการธุรกิจขนาดย่อมได้
5. นวัตกรรม มีลักษณะคล้าย ๆ ประสิทธิภาพของการทำงาน แต่การสอนเป็นการเน้นให้เห็นประวัติของการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการ เช่นวิวัฒนาการของเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม กายภาพ และชีวภาพ อาทิ วิวัฒนาการของการวัดเวลา วิวัฒนาการของการเลี้ยงปลาและการผสมเทียม

1.4 ผลของการประกอบอาชีพอิสระที่เกิดต่อคน สังคม และประเทศ จาก

จดหมายข่าวกรมสามัญศึกษา (2532) เรื่อง “ทำไมต้องมีอาชีพอิสระ” ได้กล่าวถึงการส่งเสริมให้นักเรียนมีอาชีพอิสระเพื่อการ มีรายได้ระหว่างเรียนว่า อาชีพอิสระจะต้องเป็นอาชีพที่มีระบบการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อจะได้ศึกษาระบบต่าง ๆ เช่นการจัดทำบัญชี การลงทุน ร่วมทุน การรู้จักแบ่งสัดส่วน การออกแรง ออกเงิน มีประธาน มีเหรัญญิก ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะมีครู-อาจารย์ นักธุรกิจนักการธนาคารเป็น ผู้วิเคราะห์ให้คำปรึกษา ดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนได้ดำเนินการ ตัวอย่างเช่น บริษัทปลูกผักโรงเรียน นักเรียนจะรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปจัดตั้งเป็นรูปบริษัท มีชื่อบริษัท มีนักเรียนเป็นเจ้าของกิจการ การจัดตั้งบริษัทปลูกผักโรงเรียนนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพราะได้รับประทานผักที่ปลอดสารพิษ และสามารถแน่ใจได้ ทั้งนี้เพราะเป็นฝีมือการปลูกของลูกหลานเราเอง นอกจากนี้ยังสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า นักเรียนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ พึ่งตัวเองได้ และประโยชน์ที่นอกเหนือจากนั้นก็คือนักเรียนมีช่องทางในการทำมาหากิน และสามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพอิสระที่กรมสามัญศึกษาได้มุ่งเน้น และจัดเป็น

โครงการซึ่งเป็นนโยบายของกรมสามัญศึกษานั้น เหตุผลและเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถที่จะนำความรู้จากกระบวนการเรียนการสอนมาสู่การปฏิบัติจริงดังจะเห็นได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (กรมสามัญศึกษา, 2535 : 16) ในข้อ 1, 2 และ 3 ว่าการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นกิจกรรมของนักเรียนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสร้างนิสัย ทักษะคิด รู้จักคิด ทำ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง การได้เรียนรู้คุณธรรมด้วยการปฏิบัติจริงจากการทำงานร่วมกันของนักเรียนจนเกิดคุณลักษณะความเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ในตนเอง และเป็นกระบวนการฝึกทักษะนิสัยให้เยาวชนสั่งงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าทำอย่างมีข้อมูล มีลำดับขั้นตอนและมีจิตใจที่พร้อม จะเริ่มต้นใหม่ได้หลังจากวิเคราะห์ผลได้ผลเสียจากประสบการณ์ตนเอง จากแนวคิดดังกล่าวกรมสามัญศึกษาได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเข้าสู่โรงเรียนและมีผลในแนวปฏิบัติดังนี้

รายงานการปฏิบัติงานตามโครงการประกอบอาชีพอิสระ (กรมสามัญศึกษา, 2533) สรุปว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพอใจมากที่ได้ร่วมกิจกรรมตามโครงการ ทั้งนี้นอกจากมีรายได้เป็นการช่วยลดภาระของผู้ปกครองแล้ว ยังได้แสดงความสามารถของตนเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ รู้จักหาทางแก้ปัญหา ได้รับความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เกิดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารรายงานการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ประสบอุทกภัยภาคใต้ 119 โรงเรียน ของนิวัตร นาเคเวช (2536 : 114) ในด้านผลการดำเนินโครงการพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีระดับความเห็นเฉลี่ยสูงสุดคือ การประกอบอาชีพอิสระไม่ทำให้ผลการเรียนลดลง สำหรับประโยชน์ที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับจากโครงการคือการมีรายได้ระหว่างเรียนและการลดภาระครอบครัว ในด้านมีนิสัยรักการทำงาน คุณลักษณะที่นักเรียนได้รับจากโครงการผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า คุณลักษณะที่นักเรียน ได้รับสูงสุดคือ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รองลงมาคือความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียร ในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นพบว่านักเรียนส่วนใหญ่รวมกลุ่มกันเองโดยสมัครใจ รวมกลุ่มตามวิชาที่เรียน คุณลักษณะที่นักเรียนได้รับจากโครงการตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุดคือ ความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ ความสามัคคี และการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ นิวัตร นาเคเวช (2536 : 119) ได้สรุปว่า โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นอกจากจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนมีคุณธรรม มีรายได้ระหว่างเรียน ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง มีความรู้ ประสบการณ์ที่จะนำไปเป็นแนวทางเพื่อประกอบอาชีพใน

อนาคต เกิดการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น และเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยป้องกันปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ด้านการว่างงานไม่มีงานทำของประชากรในประเทศด้วย ซึ่ง เสนีย์ พัทธอักษรณพ (2525 : 35) กล่าวว่า การศึกษาวิชาชีพนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเตรียมบุคคลให้มีความสามารถประกอบอาชีพได้ตามความถนัด ความสนใจของบุคคล ซึ่งจะมีผลผูกพันไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ จะเห็นได้จากนโยบายการศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นเรื่องของวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน โดยมุ่งเน้นนักเรียนไม่ได้ศึกษาต่อให้มีงานทำ ซึ่งจะเห็นได้จากการปรับปรุงหลักสูตรใหม่แต่ละครั้ง ก็เพื่อมุ่งหวังที่จะปลูกฝังวิชาชีพให้แก่กุลบุตร กุลธิดา มีไชเรียนเพื่อรับราชการเพียงอย่างเดียว

1.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการประกอบอาชีพอิสระ จากผลการวิจัยพบปัญหาที่คล้ายคลึงกันได้แก่ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโครงการ นอกจากนี้ยังมีการงานที่อยู่ในความรับผิดชอบมาก จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาท และหน้าที่ได้ในระดับปานกลาง และบางข้อก็สามารถปฏิบัติได้น้อย (อัมพา บุญศิริรักษ์. 2537 : 96) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรินทร์ กลีบทอง (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ร่วมงานไม่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย และยังมีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ชัดเจน คณะกรรมการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลาว่าง นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ ศิริพร เกาฏีระ พบว่าโรงเรียนขาดการประสานงานกับชุมชนมีผลทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาโครงการขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ในการดำเนินการจัดกิจกรรมอาชีพอิสระ ไม่สนใจจะเอาใจใส่ และรับผิดชอบดูแลนักเรียนในโครงการอย่างจริงจัง และขาดการติดตามผลและประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง (ศิริพร เกาฏีระ. 2537 : บทคัดย่อ)

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2536 ข : 2) ได้ประเมินผลปีงบประมาณ 2531-2534 พบว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน เพียงร้อยละ 15.57 ของนักเรียนทั้งหมด และมีส่วนหนึ่งปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักการของโครงการทั้งนี้เป็นเพราะคู่มือไม่ชัดเจน ขาดตลาดที่จำหน่ายผลผลิต มีผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจน้อย และนักเรียนกลัวขาดทุนจึงไม่กล้ายืมเงินทุน สำหรับการจัดการศึกษาและฝึกอบรมทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน หลังระดับประถมศึกษาของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานียังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย เพราะนักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรม ส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณลักษณะไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการสร้างงานอาชีพอิสระให้

ประสบความสำเร็จ ประกอบกับไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างจริงจังจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานในชุมชนในการเข้าสู่อาชีพ จึงมุ่งออกไปหาดำรงงานราชการ และงานบริษัท เอกชนมากกว่าการสร้างงานอาชีพอิสระด้วยตนเอง (วิไล แพงศรี. 2539 : 19)

จากรายงานการวิจัยและการประเมินผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตาม หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรเท่าที่ควร โดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาที่สำคัญ คือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมโครงการน้อยมาก นักเรียน และครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน นักเรียนยืมเงินในการดำเนินงานน้อยเนื่องจากเกรงว่าจะขาดทุน บุคคลที่เกี่ยวข้องขาดความพร้อมในการดำเนินงาน และนักเรียนขาดคุณลักษณะด้านการพัฒนาอาชีพ จากหลายสาเหตุและปัญหาที่พบ กับการที่กรมสามัญศึกษาได้พัฒนากระบวนการ และขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน 14 ขั้นตอนอย่างมีระบบนั้น การศึกษาทบทวนกระบวนการการบริหารโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนตามขั้นตอนดังกล่าว จะทำให้ทราบว่า สาเหตุ ปัญหา และอุปสรรคอยู่ ณ ตรงจุดใด ผู้เกี่ยวข้องกับการโครงการจะได้นำไปปรับปรุง และใช้เพื่อประโยชน์ต่อโครงการต่อไป

2. การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 ความจำเป็นในการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ ผลสรุปของการพัฒนาการศึกษาเพื่อเป็นองค์ประกอบในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีแนวโน้มทวีจำนวนเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการว่างงาน พบสาเหตุว่า ปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษานั้น มิใช่เกิดจากสภาพเศรษฐกิจที่ไม่สามารถขยายตัวได้เพียงพอที่จะดูดซับแรงงานที่มีการศึกษาเหล่านี้ได้ แต่เกิดจากคุณภาพของระบบการศึกษาเองด้วย ที่มุ่งผลิตคนเพื่อเข้าสู่ภาครัฐบาล หรือการเป็นลูกจ้างมากกว่าการผลิตคนให้มองหาช่องทางประกอบอาชีพหรือการสร้างงานด้วยตนเอง ดังนั้นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาการว่างงานในส่วนที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องรับผิดชอบคือ ลดการผลิตกำลังคนให้เหลือใกล้เคียงกับจำนวนความต้องการในการจ้างงานของภาครัฐบาลและเอกชน สำหรับส่วนที่เหลือก็ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่จะส่งผลให้ผู้เรียนสร้างงานขึ้นเอง โดยมุ่งเน้นการประกอบอาชีพอิสระ กล่าวคือจะต้องจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การทำมาหากิน และดำรงชีวิต ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักตนเองรู้ความสามารถของตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อหาหนทางในการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรง คือแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม แผนพัฒนาระบบการผลิตการตลาดและการสร้างงาน ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระดังนี้ “ให้มีการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และให้สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวเพื่อสร้างงานด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยมีมาตรการสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เน้นการประกอบอาชีพส่วนตัว โดยรวมกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบวงจร” โดยมีมาตรการให้จัดการศึกษา ฝึกอบรมแบบครบวงจรทั้งในแง่วิชาชีพ การตลาด การจัดการการเงินและบัญชี เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัว และการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพขนาดเล็ก สนับสนุนการแนะแนวอาชีพ การติดตามการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา และบริการจัดหางานในสถาบัน การศึกษาให้มากขึ้น พร้อมทั้งเน้นความร่วมมือและการประสานงานเพื่อดำเนินงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 643-644)

2.2 การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของกรมสามัญ

ศึกษา มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนไว้หลายทัศนะดังนี้

เนื่องจากการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมและภาคอื่น ๆ ไม่อาจดูดซับคนเข้าทำงานได้ทั้งหมด และอัตราการจ้างงานประเภทลูกจ้างก็มีอัตราลดลง ฉะนั้นการหันเหบุคคลไปประกอบอาชีพอิสระจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อลดปัญหาการว่างงาน อาชีพอิสระ ดังกล่าวมุ่งทั้งการค้าขาย และการประกอบอาชีพอื่น เช่น ช่างฝีมือที่ผลิตผลงานทางด้านศิลปหัตถกรรม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาจึงควรเน้นการฝึกอบรมนักเรียนในด้านการประกอบอาชีพ (ประยูรศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม. 2535 : 640) การศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพไม่เป็นผลเพียงพอที่ทำให้ฝ่ายจัดการศึกษาต้องเตรียมกำลังคนเพื่อเข้าสู่แรงงานในอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ต้องเตรียมกำลังคนให้เหมาะสมกับงานในอุตสาหกรรมขนาดย่อมและธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเรื่องอาชีพอิสระด้วย (ผ่อง เทพช่วย และคณะ. 2535 : 22) และการศึกษาเพื่อชีวิต และสังคมมิได้หมายถึงการเรียนวันนี้เพื่อเตรียมสำหรับอีก 10 ปี หรือ 20 ปีข้างหน้าในอนาคต แต่หมายถึงการเรียนวันนี้ต้องเพื่อวันนี้ จะมากหรือน้อยเป็นเรื่องของกำลังของอายุเท่าที่จะทำได้ เวลาเรียนหนังสือที่โรงเรียนก็ควรจะมีรายได้ด้วย และการมีรายได้ระหว่างเรียนควรจะมากกว่าตอนที่อยู่บ้าน เพราะโรงเรียนมีทั้งเพื่อนมีทั้งครู - อาจารย์ ที่จะให้ความรู้และฝึกฝนอาชีพต่าง ๆ (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 8) การสอนวิชาอาชีพอิสระเป็นการปลูกฝังให้เด็กเป็นนายของตนเอง ไม่ต้องเป็นลูกจ้างแต่เป็นเจ้าของกิจการเล็กบ้างใหญ่บ้างตาม

กำลัง โดยโรงเรียนจะต้องปล่อยให้กิจการเป็นของเด็กเอง ครูเป็นผู้คอยดูแลเท่านั้น (โกวิท วรพิพัฒน์. 2532)

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นโครงการที่กรมสามัญศึกษาจัดขึ้น เพื่อเป็นการสนองการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นกิจกรรมเสริมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์จริงในงานอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน มีความมั่นใจในการสร้างอาชีพในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเห็นคุณค่า และประโยชน์จากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาสามัญ และวิชาอาชีพได้ สอดคล้องตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้ศึกษามา ไปสู่การปฏิบัติจริง

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 16)

1. การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นกิจกรรมของนักเรียน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสร้างนิสัย ทักษะคิด รู้จักคิด ทำ และแก้ปัญหาด้วยตนเองตลอดจนเป็นกระบวนการเสริมสร้างค่านิยมในการรู้จักทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ประกอบอาชีพสุจริต โดยเน้นอาชีพอิสระให้รู้จัก คิดสร้างงานมากกว่าความใฝ่ใจในอาชีพรับจ้าง

2. การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณธรรมด้วยการปฏิบัติจริงจากการทำงานร่วมกันของนักเรียนจนเกิดคุณลักษณะความเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นในตนเอง มิใช่เกิดจากการพร่ำสอนของบิดามารดา และครูเพียงฝ่ายเดียว

3. การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมหลักสูตรตามแนวทาง การแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจ และสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นวิธีการหนึ่งของการป้องกันและแก้ปัญหาว่างงาน เป็นกระบวนการฝึกลักษณะนิสัยให้เยาวชน สู้งาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และกล้าทำอย่างมีข้อมูล มีลำดับขั้นตอนและมีจิตใจที่พร้อม จะเริ่มต้นใหม่ได้อีกหลังจากวิเคราะห์ได้ผลเสีย จากประสบการณ์ของตนเอง

4. การพัฒนางานกิจกรรมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นการริเริ่มงานจากนโยบายระดับกรมสามัญศึกษาโดยเริ่มจัดเป็นกิจกรรมอิสระตามความสนใจให้รักในการเรียนรู้ และเห็นประโยชน์จากการทำงาน ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็เร่งพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจคุณค่าของกิจกรรมโดยเลือกเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง ดำเนินกิจกรรมหลายรูปแบบประยุกต์เป็นกิจกรรมเสริมใน

กิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตร เช่นกิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมเนตรนารี กิจกรรมพิเศษ เป็นต้น

กรมสามัญศึกษา ได้ประกาศทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2531 ในจุดเน้นข้อ 2 ว่า “มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียนตามสภาพเวลา กำลัง และความสามารถโดยผ่านกิจกรรมสหกรณ์ หรือการรวมกลุ่มประกอบอาชีพอิสระตามความเหมาะสม” และได้ประกาศสิ่งละอันพันละน้อยที่กรมสามัญศึกษามุ่งดำเนินการในปีงบประมาณ 2533-2534 (กรมสามัญศึกษา. 2534) ในข้อ 2 “นักเรียนจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนโดยเน้นอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม เป็นการทำงานเป็นระบบ การรู้จักประชุมปรึกษากัน การรู้จักพัฒนางาน การแก้ปัญหา การจัดบันทึก มติข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งการทักท้วง และการปฏิบัติตามมติ หรือกติกาของกลุ่ม มีเป้าหมายว่าในปี 2533 ผลผลิตจากอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนให้ได้ผลทั้งส่วนที่จำหน่าย ส่วนที่บริโภคเอง หรือนำไปให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้อง ผู้มีพระคุณ เมื่อประเมินค่าเป็นตัวเลขแล้ว ควรมีกำไรไม่ต่ำกว่าคนละ 50 บาท ต่อปี”

จากนโยบายดังกล่าวของกรมสามัญศึกษา หน่วยงานในสังกัดได้พิจารณาวิเคราะห์นโยบายกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ได้ดังนี้ การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะบูรณาการรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมาจัดเป็นประสบการณ์ตรง ให้กับผู้เรียนได้ฝึกงานอาชีพอย่างครบวงจร ให้การมีรายได้ระหว่างเรียนเป็นกระบวนการฝึก ให้นักเรียนได้เรียนด้วยการปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกัน เรียนรู้คุณธรรม จนเกิดคุณลักษณะความเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ เป็นการสร้างวินัย ทศนคติให้รู้จักคิด ทำ ให้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีค่านิยมที่พึงประสงค์ อย่างสอดคล้อง มีความสัมพันธ์กับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ทุกระดับ ในจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งได้ระบุในส่วนที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 20-24)

1. หลักการของหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี 3 ข้อ และข้อที่มุ่งส่งเสริมการประกอบอาชีพมี 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียน ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง

ข้อ 2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพ และหรือการศึกษาต่อ

ตามหลักการดังกล่าวเมื่อโรงเรียนได้บริหารหลักสูตร โดยการจัดให้ผู้เรียนประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ผู้เรียนจะค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และมีทักษะในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

2. จุดหมายของหลักสูตร เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ 6 มีพรรณที่ติดต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจของตนเอง

ข้อ 7 มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ มีความสามารถในการจัดการ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. โครงสร้างของหลักสูตร มีการแบ่งโครงสร้างตามลักษณะวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรี แต่ถ้าจะแบ่งตามลักษณะการจัดในโรงเรียนอาจจะแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 วิชาสามัญ มีกลุ่มภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ พลานามัย ศิลปะ ศึกษา ในทุกรายวิชามุ่งหวังที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง และบางรายวิชา นักเรียนยังสามารถประกอบอาชีพอิสระโดยตรงได้อีกด้วย ในการประกอบอาชีพใด ๆ นั้น ผู้ประกอบการจะต้องให้ความรู้พื้นฐาน ในวิชาสามัญนำไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น อาชีพธุรกิจ ต้องใช้ความรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษาบางแขนงโดยใช้ประกอบกับวิชาชีพธุรกิจการจัดการ การขาย การตลาด และการผลิต ตลอดจนการตัดสินใจการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินการให้ครูผู้สอนในวิชาสามัญ ได้ตระหนักในความสัมพันธ์ของวิชาดังกล่าว แล้วนำไปสอนนักเรียนให้เห็นคุณค่า และปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3.2 วิชาอาชีพ เป็นวิชาเลือกเสรี แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มงานผลิต กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ และกลุ่มงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

กลุ่มงานผลิตและงานบริการทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีรายวิชาให้เลือกอย่างกว้างขวาง ทั้งอาชีพเกษตร ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรม และอื่น ๆ วิชาเหล่านี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้ทักษะการผลิต บริการ การตลาด และการจัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน การทำบัญชี เป็นต้น วิชาเหล่านี้จะช่วยฝึกให้นักเรียน สามารถคิดวางแผนการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนได้เป็นอย่างดี

กลุ่มงานเสริมงานผลิต และงานบริการ วิชาอาชีพในกลุ่มนี้ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ ด้านการจัดการ และการตลาด เป็นการเสริมให้งานผลิต และงานบริการมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

กลุ่มงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน มีรายวิชา ช 041 ปฏิบัติงานอาชีพเป็นรายวิชา เพื่อการประกอบอาชีพระหว่างเรียน ผู้เรียนจะต้องผ่านรายวิชาอาชีพที่มีเนื้อหาและทักษะตรงกับรายวิชานี้มาก่อน และหรือโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนวิชานี้ได้ โดยโรงเรียนจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมกับอาชีพที่เลือกติดตามประเมินผลโครงการ

3.3 กิจกรรม ตามโครงสร้างของหลักสูตรแบ่งเป็น

3.3.1 กิจกรรม ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2 กิจกรรมแนะแนวและหรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

3.3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

กิจกรรมใน 3 ลักษณะโรงเรียนสามารถนำการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน มาจัดได้ในคาบกิจกรรมดังกล่าว ตามความเหมาะสม เช่นในงานกิจกรรมแนะแนว ครูแนะแนวสามารถให้คำปรึกษา และความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางด้านอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นต้น ในคาบกิจกรรมตามระเบียบ นักเรียนตัดสินใจเลือกกิจกรรมทางด้านอาชีพได้ ตลอดจนกิจกรรมอิสระของผู้เรียน นักเรียนสามารถรวมกลุ่มประกอบอาชีพอิสระได้ เป็นต้น

จากโครงสร้างของหลักสูตรโรงเรียนสามารถดำเนินการให้นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระในโรงเรียนได้ 4 ลักษณะ ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2535 : 25)

1. กลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนรายวิชา กลุ่มงานผลิต กลุ่มงานบริการ และกลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ ในกรณีที่นักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเลือกต่าง ๆ แล้ว นักเรียนต้องการเรียนซ้ำในรายวิชาเดิมเพื่อฝึกทักษะเพิ่มเติม และหรือเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนโรงเรียนก็ชอบที่จะกระทำได้

2. กลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนรายวิชา ช 041 ปฏิบัติงานอาชีพซึ่งต้องเรียนอย่างน้อย 12 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องผ่านรายวิชาชีฟที่มีเนื้อหา และทักษะตรงกับ รายวิชานี้มาก่อน และ หรือโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน เพียงพอที่จะเรียนรายวิชานี้ได้โดยโรงเรียนต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ติดตามประเมินผล รวมทั้งมีครูที่ปรึกษาประจำตัว นักเรียน หรือกลุ่มนักเรียนด้วย ทั้งนี้อาจลงทะเบียนภายใน 1 ภาคเรียน หรือหลายภาคเรียนก็ได้

3. กลุ่มนักเรียนที่เลือกกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร โดยโรงเรียนจัดคาบให้นักเรียนได้มีการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

4. กลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของกรมสามัญศึกษา

2.3 หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ (สอ.ร.) ตาม

ประกาศกรมสามัญศึกษา (2535 : 17) เรื่องหลักเกณฑ์ตามโครงสร้างการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2533 ได้ประกาศไว้ สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนตั้งคณะกรรมการขึ้นประมาณ 7 คน มีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่ควบคุมการใช้จ่าย และดูแลรักษาเงินรวมทั้งส่งเสริม และพิจารณาอนุมัติโครงการ กรรมการควรเป็นครูในโรงเรียน 3 คน และเป็นบุคลากรนอกโรงเรียน 3 คน คือนักการธนาคาร นักธุรกิจ และผู้นำชุมชน
2. ให้นักเรียนรวมกลุ่มกัน 3 คนขึ้นไปเสนอโครงการอาชีพอิสระให้คณะกรรมการ พิจารณาอนุมัติ และจัดสรรเงินตามความเหมาะสม ทั้งนี้ นักเรียนต้องใช้เงินที่ร่วมกันลงทุนตามความสามารถของแต่ละคนก่อน ขาดเหลือจึงให้นักเรียนเสนอต่อคณะกรรมการ พิจารณาให้ยืมเงินจากทุนโรงเรียนไม่เกินคนละ 500 บาท
3. ในการยืมเงินทุนให้มีข้อตกลงกำหนดเวลาชำระเงิน เพื่อใช้เป็นทุนส่งเสริมของนักเรียนกลุ่มอื่นต่อไป
4. โรงเรียนจัดให้มีที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้รู้ในวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ดูแลคุณธรรมในการทำงาน การปฏิบัติงานตามโครงการ การทำงานอย่างมีระบบ
5. ให้โรงเรียนส่งโครงการที่คณะกรรมการอนุมัติ และรายงานผลตามโครงการให้จังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาทราบ ในกรณีที่น่าเงินไปดำเนินการตามโครงการแล้วขาดทุน หรือไม่สามารถนำเงินที่ยืมไปส่งคืนเมื่อสิ้นสุด โครงการแล้ว ให้โรงเรียนเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการแล้วรายงานกรมสามัญศึกษาทราบ
6. ให้กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา และจังหวัด นิเทศ ติดตามผลให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการแล้วรายงานผลการดำเนินงานเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

2.4 การนำการประกอบอาชีพอิสระสู่การปฏิบัติ กรมสามัญศึกษา (2535 : 18)

ได้นำการประกอบอาชีพอิสระสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนดังนี้

1. การกำหนดให้มีนักการธนาคาร นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการนั้น เป็นการกำหนดโครงสร้างแนวปฏิบัติงาน บนพื้นฐานการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จึงเป็นภาระของผู้นำหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องศึกษาหาวิธีที่เหมาะสมในการชักชวน โน้มน้าวนำทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะผู้นำชุมชน และผู้รู้ทางการเงิน และเศรษฐกิจ เข้ามาช่วยเหลือกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
2. การกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เป็นบริษัท เป็นชมรมตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปเป็นการกำหนดกรอบไว้ให้นักเรียนฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยร่วมคิดร่วมทำงานเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้นตรงกับสภาพความต้องการ ความจำเป็นของสังคมไทยอย่างยิ่ง ทั้งจะทำให้เกิดระบบการจัดการ ระบบการวางแผนงาน

ระบบการปรึกษาหารือ ระบบการประชุม ระบบอภิปราย เสนอเหตุผลข้อมูลเพื่อหาข้อยุติซึ่งจะเป็นขั้นตอน และกระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดระบบการบันทึกช่วยจำข้อตกลงต่าง ๆ ไม่เหมือนกับงานเดี่ยว ๆ คนเดียวที่คิดจะเลิกทำเมื่อไรก็ได้ไม่จำเป็นต้องมีระบบจะเห็นได้ว่าการทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหมู่คณะ และสังคมมากขึ้น อันเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตในระบบประชาธิปไตย

3. การดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมอิสระในโรงเรียนควรคำนึงถึงคุณภาพการจัดการศึกษาก็คือ การดูแลและส่งเสริมกิจกรรมต้องไม่ทำให้นักเรียนเสียผลการเรียนเป็นกิจกรรมง่าย ๆ มีกระบวนการไม่สลับซับซ้อน ใช้เวลาระยะสั้น ๆ เป็นการลงทุนน้อยแต่ได้ผลลัพธ์เร็ว

4. การจัดการเรียนการสอนในกระบวนการบริหารหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะในการคิดสร้างงานของนักเรียน มีแนวทางในการเสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระดังนี้

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชาในหลักสูตร ผู้สอนควรคิดกิจกรรมในรายวิชาของตนเอง กำหนดกิจกรรมไว้ในแผนการสอนโดยกำหนดวิธีการประเมินผล อัตราให้คะแนนตามสัดส่วนในการประเมิน

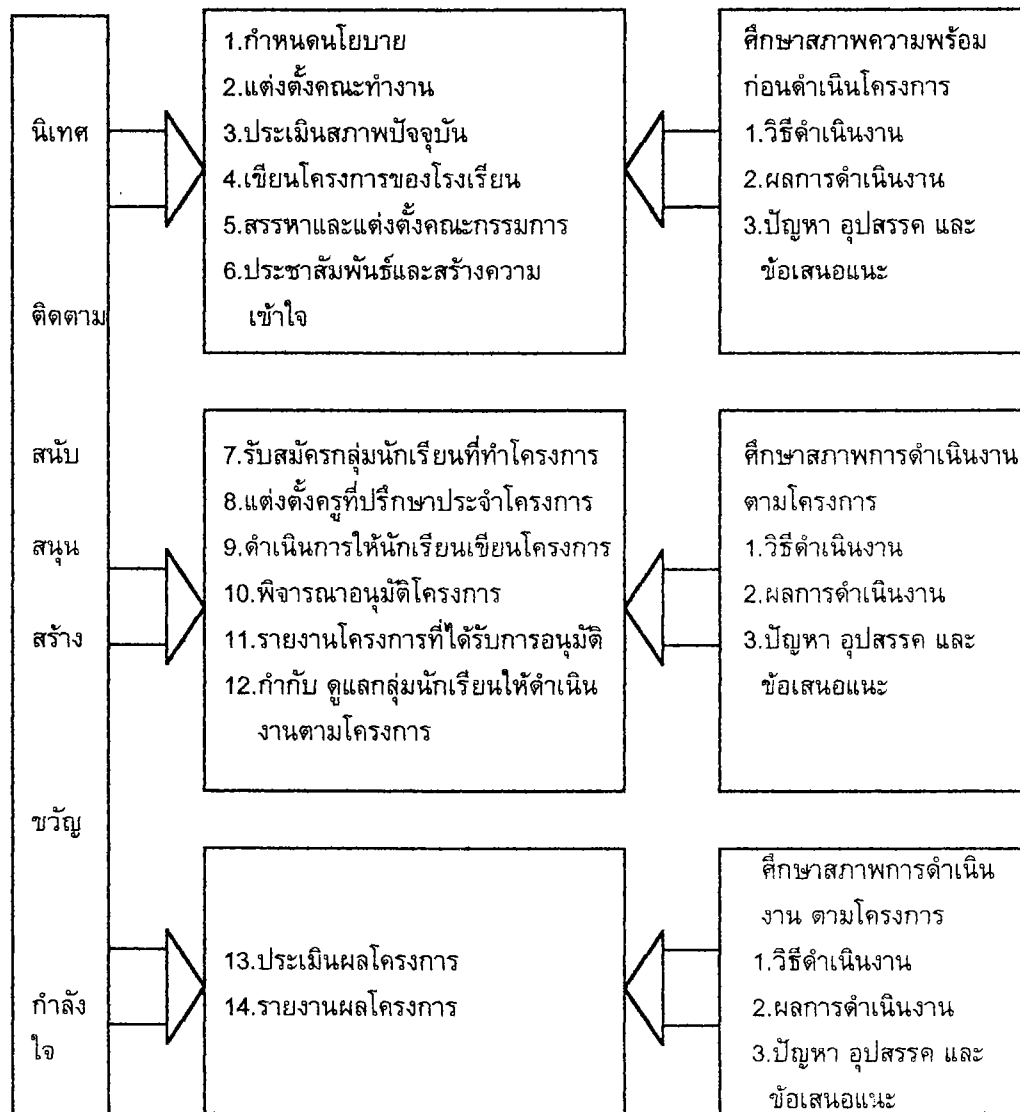
4.2 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษามีกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมกลุ่มอาชีพอิสระ โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษากิจกรรม ติดตามผล และประเมินผลกิจกรรม

4.3 กิจกรรมอิสระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนผู้สนใจประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ตามความสนใจสนับสนุนให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ นิเทศติดตาม และรวบรวมผลงานเอกสารต่าง ๆ ตามวิธีการ และขั้นตอนดังกำหนดไว้ในโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

4.4 กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมตามโอกาส และวาระที่เหมาะสม ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดได้ เช่น กิจกรรมแสดงผลผลิต ผลงานที่นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องภาคภูมิใจนอกจากจะเป็นการหารายได้แล้วควรเป็นกิจกรรมการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมอาชีพอิสระในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมบำรุงขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2.5. ขั้นตอนการบริหารโครงการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้

ระหว่างเรียนของนักเรียน กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ณ วันที่ 6 มีนาคม 2533 และได้ทำหนังสือที่ ศร 0808/6754-6756 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2533 ถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรง เรื่อง หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนเพื่อให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน หลังจากที่โรงเรียนได้นำหลักเกณฑ์ไปใช้ระยะหนึ่ง หน่วยศึกษานิเทศก์ เห็นว่าแนวทางในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน มีความแตกต่างกันในแนวปฏิบัติ ซึ่งทำให้ส่งผล กระทบต่อเป้าหมายของโครงการและเจตนารมณ์ของกรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์จึงได้จัดประชุมสัมมนาผลิตสื่อคู่มือผู้บริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนขึ้น ผู้สัมมนาประกอบด้วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา หรือจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และผู้เกี่ยวข้องภายในเล่มประกอบด้วย หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ การบริหารงาน การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (14 ขั้นตอน) และการบริหารการเงิน และบัญชี ในส่วนของการบริหารงานการประกอบอาชีพอิสระนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผล โดยนำมากำหนดเป็นแผนภูมิ พร้อมทั้งรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ

ขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ

1. การกำหนดนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนและ หรือคณะทำงานการประกอบอาชีพอิสระร่วมกัน ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายการศึกษา หลักสูตร ทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา รวมทั้งหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน แล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบโดยทั่วกัน

2. การแต่งตั้งคณะทำงาน ก่อนการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนด โรงเรียนควรสรรหา และแต่งตั้ง ครู - อาจารย์ ตามความเหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ซึ่งอาจตั้งเป็นคณะทำงาน หรือบุคคล ผู้รับผิดชอบโครงการคนเดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน แต่โรงเรียนพึงตระหนักว่าหากสามารถตั้งเป็นคณะทำงานร่วมรับผิดชอบโครงการ จะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลมากยิ่งขึ้น โดยบุคคลเหล่านี้มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับผู้บริหารตาม ขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ ทุกขั้นตอน

3. การประเมินสภาพปัจจุบัน การประเมินสภาพปัจจุบันจะทำให้โรงเรียนและคณะทำงานได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ปัญหาอุปสรรค ลักษณะอาชีพ ในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพการจัดหลักสูตร รายวิชา กิจกรรมที่สอดคล้อง สัมพันธ์กับการดำเนินการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำสภาพดังกล่าวไปเป็นข้อมูล สำหรับการวางแผนเขียนโครงการอาชีพอิสระของโรงเรียน และเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ ต่อไป สำหรับวิธีการให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้นโรงเรียนสามารถออกแบบสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต ประชุม ศึกษาจากเอกสาร ตามควรแก่กรณี

4. การเขียนโครงการของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนได้ทราบข้อมูลจากการประเมินสภาพปัจจุบันแล้ว โรงเรียน และคณะทำงานควรนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เรียบเรียง และรวบรวมให้เห็นสภาพความพร้อมในด้านต่าง ๆ หรือปัญหาอุปสรรคแล้วนำมาวางแผนเขียนโครงการของโรงเรียนโดยระบุเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการดำเนินการแก้ปัญหา และพัฒนางานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในรูปของโครงการต่อไป

ในการวางแผน และเขียนโครงการนั้น โรงเรียนควรยึดหลักการร่วมคิดร่วมทำ โดยใช้แบบฟอร์มการเขียนโครงการของกรมสามัญศึกษาที่โรงเรียนใช้อยู่แล้ว

5. การสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ผู้บริหาร และหรือคณะทำงาน ควรสรรหา แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระขึ้น ประมาณ 7 คน ประกอบด้วย

5.1 ผู้บริหารโรงเรียน	ประธานกรรมการ
5.2 ครู - อาจารย์ในโรงเรียน	กรรมการ
5.3 ครู - อาจารย์ในโรงเรียน	กรรมการ
5.4 นักการธนาคาร	กรรมการ
5.5 นักธุรกิจ	กรรมการ
5.6 ผู้นำชุมชน	กรรมการ
5.7 ครู - อาจารย์ในโรงเรียน	กรรมการและเลขานุการ

เหตุที่ให้มีนักการธนาคาร นักธุรกิจ ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการด้วยนั้น เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีประสบการณ์พอที่จะพิจารณาได้ว่า โครงการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน มีความเหมาะสม และเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ และประสบการณ์มาช่วยเหลือโรงเรียน

คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณออนุมัติโครงการประกอบอาชีพอิสระที่นักเรียนเสนอ
2. ควบคุมการใช้จ่ายและดูแลรักษาเงิน
3. ส่งเสริม สนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจ
4. นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน
5. พิจารณออนุมัติและแก้ปัญหา ในกรณีที่นักเรียนดำเนินการตามโครงการแล้วขาดทุนหรือไม่สามารถนำเงินที่ยืมมาส่งคืนเมื่อสิ้นสุดโครงการ

6. การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ มีจุดหมายเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ครู - อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีความรู้ และตระหนักในความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระพร้อมที่จะให้การสนับสนุนส่งเสริมด้วยความเต็มใจ โดยโรงเรียนสามารถสร้างความเข้าใจได้ตั้งแนวดำเนินการต่อไปนี้

6.1 จัดเตรียมสื่อประกอบการชี้แจง เช่น คู่มือผู้บริหาร คู่มือครูที่ปรึกษา คู่มือนักเรียน โปสเตอร์ วัสดุทัศน แผนพับ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

6.2 วิธีสร้างความเข้าใจ โรงเรียนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุมชี้แจงการแจกเอกสารให้ความรู้ การเชิญวิทยากร การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การทำหนังสือเวียนแจ้งเพื่อทราบ การจัดทำวารสารหรือสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ต่อสื่อมวลชน

สำหรับการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องนั้นโรงเรียนควรพิจารณาเลือกดำเนินการตามความเหมาะสมดังนี้

6.2.1 การทำความเข้าใจแก่ ครู - อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการชี้แจงพร้อมกันทั้งโรงเรียน หรือเฉพาะบุคลากรหลัก แล้วให้นำไปเผยแพร่ตามฝ่าย หรืองาน หรือหมวดวิชา ของตนเอง

6.2.2 การทำความเข้าใจกับนักเรียน โรงเรียนดำเนินการชี้แจงพร้อมกันทั้งหมด หรือมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นไปเผยแพร่แก่นักเรียนในชั้นของตน

6.2.3 การทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง หรือชุมชน โรงเรียนอาจประชุมผู้ปกครอง หรือชุมชนเฉพาะเรื่อง หรือสอดแทรกในการประชุม หรือแจ้งผ่านทางสมาคมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน หรือแจ้งในระหว่างกิจกรรม อื่น ๆ ที่โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วม หรือให้นักเรียนนำไปเผยแพร่กับผู้ปกครองของตนเอง เป็นต้น

6.3 สารสำคัญที่โรงเรียนควรพิจารณาประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจในแต่ละกลุ่มนั้นจะแตกต่างกันออกไป ดังนั้นโรงเรียนควรพิจารณาเนื้อหาสาระในการทำความเข้าใจให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มบุคคล อย่างไรก็ตามมีเนื้อหาสาระหลักทุกกลุ่มควรเข้าใจดังต่อไปนี้

6.3.1 ความสำคัญ และความจำเป็น

6.3.2 ความหมาย หลักการ แนวคิด

6.3.3 หลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระ

6.3.4 อาชีพอิสระกับหลักสูตร

6.3.5 นโยบาย แผน และโครงการของโรงเรียน

6.3.6 ขั้นตอน และปฏิทินดำเนินงานที่ทุกคนควรทราบ

6.3.7 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

คณะทำงาน ครู - อาจารย์ ที่ปรึกษา

6.3.8 ปัจจัยสนับสนุน เช่น แหล่งเงินทุน ครู - อาจารย์ ที่ปรึกษาวัสดุอุปกรณ์

6.3.9 ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ

7. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ หลังจากนักเรียนได้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนจนเกิดความเข้าใจ และพร้อมที่จะรวมกลุ่มกันดำเนินการด้วยความสมัครใจแล้ว โรงเรียนโดยคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการรับสมัครนักเรียน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

7.1 เตรียมการรับสมัคร โดยวางแผนการรับสมัคร กำหนดเงื่อนไขการรับสมัคร การจัดทำใบสมัคร กำหนดวิธีการ และวันเวลา สถานที่ในการสมัคร

สำหรับเงื่อนไขการสมัคร เช่น ผู้สมัครควรเป็นนักเรียนระดับชั้นเดียวกันหรือต่างระดับชั้นที่มีความสนใจในด้านอาชีพอิสระร่วมกัน การรวมกลุ่มกัน ตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป เป็นต้น

ในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบวัน เวลา สถานที่ ตลอดจนเน้นสาระสำคัญของอาชีพอิสระ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และตัดสินใจรวมกลุ่มสมัคร เข้าร่วมโครงการของนักเรียนเพิ่มเติม และหรือในขณะเดียวกัน โรงเรียนอาจดำเนินการด้วยวิธีการอื่น ๆ เสริม เช่นติดประกาศรับสมัคร กระดาษเสียงตามสาย ประกาศหน้าเสาธง เป็นต้น

7.2 รับสมัคร

7.3 รวบรวมข้อมูลจากใบสมัครของนักเรียน เพื่อพิจารณาเสนอแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำกลุ่มของนักเรียนต่อไป

8. การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ เมื่อกลุ่มนักเรียนได้เขียนใบสมัคร แสดงความจำนองที่จะรวมกลุ่มประกอบอาชีพอิสระแล้ว ก่อนที่จะให้นักเรียนเขียนโครงการ คณะทำงานควรพิจารณารวบรวมใบสมัครของ นักเรียนเพื่อดำเนินการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ โดยพิจารณาจากการได้มาของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ คือ

1. นักเรียนเลือกครูที่ปรึกษาเอง แล้วโรงเรียนแต่งตั้ง
2. โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาแล้วให้นักเรียนเลือก
3. นักเรียนเขียนใบสมัครแล้วให้โรงเรียนแต่งตั้ง
4. ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนเอง

หลังจากได้พิจารณาการได้มาของครูที่ปรึกษาและคณะทำงานแล้ว ควรคำนึงถึงเงื่อนไขเพิ่มเติมดัง ต่อไปนี้

8.1 ครูที่ปรึกษาโครงการ อาจแต่งตั้งให้ประจำโครงการละ 1 คน หรือมากกว่า และ ครูที่ปรึกษาแต่ละคนอาจรับผิดชอบนักเรียนกลุ่มเดียว หรือหลายกลุ่มก็ได้ แล้วแต่ความจำเป็น ตามความเหมาะสม ความเชี่ยวชาญ ความสามารถ ความมั่นใจของที่ปรึกษารวมทั้งลักษณะงานอาชีพ และอื่น ๆ ที่ปรึกษาควรคัดเลือกจากผู้ที่มีความเสียสละ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรัก และจริงใจต่อศิษย์ และสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยมีบทบาทหน้าที่ต่อไปนี้

8.1.1 ร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโครงการของนักเรียน

8.1.2 ให้คำแนะนำ และตรวจสอบการเขียนโครงการของนักเรียนให้ เป็นไปตามแบบที่กำหนด และหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ

8.1.3 พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพอิสระ

8.1.4 ดูแลการทำงานของนักเรียนให้ทำงานอย่างเป็นระบบ

8.1.5 ให้ความรู้ คำแนะนำ และหรือเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียน

8.1.6 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโครงการ

8.1.7 ดูแลคุณธรรมของนักเรียน

8.1.8 ให้คำแนะนำในด้านการจัดการ การตลาด การผลิตและบริการ

8.2 ผู้ตรวจสอบบัญชี โรงเรียนจัดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีทุกโครงการเพื่อกำกับดูแล ให้คำปรึกษาในเรื่องการเงิน การบัญชี เสนอแนะรูปแบบการทำบัญชี การลงบัญชี และตรวจสอบความถูกต้องในการลงบัญชี ผู้ตรวจสอบบัญชีอาจเป็นครูที่ปรึกษาโครงการหรือบุคลากรที่เห็นสมควร เช่น ครูวิชาธุรกิจโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน หรือครูผู้มีความรู้ประสบการณ์ที่โรงเรียนเห็นว่าเหมาะสมก็ได้

8.3 ผู้รู้ในวิชาชีพ เพื่อให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่นักเรียน โรงเรียนจัดให้มีผู้รู้ในวิชาชีพตามลักษณะวิชาชีพของกลุ่มนักเรียน เช่น นักเรียนประกอบอาชีพเกษตร การเลี้ยงไก่ เลี้ยงโค ก็อาจมีผู้ชำนาญการ หรือผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ เลี้ยงโค เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ คำแนะนำ ผู้รู้ในวิชาชีพ อาจเป็นครูผู้สอนวิชาอาชีพในโรงเรียน หรือบุคคลภายนอกที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งจะเชิญมาเป็นครั้งคราวก็ได้

อนึ่ง ครูที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชี หรือผู้รู้ในวิชาชีพ อาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชีอาจรับผิดชอบ เป็นที่ปรึกษานักเรียนเพียงกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มก็ได้

9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียน จะต้องดูแลให้ความรู้คำปรึกษา และตรวจสอบการเขียนโครงการของกลุ่มนักเรียนอย่างใกล้ชิด จนได้โครงการที่ชัดเจนครบถ้วนตามหลักเกณฑ์โดยมีแนวทางการให้คำปรึกษาดังนี้

9.1 ดูแล แนะนำ ให้นักเรียนได้ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางในการกำหนดบทบาทหน้าที่ และข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9.2 เสนอแนะให้นักเรียน เตรียมความพร้อมก่อนการเขียนโครงการโดยการศึกษาข้อมูลอาชีพ การตลาด การผลิตและบริการ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเงินทุน ฯลฯ แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันถึงความเป็นไปได้ และความเหมาะสม

9.3 ดูแลให้คำปรึกษานักเรียนดำเนินการเขียนโครงการตามแบบที่กำหนด

9.4 ตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบโครงการของนักเรียน เพื่อส่งให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระพิจารณาอนุมัติโครงการต่อไป

10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระควรพิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระของ

กรมสามัญศึกษา รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ ในส่วนของคณะกรรมการ โดยใช้หลักความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการซึ่งอาจพิจารณาใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 10.1 มีการรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
 - 10.2 เป็นอาชีพใดก็ได้ แต่ต้องเป็นอาชีพที่สุจริต และเป็นอาชีพอิสระ
 - 10.3 เหมาะสมกับเวลาเรียน กำลังของนักเรียน อายุ และความสามารถ
 - 10.4 ไม่เสียผลการเรียน และไม่เป็นกิจกรรมใหญ่โต หรือลงทุนมากจนก่อให้เกิดความกังวลใจแก่นักเรียน
 - 10.5 มีตลาดหรือลูกค้ารองรับ
 - 10.6 สามารถหาแหล่งวิชาการสนับสนุนได้
 - 10.7 ถ้ามีการยืมเงินนักเรียนยืมเงินจากโครงการได้ไม่เกินคนละ 500 บาท
 - 10.8 ถ้ามีการร่วมลงทุนระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือชุมชนสัดส่วน การลงทุนของครูไม่เกิน ร้อยละ 10 และ ผู้ปกครองหรือชุมชน ไม่เกินร้อยละ 20
 - 10.9 ไม่เป็นกิจการของโรงเรียน หรือกิจการของผู้หนึ่งผู้ใดที่จัดให้นักเรียน ทำแล้ว แบ่งรายได้ให้ หรือให้นักเรียนเป็นลูกจ้าง
 - 10.10 มีกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน และแบ่งงานกันทำตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคนอย่างมีระบบ
 - 10.11 มีครูที่ปรึกษา คอยแนะนำดูแลการประชุม การทำงานร่วมกัน และทำบัญชี
 - 10.12 สนองทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา หลักสูตร การเรียน การสอน และการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม
 - 10.13 เป็นงานอาชีพที่น่าสนใจและส่งเสริมการจัดการ รวมทั้งให้นักเรียนเรียนรู้ ประสบการณ์จากชีวิตจริง ส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้
- ในกรณีที่โครงการได้รับการอนุมัติ และมีเงื่อนไขการยืมเงิน ผู้บริหารต้องพิจารณาจากหนังสือขอตกลง การยืมเงินทุนที่นักเรียนเป็นผู้เสนอ (ตัวอย่างหนังสือ ขอตกลงการยืมเงินทุน ดูได้จากการบริหารการเงิน และการบัญชี)
- ในกรณีที่โครงการไม่ได้รับการอนุมัติ คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ควรให้เหตุผล และข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงโครงการผ่านครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ส่งเสริมอาชีพอิสระต่อไป

11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ. เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพอิสระ ได้พิจารณาอนุมัติโครงการของนักเรียนแล้ว คณะทำงานรวบรวมโครงการสรุปตามแบบรายงาน โครงการเสนอผู้บริหาร แล้วรายงานต่อสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญ ศึกษาทราบ เพื่อพิจารณาหาทางสนับสนุน และนิเทศติดตาม การดำเนินงานต่อไป

12. การกำกับ ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของ โครงการ โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้

12.1 ผู้บริหาร และคณะทำงาน กำกับ ติดตาม อำนวยความสะดวกให้ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียนทุกกลุ่ม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดำเนินการตามโครงการรวมทั้งติดตามความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรค โดยการประชุม ตรวจสอบ สอบถาม นักเรียนโดยตรง หรือศึกษาจากเอกสารหลักฐาน แฟ้มรวบรวมโครงการ ของนักเรียน เป็นต้น

12.2 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ เมื่อโครงการของกลุ่มนักเรียนได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแล้ว ครูที่ปรึกษาประจำโครงการควรหาแนวทางให้กลุ่มนักเรียนนำโครงการมาทบทวนและสร้างความเข้าใจร่วมกัน ในเรื่องการปฏิบัติงานตามโครงการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดทำบัญชี การเงิน โดยมีแนวทางในการให้คำปรึกษา ดูแล กลุ่มนักเรียน ในเรื่องต่อไปนี้

- 12.2.1 การกำหนดบทบาทหน้าที่
- 12.2.2 การจัดการ
- 12.2.3 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การตลาด
- 12.2.4 สถานที่ผลิต และจำหน่าย
- 12.2.5 วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการดำเนินงาน
- 12.2.6 การประชุม การบันทึกการประชุม และการปฏิบัติตามข้อตกลง
- 12.2.7 การดำเนินการผลิต หรือบริการ และจำหน่าย
- 12.2.8 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 12.2.9 คุณธรรม และจริยธรรม
- 12.2.10 การบันทึกผลการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค
- 12.2.11 การสรุปผล และรายงาน ฯลฯ

13. การประเมินผลโครงการ การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการว่าได้ผลเพียงใด

การประเมินผลโครงการ มีทั้งการประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ

13.1 การประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ ช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมด้านต่าง ๆ รวมทั้งสภาพปัญหาอุปสรรค และลักษณะอาชีพของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการวางแผนเขียนโครงการ และเตรียมพร้อมในการดำเนินการต่อไป

13.2 การประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ผล ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานตามโครงการซึ่งประเมิน ได้จากการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยการออกแบบสำรวจ สอบถามผู้เกี่ยวข้องตลอด จนการรวบรวมข้อมูลจากการกำกับ ติดตามโครงการ

13.3 การประเมินผลหลังดำเนินโครงการ เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามโครงการ ผลกระทบ ผลข้างเคียง ปัญหาอุปสรรค และข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข โดย ประเมินผลจากเครื่องชี้วัด ปัจจัยในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียนของนักเรียนดังต่อไปนี้

13.3.1 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

13.3.2 นักเรียนได้ลงทุนร่วมกัน และหรืออาจยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่น มาร่วมลงทุนด้วย

13.3.3 นักเรียนมีการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ เช่น การแบ่งงานกันทำ มีการประชุมปรึกษาหารือ การบันทึกข้อตกลง ปฏิบัติตามข้อตกลง รวมทั้งมีการจัดทำบัญชี

13.3.4 นักเรียนมีครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ผู้รู้ในวิชาชีพ และผู้ตรวจสอบบัญชี

13.3.5 นักเรียนที่รวมกลุ่มกันทำโครงการ มีการเรียนรู้ และฝึกฝน ประสบการณ์ในวิชาชีพ และเพิ่มพูนทักษะการจัดการตลอดจนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ ต่าง ๆ ไปช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนได้

13.3.6 นักเรียนแต่ละคนมีรายได้ซึ่งเมื่อประมาณเป็นเงินแล้วไม่ต่ำกว่า 50 บาทต่อปี

13.3.7 นักเรียนที่ทำโครงการมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเดิม

13.3.8 นักเรียนมีความรู้ เจตคติและทักษะในการนำเสนอโครงการ การตัดสินใจแก้ปัญหาตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงาน

13.3.9 นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่นความขยัน ซื่อสัตย์ อุตสาหะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และคิดสร้างงานจนเป็นนิสัยนอกจากเครื่องชี้วัดดังที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียน ควรได้ประเมินจากปัจจัย และกระบวนการดำเนินงาน เช่น จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ บประมาณที่ใช้ในโครงการ การยืมเงินของนักเรียน การตั้งคณะทำงานตลอดจนขั้นตอน ต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการ และรายงานผลต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

14. การรายงานผลโครงการ การรายงานผลเป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะช่วยให้ หน่วยงานโรงเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบผลของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ความก้าวหน้าของโครงการซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียน ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบผลสำเร็จ และสิ่งที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงอีกทั้งจะได้ หาวิธีในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม

โครงการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป โดยมีแนวทางเกี่ยวกับการรายงานผลดังนี้

14.1 นักเรียนรายงานผลต่อครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษารายงานผลต่อโรงเรียน โดยมีแนวรายงานผลดังนี้

14.1.1 ชื่อโครงการ หรือกลุ่ม หรือบริษัท

14.1.2 ลักษณะกิจการ

14.1.3 สภาพการดำเนินงาน

14.1.4 สภาพทุนกำไร ขาดทุน ทรัพย์สิน

14.1.5 ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

14.1.6 ปัญหาอุปสรรค และการแก้ปัญหา

14.1.7 ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

อนึ่ง เมื่อเริ่มดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาและนักเรียนควรมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ และจัดเก็บในแฟ้มให้เป็นปัจจุบันพร้อมที่จะนำข้อมูลมาศึกษา และรายงานผลต่อไป

14.2 โรงเรียนรายงานโครงการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาทราบทุกครั้งที่มีการอนุมัติโครงการ (ตามขั้นตอนที่ 11)

14.3 โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด หรือ กลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาทราบ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนสิงหาคมของทุกปี

14.4 รายงานโครงการที่นักเรียนยืมเงินไปดำเนินการตามโครงการแล้วขาดทุน หรือ ไม่สามารถนำเงินที่ยืมไปส่งคืนเมื่อสิ้นสุดโครงการให้โรงเรียนโดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบโครงการเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แล้วรายงานให้กรมสามัญศึกษาทราบ โดยใช้แบบรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับโครงการที่นักเรียนดำเนินการแล้วขาดทุน

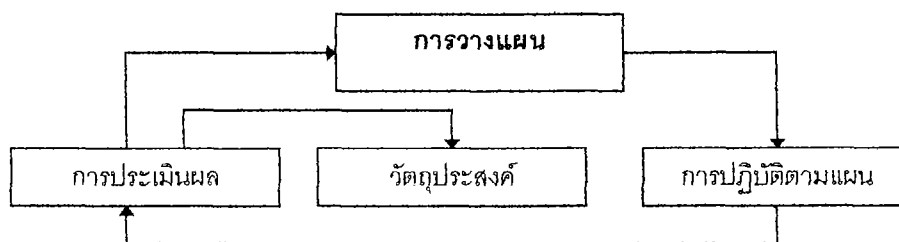
14.5 รายงานผลการประเมินการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงาน

14.6 รายงานผลตามที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษาขอความร่วมมือมายังโรงเรียน

3. การบริหารโครงการ

โครงการ (project) คือ การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางาน ที่มีวัตถุประสงค์เด่นชัดมีการกำหนดกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ มีเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุด โครงการประกอบด้วยงาน (task) และกิจกรรม (activity) ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีเป้าหมายเดียวกัน

การบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ประการ คือการวางแผน (planning) การปฏิบัติตามแผน (implementation) และการประเมินผล (evaluation) (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 168-170)

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิองค์ประกอบการบริหารโครงการ

จากกระบวนการบริหารโครงการนี้ ชี้ให้เห็นว่า การบริหารโครงการจะเริ่มต้นด้วยการวางแผนโครงการ แล้วนำโครงการไปปฏิบัติ หรือดำเนินงาน แล้วจบลงด้วยการประเมินโครงการ ถ้าผลการประเมินชี้บ่งว่า การดำเนินงานได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ก็ถือว่าวงจรการบริหารโครงการจบเพียงเท่านี้ แต่ถ้าผลของการประเมินแสดงให้เห็นว่า ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ก็ต้องมีการปรับปรุงแผน (re-planning) แล้วดำเนินการต่อไปตามวงจรเดิมจนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนโครงการ (planning stage) เป็นขั้นตอนการพิจารณา กำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดดำเนินโครงการ

2. ขั้นการดำเนินงานตามโครงการ (implementation stage) เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน (evaluation stage) เป็นขั้นตอน การตรวจสอบ ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการตลอดจนความสำเร็จของการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการ หลังสิ้นสุดโครงการ

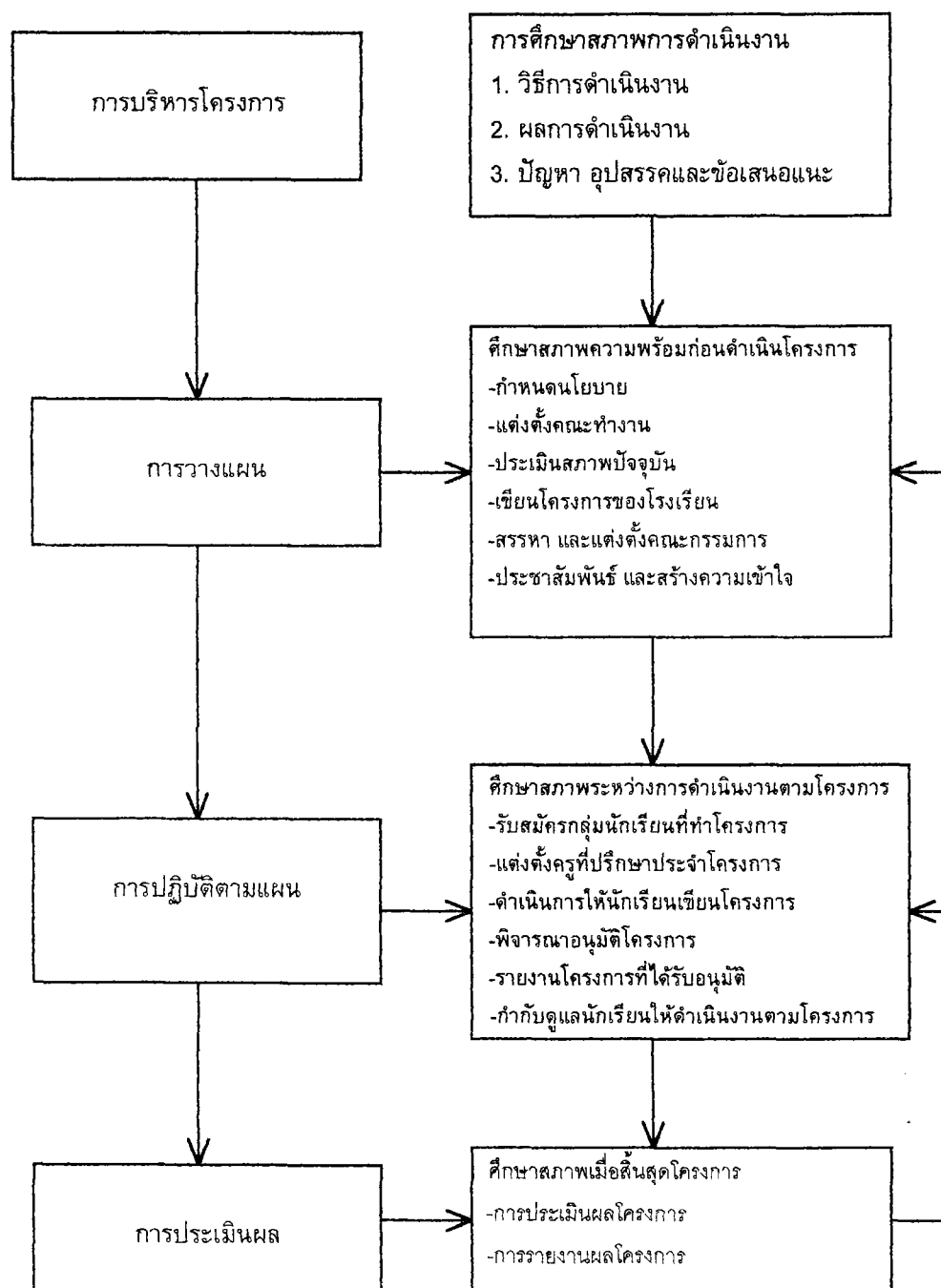
โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของกรม สามัญศึกษา มีขั้นตอนการบริหารโครงการเป็นไปตามโครงสร้างของการบริหารโครงการดังนี้

1. ขั้นการวางแผนโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่กำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับการดำเนินโครงการนั้น กรมสามัญศึกษาได้กำหนดขั้นตอนของการวางแผนโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระไว้ 6 ขั้นตอน ได้แก่การกำหนดนโยบาย การแต่งตั้งคณะ ทำงาน การประเมินสภาพปัจจุบัน การเขียนโครงการของโรงเรียน การสรรหาและแต่งตั้ง คณะกรรมการ และประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ กรมสามัญศึกษา มีความมุ่งหวังที่จะกำหนดเป็นทิศทางในการปฏิบัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยการศึกษาจากนโยบายทฤษฎีและสภาพปัจจุบันนำมากำหนดเป็นนโยบาย และโครงการ ของโรงเรียน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งเรียกว่าคณะทำงานส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ และมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อผู้ปฏิบัติ คือนักเรียน และผู้ให้การ สนับสนุนได้แก่ครู - อาจารย์ ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ขั้นการดำเนินงานตามโครงการหรือการปฏิบัติตามแผน กรมสามัญศึกษาได้ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระไว้ 6 ขั้นตอน คือ การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ แต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ดำเนินการให้ นักเรียนเขียนโครงการ พิจารณานุมัติโครงการ รายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ และขั้นการ กำกับดูแลให้ดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติงาน หลังจากขั้นของการวางแผน โดยเริ่มจากการที่ครู-อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองรับทราบถึง แนวนโยบายในการที่จะปฏิบัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากการประชาสัมพันธ์ แล้วโรงเรียนจะเริ่มดำเนินการรับสมัครนักเรียน แต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ แนะนำให้ คำปรึกษาให้นักเรียนเขียนโครงการ ดำเนินการอนุมัติโครงการ และในที่สุดส่งเสริมและสนับ สนุนให้นักเรียนปฏิบัติงานตามโครงการ

3. ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน กรมสามัญศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการประเมินผลโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระไว้ 2 ขั้นตอน ได้แก่การประเมินผลโครงการ และการรายงานผลโครงการ ซึ่งเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการบริหารโครงการ และเป็นการ ประเมินผลสำเร็จของโครงการที่ปฏิบัติว่าประสบผลสำเร็จเพียงใด หากมีข้อบกพร่องควร ปรับปรุงแก้ไขอย่างไร แล้วรายงานผลต่อผู้รับผิดชอบโครงการในระดับเหนือเพื่อพิจารณา ให้การสนับสนุนโครงการต่อไป

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบการบริหารโครงการกับการศึกษา
สภาพการดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

ภาพประกอบ 4 แผนภาพการศึกษาศภาพการดำเนินงานโครงการ
ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษา ในด้านวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามนโยบายกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งหมด 26 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนกำหนด ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และนักเรียนที่รวมกลุ่มเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 24 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน

2.1.2 เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

จำนวน 24 คน

2.1.3 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

จำนวน 24 คน

2.1.4 นักเรียนที่รวมกลุ่มเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม โดยสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน เป็นจำนวนร้อยละ 50 ของนักเรียนแต่ละโรงเรียน จำนวน 219 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จาก 4 ภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ภาคละ 1 โรงเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1. โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยพิจารณาจากผลงาน หรือผลผลิตของนักเรียนที่เป็นที่ต้องการของตลาด และกิจกรรมนั้นเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ปกครอง

2. โรงเรียนที่ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน และเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน

2.2.2 เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
จำนวน 4 คน

2.2.3 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
จำนวน 4 คน

2.2.4 นักเรียนที่รวมกลุ่มเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม โดยสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน เป็นจำนวนร้อยละ 50 ของนักเรียนแต่ละโรงเรียน จำนวน 24 คน

รายละเอียดของจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนของประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล	แบบสอบถาม		แบบสัมภาษณ์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหารโรงเรียน	26	24	26	4
2. เลขานุการคณะกรรมการ	26	24	26	4
3. ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	33	24	33	4
4. นักเรียน	458	219	458	24

ผลการคัดเลือกได้โรงเรียน 4 โรงเรียนดังนี้

1. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่โรงเรียนหนองสูงสามัคคีวิทยา นักเรียนรวมกลุ่มกันจัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างโลหะ ทำเหล็กดัดโดยทำราวตากผ้า ออกหมอนขนาดเล็กเพื่อขนส่งหมูไปจำหน่าย และบันไดเหล็ก ซึ่งได้รับความสนใจ

จากชุมชนเป็นอย่างมาก มีการสั่งจองสินค้าเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งไม่สามารถผลิตให้ทันตามต้องการ โรงเรียนจึงเปิดให้สั่งจองล่วงหน้า

2. ภาคกลาง ได้แก่โรงเรียนพุทธมณฑลวิทยา ได้ทำการผลิตเหล็กดัดเพื่อประกอบประตู หรือหน้าต่าง และถังขยะ ซึ่งได้รับความนิยมมากจากชุมชนเป็นอย่างมาก โดยพิจารณาจากผลงานที่ผลิตออกมาจำหน่ายนั้นเป็นที่ต้องการของชุมชน และจะมีการสั่งสินค้าที่ผลิตอยู่ตลอดเวลา

3. ภาคใต้ ได้แก่โรงเรียนลานสกะประชาสรรค์ ได้ทำการผลิตเหล็กดัด โต๊ะม้านั่งหินขัด โต๊ะม้านั่งขาเหล็ก นำออกจำหน่ายจะมีผู้ปกครอง และชุมชนให้การสนับสนุน และสั่งจองเป็นจำนวนมาก โดยให้เหตุผลว่ามีราคาถูก และประณีต

4. ภาคเหนือ ได้แก่โรงเรียนเขาสกคณาคร นักเรียนรวมกลุ่มกันจัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยเปิดรับบริการซ่อมเครื่องไฟฟ้า มีผู้ปกครอง และชุมชนมารับบริการเป็นจำนวนมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสารรวม จำนวน 7 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

3. แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

4. แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม

5. แบบสัมภาษณ์ เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สัมภาษณ์บุคคล 3 กลุ่ม คือผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ

ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

6. แบบสัมภาษณ์ เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สัมภาษณ์นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

7. แบบสำรวจรายการเอกสาร เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

การสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือทั้ง 7 ฉบับ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน จากเอกสารต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ที่มีผู้ศึกษาและวิจัยไว้แล้ว และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. ศึกษาแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการจัดดำเนินการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน และหลักการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จัดทำเผยแพร่แก่โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดโครงสร้างของเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

3. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และครู - อาจารย์ ที่ดูแลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยแต่ละประเภทให้มีความเหมาะสม และครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ

4. ศึกษาหลักการสร้าง และวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 : 277 – 281) เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือวิจัยแต่ละประเภท

5. กำหนดโครงสร้างของการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 โครงสร้างการศึกษาศาสนาพุทธการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
1. การกำหนดนโยบาย	- ศึกษาข้อมูลและศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายหลักสูตรและหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ - เขียนนโยบายส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน	- โรงเรียนมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่ชัดเจน	- ความชัดเจนของนโยบาย - การศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบาย	- ผู้บริหาร	- แบบสำรวจรายการ - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์
2. การแต่งตั้งคณะทำงาน	- สรรหาบุคลากร - แต่งตั้งบุคลากรเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ	- มีผู้รับผิดชอบโครงการที่ทำการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ	- ความเหมาะสมของบุคลากร - วิธีการแต่งตั้งและการสรรหา	- ผู้บริหาร	- แบบสำรวจรายการ - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
3. การประเมินสภาพปัจจุบัน	- ออกแบบสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต ประชุม ศึกษาจากเอกสาร จากข้อมูลสารสนเทศ ตามควรแก่กรณี	- มีข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนเขียนโครงการ	- ความพร้อมด้านบุคลากร - ความพร้อมด้านข้อมูล	- ผู้บริหาร	- แบบสำรวจ รายการ - แบบสัมภาษณ์
4. การเขียนโครงการของโรงเรียน	- วิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน - เขียนโครงการ	- ได้แนวทางการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์เป้าหมาย กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และงบประมาณ	- ความพร้อมด้านบุคลากร - ความพร้อมด้านข้อมูล	- ผู้บริหาร	- แบบสำรวจ รายการ - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์
5. การสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	- ผู้บริหาร สรรหาบุคลากร เพื่อเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ นักธุรกิจ	- มีผู้รับผิดชอบในการพิจารณาโครงการ อนุมัติโครงการ ค่าใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศอย่างเหมาะสม	- ความเหมาะสมของบุคลากร - ความเหมาะสมของวิธีการแต่งตั้ง	- ผู้บริหาร - เลขานุการ คณะกรรมการ	- แบบสำรวจ รายการ - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
6. การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ	ผู้นำชุมชน และครู-อาจารย์ - แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพ อิสระ - จัดเตรียมสื่อประกอบการ ประชาสัมพันธ์โดยวิธีใด วิธีหนึ่ง	ตามความเข้าใจได้	- สื่อในการ ประชาสัมพันธ์ - วิธีการในการ ประชาสัมพันธ์	- เลขานุการ คณะกรรมการ - ครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ - นักเรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์
7. การรับสมัครกลุ่ม นักเรียนที่ทำโครงการ	- เตรียมการรับสมัคร เช่น จัดเตรียมเอกสารกำหนด วัน เวลา สถานที่ - ประชาสัมพันธ์ - รับสมัคร	- ได้นักเรียนที่รวมกลุ่ม กันตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป เพื่อทำโครงการ	- การประชาสัมพันธ์ - ข้อมูลในการตัดสินใจ	- ครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ - นักเรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
8.การแต่งตั้งครู ที่ปรึกษาประจำ โครงการ	-พิจารณาวิธีการได้มา ของครูที่ปรึกษาประจำ โครงการดังนี้ 1.ให้นักเรียนเลือกครูที่ปรึกษา 2.โรงเรียนกำหนดครูที่ ปรึกษาแล้วให้นักเรียน เลือก 3.นักเรียนเขียนใบสมัคร แล้วให้โรงเรียนแต่งตั้ง 4.ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ ปรึกษาของนักเรียนเอง -โรงเรียนแต่งตั้งครูที่ปรึกษา ตามวิธีการดังกล่าว ข้างต้น	-นักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระมีผู้คอย ดูแลแนะนำให้คำ ปรึกษาในการดำเนิน งาน	-ความเหมาะสมของ บุคลากร -ความเหมาะสมของ วิธีการแต่งตั้ง	-ผู้บริหาร -เลขานุการ คณะกรรมการ -นักเรียน	-แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์
9.การดำเนินการให้ นักเรียนเขียน โครงการ	-ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ให้ความรู้ให้คำปรึกษา -นักเรียนเขียนโครงการ	-ได้โครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตาม หลักเกณฑ์	-ข้อมูลในการเขียน โครงการ -วิธีเขียนโครงการ	-ครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ -นักเรียน	-แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ	โดยการศึกษาข้อมูลด้านอาชีพ การตลาด การผลิต การบริการ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเงินทุน ความถนัด ความสามารถของกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์เขียนโครงการ -ครูที่ปรึกษาประจำโครงการตรวจสอบและให้ความเห็นชอบโครงการ				
	-คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระพิจารณาอนุมัติโครงการตามหลักเกณฑ์ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	-โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระได้รับการอนุมัติ	-เกณฑ์ในการพิจารณา	-เลขานุการ คณะกรรมการ	-แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ	- คณะทำงานรวบรวมโครงการสรุปตามแบบรายงานโครงการ เสนอผู้บริหาร - รายงานสามัญศึกษา จังหวัด - รายงานเขตการศึกษา - รายงานกรมสามัญศึกษา	- กรมสามัญศึกษา และเขตการศึกษา และสามัญศึกษาจังหวัด - ได้รับทราบผลการอนุมัติให้ดำเนินการโครงการ	- แบบฟอร์มในการรายงาน	- ผู้บริหาร - เลขานุการ - คณะกรรมการ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์
12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินการตามโครงการ	- ผู้บริหารหรือคณะทำงานกำกับติดตามอำนวยความสะดวกให้ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ - ครูที่ปรึกษาประจำโครงการดูแลให้กลุ่มนักเรียนที่ทำการโครงการทบทวนโครงการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	- การดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และบรรลุวัตถุประสงค์	- การวางแผนในการกำกับติดตาม - การให้คำแนะนำในการกำกับติดตาม	- ครูที่ปรึกษา - ประจําโครงการ - นักเรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา อุปสรรค	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
13.การประเมินผลโครงการ	-ประเมินก่อนดำเนินงาน -ประเมินระหว่างดำเนินการ -ประเมินหลังดำเนินการ	-ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ	-บุคลากรในการประเมิน -การวางแผนการประเมิน -การนำผลการประเมินไปใช้	-ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	-แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์
14.การรายงานผลโครงการ	-นักเรียนรายงานผลต่อ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ -ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ รายงานผลโรงเรียน -โรงเรียนรายงานผลต่อ สำนัคดีศึกษาจังหวัด เขตการศึกษาและกรมสามัญศึกษาภายในเวลาที่กำหนด	-หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับทราบผลสำเร็จ และสิ่งที่ต้องแก้ไข ปรับปรุง และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ	-แบบฟอร์มในการทำงาน -ความเที่ยงตรงของการปฏิบัติงาน	-ผู้บริหาร -ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	-แบบสำรวจ -รายการ -แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์

6. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสาร ที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบดังนี้

6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (content) จำนวน 2 คน ตรวจสอบและพิจารณาถึงความครอบคลุม ความเหมาะสม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา ของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสารทุกฉบับ สิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะส่วนใหญ่ คือในแบบสอบถาม โดยให้เพิ่มเติมข้อความ หรือตัวเลือกในเครื่องมือวิจัย เพื่อให้มีความครอบคลุมในเนื้อหาที่ถาม ตัวอย่างเช่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ให้เพิ่ม ข้อ 1.2.5 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ข้อ 6 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ให้เพิ่ม ข้อ 6.3 ดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ให้เพิ่ม ข้อ 1.4 ไม่ได้ให้ความรู้

6.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัย จำนวน 5 คน ร่วมกันพิจารณาแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสารที่ละฉบับ โดยพิจารณาถึงรูปแบบ และโครงสร้างของข้อคำถาม ความเป็นปรนัยของข้อคำถาม การใช้ภาษาการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างเช่น

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ทุกข้อคำถาม ให้เพิ่มตัวเลือก คือ . มีการปฏิบัติ และไม่มีการปฏิบัติ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ามีการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนหรือไม่ และให้ใส่หมายเลขกำกับหน้าข้อทุกตัวเลือกเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 4 ระดับ คณะผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ปรับโดยให้มีค่ากลาง เป็น 3 ระดับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนค่อนข้างน้อยหากปรับเป็น 5 ระดับ แล้วข้อมูลจะกระจายมาก

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน คณะผู้เชี่ยวชาญเสนอให้เปลี่ยนรูปแบบของข้อคำถามใหม่ และใส่หมายเลขกำกับหน้าข้อทุกตัวเลือกแบบสัมภาษณ์

ให้เพิ่มคำชี้แจงรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ และปรับแก้ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน คือ ข้อ 2.1.2) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของเอกสารเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เดิมกำหนดตัวเลือกเป็น 4 ระดับ คณะผู้เชี่ยวชาญให้ปรับแก้เป็น 3 ระดับ สำหรับ ข้อ 2.2 และ 2.3 ให้เพิ่มและปรับเปลี่ยนตัวเลือก

รายละเอียดเครื่องมือในแต่ละฉบับมีดังนี้

1.แบบสอบถาม

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน มี 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา หน้าที่รับผิดชอบ และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในด้านการกำหนดนโยบาย การแต่งตั้งคณะทำงาน การประเมินสภาพปัจจุบัน การเขียนโครงการ การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ การรายงานผลการอนุมัติโครงการ และการรายงานผลโครงการ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 3 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา หน้าที่รับผิดชอบ และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในด้านการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ การพิจารณาอนุมัติโครงการ และการรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 3 ระดับ เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา หน้าที่รับผิดชอบ และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในด้าน การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ การประเมินผลโครงการ และการรายงานผลโครงการ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open - ended) เช่นเดียว กับฉบับที่ 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Likert scale) 3 ระดับ เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ฉบับที่ 4 แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำหรับนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะของการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open - ended)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในด้าน การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ และประโยชน์ของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Likert scale) 3 ระดับ เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาในตอนที่ 2 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(checklist) และแบบปลายเปิด (open-ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

2. แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สัมภาษณ์บุคคล 3 กลุ่ม คือผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แบบสัมภาษณ์มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ และการเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในด้านนโยบายส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน การให้การสนับสนุนของกรมสามัญศึกษา และการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสำรวจ (inventory) และแบบปลายเปิด (open - ended)

ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์นักเรียน เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย ระดับชั้นของนักเรียน และประเภทช่างอุตสาหกรรมที่นักเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในประเด็นต่อไปนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ การเตรียมความพร้อมของโครงการ การบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน และความสำเร็จของโครงการ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสำรวจ (inventory) และแบบปลายเปิด (open - ended) เช่นเดียวกับฉบับที่ 5

3. แบบสำรวจรายการเอกสาร

ฉบับที่ 7 แบบสำรวจรายการเอกสาร เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) สำหรับให้โรงเรียนกรอกข้อมูลที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ได้แก่แผนงาน/โครงการ

ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เอกสารโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน และเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2539

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามและแบบสำรวจรายการเอกสาร จัดส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ขอให้บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสาร ดังหนังสือที่ ทม 1007/2000 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2540

1.2 จัดส่งแบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการเอกสาร พร้อมทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการเอกสาร สำหรับเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตอบเฉพาะแบบสอบถาม และได้ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการเอกสาร ทั้งหมดส่งคืนภายในเดือน มิถุนายน 2540 ทั้งนี้โดยได้แนบซองและแสตมป์ไปให้ด้วยเพื่อความสะดวกในการจัดส่ง นอกจากนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม จึงแนบปากกาให้ไปเท่ากับจำนวนแบบสอบถาม

1.3. แบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการได้รับคืนเมื่อถึงกำหนดจำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ของจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้ติดตามโดยการทวงถามทางโทรศัพท์ผ่านศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำจังหวัดนั้น จนครบ 24 โรงเรียน แยกเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบสอบถาม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมดเมื่อเทียบกับจำนวนที่ส่งไป

ผู้บริหาร		เลขานุการ		ครูที่ปรึกษา		นักเรียน	
ส่งไป	ได้รับคืน	ส่งไป	ได้รับคืน	ส่งไป	ได้รับคืน	ส่งไป	ได้รับคืน
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)
24	24	24	24	24	24	219	196
	(100.00)		(100.00)		(100.00)		(89.50)

2.แบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยดำเนินการดังนี้ ประสานขอความร่วมมือไปยังศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาจังหวัด ให้ช่วยประสานงานกับโรงเรียนเพื่อนัดวันเวลาในเดือน มิถุนายน 2540 ที่จะไปสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม โดยมีการนัดหมายดังนี้ โรงเรียนขลุงคั่นคร อำเภอมือง จังหวัดลำปาง สัมภาษณ์ในวันที่ 9 มิถุนายน 2540 โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา อำเภอมือง จังหวัดอุทัยธานี สัมภาษณ์ในวันที่ 13 มิถุนายน 2540 โรงเรียนลานสะกาประชาสรรค์ อำเภอลานสะกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สัมภาษณ์ในวันที่ 17 มิถุนายน 2540 และโรงเรียนหนองสูงสามัคคีวิทยา อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร สัมภาษณ์ในวันที่ 20 มิถุนายน 2540 เมื่อถึงกำหนดเวลาจึงเดินทางไปพบ ศึกษาธิการจังหวัด และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัยให้ทราบ ต่อจากนั้นจึงได้เดินทางไปโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยกัน และได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ใช้เวลาประมาณคนละ 30 นาที ต่อจากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์ นักเรียนอีก จำนวน 6 คนต่อโรงเรียน รวมโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์มีดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจำนวน 4 คน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 4 คน และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 24 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.06 ของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา วิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. วิเคราะห์วิธีการดำเนินงาน โดยใช้ จำนวน และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S D)
เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง มีสภาพหรือการปฏิบัติในระดับน้อยหรือต้องปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีสภาพหรือการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือพอใช้
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00 หมายถึง มีสภาพหรือการปฏิบัติในระดับมาก หรือดี
3. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานใช้จำนวน และการ
วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้สูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535 : 277) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	ค่า หรือคะแนนของข้อมูล
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สูตร
(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2535 : 281) ดังนี้

$$S D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	ค่าหรือคะแนนของข้อมูล
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ
 - 1.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
2. ผลการศึกษาศภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 วิธีการดำเนินงาน
 - 2.2 ผลการดำเนินงาน
 - 2.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1. ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ ของอายุ และวุฒิการศึกษา ของคณะผู้ดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

รายการ	คณะผู้ดำเนินงาน					
	ผู้บริหาร		เลขานุการ		ครูที่ปรึกษา	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
อายุ						
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-	-	-	4	16.67
25 -30 ปี	-	-	3	12.50	2	8.33
31 - 35 ปี	1	4.17	10	41.67	7	29.16
36 - 40 ปี	3	12.50	3	12.50	9	37.50
41 - 45 ปี	5	20.83	4	16.67	-	-
46 - 50 ปี	10	41.67	4	16.67	1	4.17
มากกว่า 50 ปี	5	20.83	4	16.67	1	4.17
รวม	24	100.00	24	100.00	24	100.00
วุฒิการศึกษา						
ปริญญาตรี	21	87.50	22	91.67	22	91.67
สูงกว่าปริญญาตรี	3	12.50	2	8.33	2	8.33
รวม	24	100.00	24	100.00	24	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ด้านอายุ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 41.67) เลขานุการคณะกรรมการที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี (ร้อยละ 41.67) และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ที่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 37.50) สำหรับผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี เลขานุการคณะกรรมการไม่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ไม่มีอายุระหว่าง 41-45 ปี

วุฒิการศึกษา จะเห็นว่าคณะผู้ดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีเพียงส่วนน้อยที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละ ของการเข้ารับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับโครงการและจำนวน ครั้งของการอบรม สัมมนา ของคณะผู้ดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

รายการ	คณะผู้ดำเนินงาน					
	ผู้บริหาร		เลขานุการ		ครูที่ปรึกษา	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรม						
ไม่เคย	3	12.50	5	20.83	9	37.50
เคย	21	87.50	19	79.17	15	62.50
รวม	24	100.00	24	100.00	24	100.00
จำนวนครั้งของ การอบรม						
สัมมนา						
1 ครั้ง	15	71.43	13	68.42	6	40.00
2 ครั้ง	6	28.57	4	21.05	9	60.00
3 ครั้ง	-	-	2	10.53	-	-
รวม	21	100.00	19	100.00	15	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา มากกว่า ไม่เคย (ร้อยละ 87.50) เลขานุการคณะกรรมการ เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา มากกว่า ไม่เคย (ร้อยละ 79.17) และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา มากกว่า ไม่เคย (ร้อยละ 62.50) โดยผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ ที่เข้ารับการอบรม สัมมนา เพียง ครั้งเดียว มีมากกว่า 2 และ 3 ครั้ง (ร้อยละ 71.43 และร้อยละ 68.42 ตามลำดับ) ครูที่ปรึกษา ประจำโครงการเข้ารับการอบรม สัมมนา 2 ครั้ง มีมากกว่า 1 และ 3 ครั้ง (ร้อยละ 60.00)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละ ของเลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ
จำแนกตามภาระงานในสถานศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ภาระงานในสถานศึกษา						รวม	
	หัวหน้าหมวด		ครูผู้สอน		หัวหน้ากิจกรรม			
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เลขานุการ	13	54.17	8	33.33	3	12.50	24	100.00
ครูที่ปรึกษา	6	25.00	15	62.50	3	12.50	24	100.00

จากตาราง 6 พบว่าเลขานุการคณะกรรมการ มีภาระงานเป็น หัวหน้าหมวดวิชา มากกว่าครูผู้สอน และหัวหน้ากิจกรรม (ร้อยละ 54.17) ส่วนครูที่ปรึกษาประจำโครงการ มีภาระงานเป็นครูผู้สอนมากกว่าเป็นหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้ากิจกรรม (ร้อยละ 62.50)

1.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนจำแนกตาม เพศและระดับชั้น

ระดับชั้น	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มัธยมศึกษาตอนต้น	58	29.59	12	6.12	70	35.71
มัธยมศึกษาตอนปลาย	126	64.29	-	-	126	64.29
รวม	184	93.88	12	6.12	196	100.00

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย มากกว่านักเรียนหญิง (ร้อยละ 93.88) และอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 64.29)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละ ของอาชีพผู้ปกครองของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

อาชีพผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	25	12.76
ค้าขาย	10	5.10
เกษตรกรรม	127	64.79
รับจ้าง	34	17.35
รวม	196	100.00

จากตาราง 8 พบว่า อาชีพผู้ปกครองของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม มีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 64.79) และมีอาชีพรับจ้าง รับราชการ และค้าขายรองลงมา (ร้อยละ 17.35 ร้อยละ 12.76 และร้อยละ 5.10 ตามลำดับ)

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามประเภทช่างอุตสาหกรรม

ประเภทของอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ช่างไม้	66	33.67
ช่างยนต์	22	11.22
ช่างไฟฟ้า	30	15.31
ช่างโลหะ	50	25.51
ช่างอื่น ๆ เช่น ทำอิฐ	28	14.29
รวม	196	100.00

จากตาราง 9 พบว่า อาชีพที่นักเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เป็นอาชีพช่างไม้มากที่สุด (ร้อยละ 33.67) และอาชีพช่างโลหะ ช่างไฟฟ้า ช่างอื่น ๆ และช่างยนต์รองลงมา (ร้อยละ 25.51 ร้อยละ 15.31 ร้อยละ 14.29 และร้อยละ 11.22 ตามลำดับ)

2. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่าง อุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ
ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบ
อาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ
14 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดนโยบาย
- ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งคณะทำงาน
- ขั้นตอนที่ 3 การประเมินสภาพปัจจุบัน
- ขั้นตอนที่ 4 การเขียนโครงการของโรงเรียน
- ขั้นตอนที่ 5 การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ
- ขั้นตอนที่ 6 การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ
- ขั้นตอนที่ 7 การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ
- ขั้นตอนที่ 8 การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ
- ขั้นตอนที่ 9 การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ
- ขั้นตอนที่ 10 การพิจารณาอนุมัติโครงการ
- ขั้นตอนที่ 11 การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ
- ขั้นตอนที่ 12 การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ
- ขั้นตอนที่ 13 การประเมินผลโครงการ
- ขั้นตอนที่ 14 การรายงานผลโครงการ

ในแต่ละขั้นตอนทั้ง 14 ขั้นตอน ได้นำเสนอเป็น 3 ข้อ คือ

- 2.1 วิธีการดำเนินงาน
- 2.2 ผลการดำเนินงาน
- 2.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดนโยบาย

วิธีการดำเนินงานกำหนดนโยบาย

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทั้งนี้เป็นการออกแบบแนวทางหลักการ วิธีปฏิบัติ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนด้วย โดยมีวิธีการดำเนินงานดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในการกำหนดนโยบาย การปฏิบัติงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ (N=24)

วิธีดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ศึกษานโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และ จุดเน้น ของกรมสามัญศึกษา	23	95.83
2. ศึกษาหลักการ แนวคิดและหลักเกณฑ์ ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ	20	83.33
3. ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	18	75.00
4. ศึกษานโยบายของโรงเรียน	21	87.50
5. ประชุมปรึกษาหารือ คณะครู - อาจารย์ ในโรงเรียน	22	91.67
6. สำรวจสภาพชุมชนท้องถิ่น สำรวจ ความพร้อมของครู	2	8.33

จากตาราง 10 พบว่า โรงเรียนได้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยใช้วิธีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และจุดเน้นของกรมสามัญศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 95.83) รองลงมา ได้แก่ วิธีการประชุมปรึกษาหารือคณะครู - อาจารย์ ในโรงเรียน ศึกษานโยบายของโรงเรียน และศึกษาหลักการ แนวคิดและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 91.67 ร้อยละ 87.50 และร้อยละ 83.33 ตามลำดับ) สำหรับวิธีสำรวจสภาพชุมชนท้องถิ่น สำรวจความพร้อมของครูเป็นวิธีที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 8.33)

ผลการดำเนินการกำหนดนโยบาย

การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีความชัดเจน	2.71	0.45	มาก
2. สนองนโยบายหน่วยเหนือ	2.33	0.62	ปานกลาง
3. สามารถปฏิบัติได้จริง	2.46	0.58	ปานกลาง
4. สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น	2.13	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่านโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียนมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ส่วนนโยบายสามารถปฏิบัติได้จริง การสนองนโยบายหน่วยเหนือ และความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานการกำหนดนโยบาย

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน พบว่ามีปัญหา อุปสรรคเพียง 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ปัญหา อุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 12 จำนวน ของปัญหา และอุปสรรค ในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1. นโยบายไม่ชัดเจน	3
2. ไม่มีการศึกษาหาข้อมูล	6
3. อื่น ๆ เช่น มีเวลาน้อย ขาดบุคลากรที่มี	
ความรู้ด้านการประกอบอาชีพอิสระ	3

จากตาราง 12 พบว่าปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือไม่มีการศึกษาหาข้อมูลมากที่สุด 6 โรงเรียน รองลงมาได้แก่ นโยบายไม่ชัดเจน มีเวลาน้อย และขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านอาชีพอิสระ 3 โรงเรียน นอกจากนี้ข้อมูลจากแบบสำรวจรายการเอกสาร ยังพบว่าบุคลากรต่าง ๆ ไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะที่สรุปได้ดังนี้ กรมสามัญศึกษาควรส่งเสริมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ อิสระ อย่างต่อเนื่อง และให้นโยบายที่เป็นแนวปฏิบัติแก่โรงเรียนอย่างชัดเจน และจากข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการ

วิธีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนให้ชัดเจน และเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติงานโดยมีวิธีการดำเนินงานในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวน และร้อยละของวิธีดำเนินงาน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อรับผิดชอบโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน (N=24)

วิธีดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. สรรหาจากครู - อาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพ	18	75.00
2. แต่งตั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	7	29.17
3. แต่งตั้งตามความสมัครใจของครู - อาจารย์	9	37.50

จากตาราง 13 พบว่า วิธีดำเนินงานในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียนนั้นใช้วิธีการสรรหาจาก ครู - อาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 75.00) รองลงมา คือการแต่งตั้งตามความสมัครใจของครู - อาจารย์ และการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 37.50 และร้อยละ 29.17 ตามลำดับ)

ผลการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ของโรงเรียน ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานของ
คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีความรับผิดชอบ	2.38	0.70	ปานกลาง
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	2.50	0.58	มาก
3. ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ	2.21	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่าคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ที่โรงเรียน
แต่งตั้งนั้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ อยู่ในระดับ
มาก แต่มีความรับผิดชอบและดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานการแต่งตั้งคณะกรรมการ
สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คนพบว่ามีปัญหา
จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ปัญหาอุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดใน
ตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนของปัญหา อุปสรรค ในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบ
อาชีพอิสระ ของโรงเรียน

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1. ขาดบุคลากรที่เหมาะสม	8
2. วิธีการแต่งตั้งไม่เหมาะสม	6
3. อื่น ๆ เช่นบุคลากรมีน้อย	1

จากตาราง 15 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน คือ ขาดบุคลากรที่เหมาะสมมากที่สุด 8 โรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการแต่งตั้งไม่เหมาะสม และ บุคลากรมีน้อย 6 โรงเรียน และ 1 โรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ที่พบว่าบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งยังเข้าไม่ถึงอุดมการณ์ของโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ และข้อมูลจากแบบสำรวจรายการเอกสาร พบว่าคณะกรรมการมีภาระหน้าที่ปฏิบัติประจำอยู่แล้วทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งโรงเรียนก็ได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการเพิ่มการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดประสงค์ และอุดมการณ์ของโครงการที่มุ่งต่อทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน และชุมชนอย่างแท้จริง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินสภาพปัจจุบัน

วิธีการดำเนินงานในการประเมินสภาพปัจจุบัน

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน เกี่ยวกับการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนก่อนการดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ พบว่ามีโรงเรียนที่ประเมินสภาพปัจจุบัน จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยมีวิธีการประเมิน ดังรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 จำนวน และร้อยละของวิธีดำเนินงาน ในการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ (N= 20)

วิธีดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. การสำรวจ	16	80.00
2. การสังเกต	13	65.00
3. การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	5	25.00
4. การประชุมปรึกษาหารือคณะครู - อาจารย์	19	95.00

จากตาราง 16 พบว่าโรงเรียนได้ประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ด้วยวิธีการประชุมปรึกษาหารือ ครู - อาจารย์ มาก ที่สุด (ร้อยละ 95.00) รองลงมาได้แก่ การสำรวจ และการสังเกต (ร้อยละ 80.00 และ ร้อยละ 65.00 ตามลำดับ) สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เป็นวิธีที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 25.00)

ผลการดำเนินการประเมินสภาพปัจจุบัน

การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินการประเมินสภาพปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความพร้อมของบุคลากร	2.17	0.55	ปานกลาง
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	2.25	0.72	ปานกลาง
3. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์	2.17	0.69	ปานกลาง
4. ลักษณะอาชีพของท้องถิ่น	2.04	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า การประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ และลักษณะอาชีพของท้องถิ่น ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประเมินสภาพปัจจุบัน

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน พบว่ามีปัญหาอุปสรรค จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ปัญหาและอุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 18

ตาราง 18 จำนวน ของปัญหาและอุปสรรคในการประเมินสภาพปัจจุบันก่อนดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1. ขาดบุคลากร	9
2. บุคลากรขาดความรู้	4
3. ไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง	2
4. ไม่ได้นำข้อมูลการประเมินมาใช้ในการวางแผน	5
5. อื่น ๆ เช่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์มีน้อย	2

จากตาราง 18 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน คือขาดบุคลากรมากที่สุด 9 โรงเรียน รองลงมาได้แก่ ไม่ได้นำข้อมูลการประเมินมาใช้ในการวางแผน และบุคลากรขาดความรู้ 5 โรงเรียน และ 4 โรงเรียนตามลำดับ ส่วนปัญหาในการดำเนินการอย่างจริงจัง และความพร้อมด้านอุปกรณ์เป็นปัญหาน้อยที่สุด 2 โรงเรียนเท่ากัน

ข้อเสนอแนะที่สรุปได้ดังนี้ ควรมีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนโดยให้ความรู้ด้านการประเมินโครงการ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถทำหน้าที่ในการประเมินได้ แต่จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนได้ทำการประเมินด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ใช้การสังเกต แบบสอบถาม การศึกษาจากเอกสาร และจากรายงานผลสัมฤทธิ์ ของโครงการนำมาสรุปวิเคราะห์ กำหนดเป็นสภาพปัจจุบันของโรงเรียน อย่างไรก็ตามยังพบว่ามีปัญหา คือขาดผู้ที่มีความชำนาญด้านการประเมินโดยตรง

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนโครงการของโรงเรียน

วิธีการดำเนินงานในการเขียนโครงการของโรงเรียน

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน เกี่ยวกับการเขียนโครงการของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนมีการเขียนโครงการทุกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน โดยมีสาระของโครงการประกอบหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลา งบประมาณและ ผู้รับผิดชอบ สำหรับวิธีดำเนินงานในการเขียนโครงการ ดังรายละเอียดในตาราง 19

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงาน ในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน (N=24)

วิธีดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	18	75.00
2. แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ รับผิดชอบเขียนโครงการ	10	41.67
3. มอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ	13	54.17
4. อื่น ๆ เช่น ครูที่ปรึกษาเป็นผู้เขียนโครงการ	2	8.33

จากตาราง 19 พบว่าโรงเรียนใช้วิธี ในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 75.00) รองลงมา ได้แก่ การมอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ และการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจรับผิดชอบเขียนโครงการ (ร้อยละ 54.17 และ ร้อยละ 41.67 ตามลำดับ) สำหรับวิธีการที่ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเป็นผู้เขียนโครงการ เป็นวิธีที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 8.33) และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน พบว่าคณะทำงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เป็นผู้ดำเนินการเขียนโครงการโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และคำนึงถึงความพร้อม และความจำเป็นของท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานในการเขียนโครงการของโรงเรียน

การดำเนินงานเกี่ยวกับการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียนปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีวัตถุประสงค์ชัดเจน	2.50	0.50	มาก
2. สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ได้จริง	2.17	0.37	ปานกลาง
3. สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	2.00	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่าโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานชัดเจนอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้สามารถปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานการเขียนโครงการของ โรงเรียน

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน พบว่า มีปัญหาอุปสรรคจำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.83 ปัญหา อุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 21

ตาราง 21 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ของโรงเรียน

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1. ครูไม่มีความรู้ในการเขียนโครงการ	9
2. ขาดข้อมูล	5

จากตาราง 21 พบว่าปัญหา อุปสรรค ในการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน คือครูไม่มีความรู้ในการเขียนโครงการมากที่สุด 9 โรงเรียน และ ผู้เขียนขาดข้อมูลในการเขียน 5 โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่ได้จากแบบสำรวจรายการเอกสาร คือการเขียนโครงการไม่มีข้อมูล ทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพความสำเร็จของโครงการ

ข้อเสนอแนะที่สรุปได้คือ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา กลุ่มโรงเรียนหรือโรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้ในด้านการเขียนโครงการแก่ครู

ขั้นตอนที่ 5 การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
วิธีการดำเนินงานในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระ

จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ กลุ่มละ 24 คน พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนได้ดำเนินการสรรหาและ แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ทุกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน และเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติงาน โดยมีวิธีดำเนินการสรรหาและแต่งตั้ง ตามรายละเอียด ดังตาราง 22

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงาน เพื่อสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ (N=24)

วิธีดำเนินงาน	ผู้บริหาร		เลขานุการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา	13	54.17	13	54.17
2. คณะครู - อาจารย์ เป็นผู้ร่วมพิจารณา	11	45.83	6	25.00
3. ครู - อาจารย์ สัมภาษณ์ตามความสนใจ	13	54.17	12	50.00
4. อื่น ๆ เช่น เสนอชื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้ง	-	-	2	8.33

จากตาราง 22 พบว่า ในการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คือใช้วิธีให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา และให้ครู - อาจารย์ ผู้สัมภาษณ์ตามความสนใจ มากที่สุด (ร้อยละ 54.17 เท่ากัน) ส่วนเลขานุการคณะกรรมการ เห็นว่าโรงเรียนใช้วิธีให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา มากที่สุด (ร้อยละ 54.17) สำหรับวิธีที่ใช้น้อยที่สุดตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ คือการเสนอชื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้ง (ร้อยละ 8.33)

สำหรับจำนวนของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระนั้น ข้อมูลจากแบบสำรวจรายการเอกสารพบว่า โดยเฉลี่ยมีจำนวน 8 คน เป็น ครู - อาจารย์ จำนวน 5 คน และเป็นบุคคลภายนอก 3 คน ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระทำหน้าที่นิเทศ ติดตาม อนุมัติโครงการ และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม

การประกอบอาชีพอิสระ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน ปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ

การดำเนินงาน	ผู้บริหาร			เลขานุการ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการของนักเรียน	2.08	0.49	ปานกลาง	2.17	0.62	ปานกลาง
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงิน และบัญชี	2.29	0.45	ปานกลาง	2.17	0.69	ปานกลาง
3. ให้คำปรึกษาแนะนำกลุ่มนักเรียน	2.25	0.66	ปานกลาง	2.39	0.61	ปานกลาง
4. ดูแลกำกับติดตามการดำเนินงาน	2.21	0.50	ปานกลาง	2.25	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการมีความเห็นตรงกันว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่การดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการของนักเรียน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชี การให้คำปรึกษาแนะนำกลุ่มนักเรียน และการดูแลกำกับติดตามการดำเนินงาน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

**ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการสรรหาและแต่งตั้ง
คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ**

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน พบว่ามีปัญหา อุปสรรค 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ 24 คน พบว่ามีปัญหา อุปสรรค จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ปัญหา อุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 24

ตาราง 24 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ

ปัญหา อุปสรรค	ผู้บริหาร	เลขานุการ
	จำนวน	จำนวน
1. ขาดความร่วมมือจากบุคคลภายในโรงเรียน	9	15
2. ขาดความร่วมมือจากบุคคลภายนอก	5	13
3. บุคลากรภายนอกขาดความรู้	2	5
4. อื่น ๆ เช่น ทุกคนมีเวลาจำกัด		
ครูขาดความรู้เรื่องการจัดการ	1	1

จากตาราง 24 พบว่าผู้บริหารโรงเรียน 9 คน และเลขานุการคณะกรรมการ 15 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า ปัญหา อุปสรรคของการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือขาดความร่วมมือจากบุคคลภายในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ขาดความร่วมมือจากบุคคลภายนอก 5 คน และ 13 คน ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ ทุกคนมีเวลาจำกัด และครูขาดความรู้เรื่องการจัดการ 1 คน เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน เลขานุการคณะกรรมการ 4 คน และแบบสำรวจรายการเอกสารซึ่งพบปัญหาคือ ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการไม่ทุ่มเทให้กับงานเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะสรุปได้คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ แก่ครู - อาจารย์ ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของโครงการ

การพิจารณาบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นั้น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 18 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ที่มีการพิจารณาบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ สำหรับอาชีพของบุคคลภายนอกนั้น มีดังรายละเอียดในตาราง 25

ตาราง 25 จำนวนของอาชีพของบุคคลภายนอกที่ร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

อาชีพ	จำนวน
1. นักธุรกิจ	6
2. นักการธนาคาร	8
3. ผู้นำชุมชน	17
4. อื่น ๆ เช่น ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2

จากตาราง 25 พบว่า บุคคลภายนอกที่ร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้นำชุมชนมากที่สุด 17 คน รองลงมาได้แก่ นักการธนาคาร และนักธุรกิจ 8 คน และ 6 คน ตามลำดับ สำหรับคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ที่มาจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถ หรือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีเพียงส่วนน้อย

ขั้นตอนที่ 6 การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

วิธีการดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ ในการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกัน ดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน เห็นว่ามีการ ปฏิบัติ จำนวน 169 คนคิดเป็น ร้อยละ 86.22 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินงานในการ ประชาสัมพันธ์ ตามรายละเอียดในตาราง 26

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงาน ในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของเลขานุการ คณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินงาน	เลขานุการ (N=21)		ครูที่ปรึกษา (N=22)		นักเรียน (N=169)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประชุมชี้แจง ครู - อาจารย์	17	80.95	15	68.18	33	19.53
2. ประชุมชี้แจงนักเรียน	18	85.71	19	86.36	117	69.23
3. ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง						
ชุมชน	15	71.43	13	59.09	52	30.77
4. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	7	33.33	9	40.90	50	29.59
5. จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้	6	28.57	8	36.36	29	17.16
6. แจกเอกสารสิ่งพิมพ์	10	47.62	12	54.55	36	21.30

จากตาราง 26 พบว่าเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือการประชุมชี้แจงนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 85.71 ร้อยละ 86.36 และร้อยละ 69.23 ตามลำดับ) ลำดับรองลงมาตามความคิดเห็นของเลขานุการ คณะกรรมการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ คือการประชุมชี้แจง ครู-อาจารย์ (ร้อยละ 80.95 และร้อยละ 68.18 ตามลำดับ) สำหรับนักเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนใช้วิธีการประชุม

ชี้แจงผู้ปกครอง และชุมชน (ร้อยละ 30.77) ส่วนวิธีการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เห็นตรงกันว่า เป็นวิธีการที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 28.57 ร้อยละ 36.36 และร้อยละ 17.16 ตามลำดับ)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เลขานุการคณะกรรมการ 4 คน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 4 คน และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 24 คน พบว่าการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระนั้น โรงเรียนจะใช้วิธีประกาศหน้าเสาธง ชี้แจงในห้องเรียน ห้องประชุม พิมพ์เอกสารแจก และประกาศเสียงตามสาย

ผลการดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

การดำเนินงานเกี่ยวกับ การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ปรากฏผลดังตาราง 27

ตาราง 27 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงาน ในการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

การดำเนินงาน	เลขานุการ			ครูที่ปรึกษา			นักเรียน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ครู - อาจารย์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ	2.21	0.58	ปานกลาง	2.08	0.49	ปานกลาง	2.49	0.61	ปานกลาง
2. ครู - อาจารย์ ให้การสนับสนุนโครงการ	1.67	0.75	ปานกลาง	2.08	0.64	ปานกลาง	2.59	0.59	มาก
3. นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ	1.42	0.57	น้อย	1.96	0.73	ปานกลาง	2.39	0.61	ปานกลาง
4. ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน	1.58	0.64	ปานกลาง	1.75	0.72	ปานกลาง	2.05	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 27 ผลจากการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระพบว่า รายการ ครู - อาจารย์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ปกครอง และชุมชนให้การสนับสนุน ทุกกลุ่มมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการ ครู - อาจารย์ ให้การสนับสนุนโครงการนักเรียนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้รายการนักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนมีความเห็นว่า นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

สำหรับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากการสอบถามความคิดเห็นเลขานุการคณะกรรมการจำนวน 24 คน พบว่ามีปัญหา อุปสรรค จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการจำนวน 24 คน พบว่ามีปัญหา อุปสรรค จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน พบว่ามีปัญหาอุปสรรค 104 คน คิดเป็นร้อยละ 53.06 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคปรากฏดังตาราง 28

ตาราง 28 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

ปัญหา และอุปสรรค	เลขานุการ	ครูที่ปรึกษา	นักเรียน
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
1. ไม่ทั่วถึง	14	8	45
2. ไม่ต่อเนื่อง	15	17	65
3. ไม่น่าสนใจ	5	6	3
4. ไม่ได้ให้ความรู้	4	2	12

จากตาราง 28 พบว่าเลขานุการคณะกรรมการ 15 คนครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 17 คนและนักเรียน 65 คน มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาอุปสรรค ของการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือการประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง 14 คน 8 คน 45 คน ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายเลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นตรงกัน คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ได้ให้ความรู้ 4 คน และ 2 คน ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ไม่น่าสนใจเป็นปัญหาน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ ควรใช้วิธีการประชาสัมพันธ์หลาย ๆ รูปแบบเพื่อดึงดูดความสนใจ และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 7 การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจาก ครูที่ปรึกษาประจำโครงการจำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติจำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 91.67 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 87.24 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินการในการรับสมัคร ดังรายละเอียดในตาราง 29

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินการ ในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินงาน	ครูที่ปรึกษา (N = 22)		นักเรียน (N = 171)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร	19	86.36	44	25.73
2.ติดประกาศรายละเอียดการรับสมัคร	15	68.18	50	29.24
3.จัดประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดการรับสมัคร	21	95.45	129	75.44
4.แต่งตั้งคณะครูให้เป็นผู้รับสมัคร	12	54.55	55	32.16
5.อื่น ๆ เช่น ครูคัดเลือกนักเรียนที่มีความสนใจ	1	4.55	-	-

จากตาราง 29 พบว่า วิธีการในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการนั้น ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนเห็นตรงกันว่า โรงเรียนใช้วิธีการจัดประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดการรับสมัคร มากที่สุด (ร้อยละ 95.45 และร้อยละ 75.44 ตามลำดับ) รองลงมา สำหรับครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นว่า โรงเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร (ร้อยละ 86.36) ส่วนนักเรียนเห็นว่า โรงเรียนใช้วิธีการแต่งตั้งคณะครูให้เป็นผู้รับสมัคร (ร้อยละ 32.16)

ผลการดำเนินงานในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกัน ดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม มีความคิดเห็นตรงกันว่า การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ มีผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.75$ $SD = 0.43$ และ $\bar{X} = 2.21$ $SD = 0.59$ ตามลำดับ)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จากการสอบถามความคิดเห็น ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.50 กลุ่มนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คนพบว่า มีปัญหา อุปสรรคจำนวน 101 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.13 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ปรากฏดังตาราง 30

ตาราง 30 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

ปัญหา อุปสรรค	ครูที่ปรึกษา	นักเรียน
	จำนวน	จำนวน
1. การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	7	49
2. นักเรียนไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจ	13	68
3. อื่น ๆ เช่น กิจกรรมมีให้เลือกน้อย	-	3

จากตาราง 30 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 13 คน และนักเรียน 68 คน เห็นตรงกันว่า นักเรียนไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และลำดับสุดท้าย นักเรียน 3 คน เห็นว่า มีกิจกรรมให้เลือกน้อย

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า นักเรียนไม่สามารถตัดสินใจได้ และเมื่อนักเรียนรวมกลุ่มกันดำเนินโครงการแล้ว ครู-อาจารย์ไม่ค่อยมาดูแล

ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ อย่างทั่วถึง และควรกำหนดตารางเวลาให้ครู มาดูแลกลุ่มนักเรียนให้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 8 การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินการในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ตามรายละเอียดในตาราง 31

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 24)		เลขานุการ (N = 20)		นักเรียน (N = 168)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้	9	37.50	7	35.00	117	69.64
2.โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการแล้วให้นักเรียนเลือก	3	12.50	5	25.00	33	19.64
3.ครูเป็นผู้เลือกเป็นครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียน	8	33.33	6	30.00	20	11.90
4.นักเรียนเป็นผู้เลือกครูที่ปรึกษาประจำโครงการ	5	20.83	5	25.00	43	25.60

จากตาราง 31 พบว่า ในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียน เห็นตรงกันว่า โรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้ มากที่สุด (ร้อยละ 37.50

ร้อยละ 35.00 และร้อยละ 69.64 ตามลำดับ) รองลงมาผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการเห็นตรงกันว่าครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาประจำโครงการ ของนักเรียน (ร้อยละ 33.33 และร้อยละ 30.00 ตามลำดับ) สำหรับนักเรียนเห็นว่า โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการ แล้วให้นักเรียนเลือก ซึ่งตรงกับความคิดเห็นอันดับสุดท้ายของผู้บริหารโรงเรียน

ผลการดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ปรากฏผลดังตาราง 32

ตาราง 32 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม

การดำเนินงาน	ผู้บริหาร			เลขานุการ			นักเรียน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.ร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความต้องการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ	2.63	0.48	มาก	2.04	0.61	ปานกลาง	2.55	0.58	มาก
2.ให้คำแนะนำ และตรวจสอบการเขียนโครงการของนักเรียน	2.50	0.76	มาก	2.00	0.76	ปานกลาง	2.51	0.68	มาก
3.ดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ	2.58	0.49	มาก	2.25	0.83	ปานกลาง	2.50	0.64	มาก
4.ให้ความรู้คำแนะนำแก่นักเรียนเอง และหรือเชิญวิทยากร	2.21	0.76	ปานกลาง	1.92	0.70	ปานกลาง	2.28	0.73	ปานกลาง
5.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงิน และบัญชีของโครงการ	2.17	0.62	ปานกลาง	2.08	0.64	ปานกลาง	2.47	0.61	ปานกลาง
6.ดูแลในด้านคุณธรรม	2.50	0.58	มาก	2.42	0.64	ปานกลาง	2.66	0.53	มาก
7.ให้คำแนะนำในด้านการจัดการ การตลาด และบริการ	2.46	0.71	ปานกลาง	2.29	0.61	ปานกลาง	2.51	0.61	มาก

จากตาราง 32 พบว่า ผลการดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ผู้บริหารโรงเรียน และนักเรียนเห็นตรงกันว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการ ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ และดูแลในด้านคุณธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก สำหรับนักเรียนยังเห็นว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้คำแนะนำในด้านการจัดการการตลาดการผลิต และบริการ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการเห็นว่า อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียนเอง หรือเชิญวิทยากร และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโครงการ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียนต่างมีความเห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรคจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 เลขานุการคณะกรรมการจำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหาอุปสรรคจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมจำนวน 196 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรคจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 48.93 ผลการวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค ปรากฏดังตาราง 33

ตาราง 33 จำนวนของปัญหา และอุปสรรคในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

ปัญหา อุปสรรค	ผู้บริหาร	เลขานุการ	นักเรียน
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
1.ขาดบุคลากรที่เหมาะสม	5	13	72
2.วิธีการไม่เหมาะสม	2	9	20
3.อื่น ๆ เช่น ไม่มีบุคลากรดูแลเรื่อง นี้โดยตรง บุคลากรมีน้อย	-	-	4

จากตาราง 33 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน เลขานุการคณะกรรมการ 13 คน และนักเรียน 72 คน เห็นตรงกันว่า ขาดบุคลากรที่เหมาะสมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิธีการคัดเลือกไม่เหมาะสม 2คน 9 คน และ 20 ตามลำดับ นอกจากนี้นักเรียนยังมีความคิดเห็นว่า ไม่มีบุคลากรดูแลเรื่องนี้โดยตรง หรือบุคลากรมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์นักเรียน คือครูที่ปรึกษาประจำโครงการมีเวลาให้กับนักเรียนน้อย

ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ ควรสร้างความตระหนักให้แก่ครู-อาจารย์ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ และให้ความสนใจเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้มากกว่านี้

ในกรณีที่นักเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม นั้น พบว่า นักเรียนมีเหตุผล ดังตาราง 34

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่นักเรียนรวมกลุ่มกัน เพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม (N=196)

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1.ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	154	78.57
2.เพื่อนชักชวน	12	6.12
3.ต้องการมีรายได้ระหว่างเรียน	115	58.67
4.โรงเรียนกำหนดให้ร่วมกิจกรรม	28	14.29
5.อื่น ๆ เช่น ต้องการประสบการณ์ เพื่อฝึกอาชีพให้ตนเอง	5	2.55

จากตาราง 34 พบว่า เหตุผลที่นักเรียนรวมกลุ่มกัน เพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือ ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (ร้อยละ 78.57) รองลงมาคือ ต้องการมีรายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 58.67) และเหตุผลสุดท้าย คือ ต้องการประสบการณ์ หรือเพื่อฝึกอาชีพให้ตนเอง (ร้อยละ 2.55)

ขั้นตอนที่ 9 การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ

วิธีการดำเนินงานให้นักเรียนเขียนโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการให้นักเรียน เขียนโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติ จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 91.67 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 79.59 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินการ ดังตาราง 35

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินงาน	ครูที่ปรึกษา(N = 22)		นักเรียน(N = 156)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.โรงเรียนมีโครงการสำเร็จรูปเป็นตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา	16	72.73	56	35.90
2.โรงเรียนจัดครู-อาจารย์ เพื่อให้คำแนะนำโดยเฉพาะ	4	18.18	39	25.00
3.ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษา	20	90.91	67	42.95
4.ครูผู้สอนวิชาชีพนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้และคำปรึกษา	21	95.45	86	55.13

จากตาราง 35 พบว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า วิธีดำเนินการของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือ ครูผู้สอนวิชาชีพนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษามากที่สุด (ร้อยละ 95.45 และร้อยละ 55.13 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษา (ร้อยละ 90.91 และร้อยละ 42.95 ตามลำดับ) โรงเรียนจัดครู-อาจารย์ เพื่อให้คำแนะนำโดยเฉพาะ เป็นวิธีดำเนินงานที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 18.18 และร้อยละ 25.00 ตามลำดับ)

ผลการดำเนินงานให้นักเรียนเขียนโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ปรากฏดังตาราง 36

ตาราง 36 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานให้นักเรียน ที่เขียนโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และ นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

การดำเนินงาน	ครูที่ปรึกษา			นักเรียน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีความชัดเจน ครบถ้วนตาม แบบการเขียนโครงการที่กำหนด	2.13	0.60	ปาน กลาง	2.39	0.66	ปาน กลาง
2. สามารถปฏิบัติได้จริง	2.29	0.68	ปาน กลาง	2.42	0.65	ปาน กลาง

จากตาราง 36 พบว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผลการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนมีความชัดเจน ครบถ้วนตามแบบการเขียนโครงการที่กำหนด และสามารถปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ จากการสอบถามความคิดเห็นครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน พบว่ามีปัญหา อุปสรรค จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และนักเรียนที่รวมกลุ่มดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 90 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.92 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ปรากฏดังตาราง 37

ตาราง 37 จำนวนของปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และ นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

ปัญหา อุปสรรค	ครูที่ปรึกษา	นักเรียน
	จำนวน	จำนวน
1.ขาดข้อมูลในการเขียนโครงการ	7	47
2.นักเรียนไม่เข้าใจการเขียนโครงการ	15	50
3.ครูที่ปรึกษาประจำโครงการไม่มี ความรู้ เรื่องการเขียนโครงการ	2	5

จากตาราง 37 พบว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 15 คน และนักเรียน 50 คน มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหา อุปสรรคในการให้นักเรียนเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือนักเรียนไม่เข้าใจการเขียนโครงการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ขาดข้อมูลในการเขียนโครงการ 7 คน 47 คน ตามลำดับ และสุดท้ายครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 2 คน และ นักเรียน 5 คน เห็นว่า ไม่มีความรู้เรื่องการเขียนโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ

ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ ครู-อาจารย์ ควรจัดให้ความรู้เรื่องการเขียนโครงการแก่นักเรียนและ หรือกำหนดแบบฟอร์มการเขียนโครงการให้ และควรมีการนิเทศเกี่ยวกับการเขียนโครงการด้วย

ขั้นตอนที่ 10 การพิจารณาอนุมัติโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการพิจารณาอนุมัติโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 โดยโรงเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังตาราง 38

ตาราง 38 จำนวนและร้อยละของวิธีดำเนินการ เกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ (N=21)

วิธีดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
1.การรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	20	95.24
2.เหมาะสมกับเวลาเรียน อายุ และ ความสามารถของนักเรียน	12	57.14
3.ไม่เป็นกิจการที่โรงเรียนจัดทำแล้วแบ่งรายได้ให้นักเรียน	4	19.05
4.เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ทำงานร่วมกันตามความสามารถของแต่ละคนอย่างเป็นระบบ	17	80.95

จากตาราง 38 พบว่า วิธีที่โรงเรียนกำหนดเกณฑ์ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน คือ ให้มีการรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 95.24) รองลงมาคือ เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้ทำงานร่วมกันตามความสามารถของแต่ละคนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับเวลาเรียน อายุ และความสามารถของนักเรียน (ร้อยละ 80.95 และร้อยละ 57.14 ตามลำดับ) ส่วนวิธีสุดท้ายคือ ไม่เป็นกิจการที่โรงเรียนจัดทำแล้วแบ่งรายได้ให้นักเรียนเป็นวิธีที่ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 19.05)

ผลการดำเนินงานในการพิจารณาอนุมัติโครงการ

การดำเนินงาน เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
อิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม ของนักเรียน ปรากฏผลดังตาราง 39

ตาราง 39 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานในการกำหนด
เกณฑ์การพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความ
คิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.พิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระของกรมสามัญศึกษา	2.17	0.62	ปานกลาง
2.พิจารณาจากเกณฑ์ของคณะกรรมการ	2.21	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 39 พบว่า การพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ ได้แก่ การพิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพอิสระของกรมสามัญศึกษา และการพิจารณาจากเกณฑ์ของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการพิจารณาอนุมัติ

โครงการ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน จากการสอบถามความคิดเห็น ของเลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 58.33 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ปรากฏดังตาราง 40

ตาราง 40 จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของเลขานุการ คณะกรรมการ

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1.หลักเกณฑ์ในการพิจารณามีความยุ่งยาก	
ซับซ้อน	10
2.การอนุมัติโครงการล่าช้า	7

จากตาราง 40 พบว่า โรงเรียนมีปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับ เกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน คือ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา มีความยุ่งยากซับซ้อนมากที่สุด 10 โรงเรียน สำหรับการอนุมัติโครงการล่าช้าเป็นปัญหาระดับรองลงมา 7 โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ สรุปได้คือ ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการให้ง่ายกว่าเดิม และควรมีข้อมูลของโครงการอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ เสนอต่อผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการ เพื่อการอนุมัติโครงการจะได้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว

ขั้นตอนที่ 11 การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ

วิธีการดำเนินงานในการรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การรายงานผลการอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 โดยรายงานไปยังหน่วยงาน ดังตาราง 41

ตาราง 41 จำนวนและร้อยละ ของหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลการอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ

หน่วยงาน	ผู้บริหาร(N = 22)		เลขานุการ(N = 19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด	19	86.36	15	78.95
2.เขตการศึกษา	17	77.27	10	52.63
3.กรมสามัญศึกษา	9	40.91	9	47.37

จากตาราง 41 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ มีความเห็นตรงกันว่า หน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลการอนุมัติโครงการ คือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด มากที่สุด (ร้อยละ 86.36 และร้อยละ 78.95 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ เขตการศึกษา (ร้อยละ 77.27 และร้อยละ 52.63 ตามลำดับ) และหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลการอนุมัติโครงการ น้อยที่สุด คือกรมสามัญศึกษา (ร้อยละ 40.91 และร้อยละ 47.37 ตามลำดับ)

ผลการดำเนินงานในการรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ

การดำเนินงานเกี่ยวกับ การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ ปรากฏผลดัง

ตาราง 42

ตาราง 42 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการรายงานผลการอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ

การดำเนินงาน	ผู้บริหาร			เลขานุการ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.รายงานได้ทันตามกำหนด						
เวลา	2.42	0.57	ปานกลาง	2.00	0.91	ปานกลาง
2.รายงานได้ครบถ้วนตาม						
แบบที่กำหนดให้	2.42	0.49	ปานกลาง	2.21	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 42 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการมีความเห็นตรงกันว่า การรายงานผลการอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นั้น โรงเรียนรายงานได้ทันตามกำหนดเวลา และรายงานได้ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดให้ อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการรายงานโครงการที่ได้ รับอนุมัติ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานผลการอนุมัติโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน มีปัญหา อุปสรรคจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ปัญหา อุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 43

ตาราง 43 จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการรายงานผลการอนุมัติ โครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการ คณะกรรมการ

ปัญหา อุปสรรค	ผู้บริหาร	เลขานุการ
	จำนวน	จำนวน
1.รายงานล่าช้า	6	10
2.รายงานไม่ครบถ้วนตามแบบรายงานที่กำหนดให้	4	7

จากตาราง 43 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน และเลขานุการคณะกรรมการ 10 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า ปัญหา อุปสรรคในการรายงานผลการอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของโรงเรียน คือ รายงานล่าช้า เป็นปัญหามากที่สุด และลำดับรองลงมา คือรายงานไม่ครบถ้วนตามแบบรายงานที่กำหนดให้ 4 คน และ 7 คน ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน และเลขานุการคณะกรรมการ 4 คน ได้แก่ รายงานแล้วไม่ได้รับการสนับสนุน หรือไม่มีข้อมูลย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้ หน่วยงานที่ได้รับการรายงานควรให้ข้อมูลย้อนกลับบ้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ และทราบผลการรายงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 12 การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน เห็นว่า มีการปฏิบัติ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 82.41 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินการ ดังรายละเอียดในตาราง 44

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละ ของวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการ	ครูที่ปรึกษา(N = 22)		นักเรียน(N = 161)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ผู้บริหารและคณะทำงานตรวจเยี่ยม สอบถามนักเรียนโดยตรง	13	59.09	51	31.68
2.ครูที่ปรึกษาประจำโครงการนิเทศ ดูแล ให้คำปรึกษาการทำงานของนักเรียน	22	100.00	99	61.49
3.ประชุมนักเรียนเพื่อทราบผลความ ก้าวหน้าของโครงการ	20	90.91	97	60.25
4.ศึกษาข้อมูลจากสมุดบันทึกการประชุม และแฟ้มโครงการของนักเรียน	10	45.45	32	19.88

จากตาราง 44 พบว่า วิธีการกำกับติดตาม ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า วิธีการกำกับติดตาม ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ คือ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการนิเทศ ดูแลให้คำปรึกษาการทำงานของนักเรียน มากที่สุด (ร้อยละ 100.00 และร้อยละ 61.49 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ ประชุมนักเรียน เพื่อทราบผลความก้าวหน้าของโครงการ (ร้อยละ 90.91 และร้อยละ 60.25 ตามลำดับ) ส่วนวิธีการ ศึกษาข้อมูลจากสมุดบันทึกการประชุม และแฟ้ม

โครงการของนักเรียนเป็นวิธีที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 45.45 และร้อยละ 19.88 ตามลำดับ)

ผลการดำเนินงานในการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ
 การดำเนินงานเกี่ยวกับ การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ
 ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และ
 นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่าง
 อุตสาหกรรม มีความคิดเห็นตรงกันว่า การกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริม
 การประกอบอาชีพอิสระ ทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.13$
 $SD = 0.61$ และ $\bar{X} = 2.36$ $SD = 0.67$ ตามลำดับ)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จากการสอบถาม ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม จำนวน 196 คน พบว่า มีปัญหาอุปสรรค จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 ปัญหา อุปสรรคที่พบ ดังรายละเอียดในตาราง 45

ตาราง 45 จำนวนของปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม

ปัญหา อุปสรรค	ครูที่ปรึกษา	นักเรียน
	จำนวน	จำนวน
1.ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ	4	10
2.ไม่มีการวางแผนในการกำกับ ติดตาม	11	28
3.การกำกับ ติดตามไม่ต่อเนื่อง	11	73

จากตาราง 45 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการกำกับติดตาม ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 11 คน คือ ไม่มีการวางแผนในการกำกับติดตาม และการกำกับติดตามไม่ต่อเนื่อง เป็นปัญหามากที่สุด สำหรับนักเรียน 73 คน เห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาในการกำกับติดตามไม่ต่อเนื่อง มากที่สุด ส่วนปัญหาที่ว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ เป็นปัญหาน้อยที่สุด ทั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียน 24 คน พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือ ครูไม่ค่อยมีเวลามาดูแลเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะสรุปได้คือ ควรมีการกำหนดตารางในการนิเทศ ดูแลกลุ่มนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และชัดเจน

ขั้นตอนที่ 13 การประเมินผลโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการประเมินผลโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน เห็นว่ามีการปฏิบัติ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 โดยโรงเรียนมีวิธีดำเนินการ ดังรายละเอียดใน ตาราง 46

ตาราง 46 จำนวน และร้อยละ ของวิธีดำเนินการในการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ (N = 17)

วิธีดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
1.ประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ	11	64.71
2.ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ	17	100.00
3.ประเมินเป็นระยะตามความเหมาะสม	13	76.47

จากตาราง 46 พบว่า โรงเรียนใช้วิธีประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนด้วยวิธี การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการมากที่สุด (ร้อยละ 100.00) รองลงมาใช้วิธีประเมินเป็นระยะตามความเหมาะสม (ร้อยละ 76.47) ส่วนวิธีประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ เป็นวิธีการที่โรงเรียนใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 64.71)

ผลการดำเนินงานในการประเมินผลโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ปรากฏผลดังตาราง 47

ตาราง 47 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับในการประเมินโครงการ
ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

การดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ	2.42	0.57	ปานกลาง
2. ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความ ขยัน ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	2.63	0.48	มาก
3. มีความรู้ เจตคติ และทักษะในการดำเนิน โครงการอื่น ๆ	2.38	0.56	ปานกลาง
4. สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปช่วยเหลือ ครอบครัว และหรือชุมชนได้	2.58	0.49	มาก

จากตาราง 47 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ทำให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ
สามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปช่วยเหลือครอบครัว และหรือชุมชนได้ อยู่ในระดับมาก
และทำให้นักเรียนมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และมีความรู้ เจตคติ และทักษะในการ
ดำเนินโครงการอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการประเมินผลโครงการ
สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการส่งเสริม
การประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน จากการสอบถามความคิดเห็นครูที่ปรึกษาประจำ
โครงการ จำนวน 24 คนพบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50
ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ปรากฏรายละเอียด ดังตาราง 48

ตาราง 48 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบ
อาชีพอิสระ ของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
1.ไม่มีการวางแผนในการประเมินผล	8
2.ขาดความต่อเนื่อง	12
3.ไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้	6

จากตาราง 48 พบว่า ปัญหา อุปสรรคของการประเมินผลโครงการส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระ คือ ขาดความต่อเนื่อง เป็นปัญหามากที่สุด 12 โรงเรียน ปัญหารองลงมา
ได้แก่ ไม่มีการวางแผนในการประเมินผล 8 โรงเรียน และอันดับสุดท้าย ไม่มีการนำผลการ
ประเมินไปใช้ 6 โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้ โรงเรียนควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผล
โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเป็นการเฉพาะ และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยว
กับการประเมินโครงการด้วย

ขั้นตอนที่ 14 การรายงานผลโครงการ

วิธีการดำเนินงานในการรายงานผลโครงการ

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน เห็นว่า โรงเรียนมีการรายงาน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจการเอกสาร และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คนเห็นว่ โรงเรียนมีการรายงาน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 แบบรายงานนี้ มีสาระสำคัญอันดับแรกคือ เป็นการสรุปผลการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ เป็นการแสดงความก้าวหน้าของงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อบรรยายผลการปฏิบัติงานของ นักเรียน และของโรงเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ดังตาราง 49

ตาราง 49 จำนวน และร้อยละ ของหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

หน่วยงาน	ผู้บริหาร (N = 22)		ครูที่ปรึกษา (N = 17)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด	20	90.91	16	94.12
2.เขตการศึกษา	18	81.82	15	88.24
3.กรมสามัญศึกษา	15	68.18	08	47.06

จากตาราง 49 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการมีความคิดเห็นตรงกันว่าหน่วยงานที่โรงเรียนรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระอันดับแรกคือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด (ร้อยละ 90.91 และร้อยละ 94.12 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ เขตการศึกษา (ร้อยละ 81.82 และร้อยละ 88.24 ตามลำดับ) และสุดท้ายได้แก่กรมสามัญศึกษา (ร้อยละ 68.18 และร้อยละ 47.06 ตามลำดับ)

ผลการดำเนินงานในการรายงานผลโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับการรายงานผล โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ปรากฏผลดังตาราง 50

ตาราง 50 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการดำเนินงานในการ
รายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

การดำเนินงาน	ผู้บริหาร			ที่ปรึกษา		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.รายงานได้ทันตามกำหนด						
เวลา	2.25	0.43	ปานกลาง	2.04	0.61	ปานกลาง
2.รายงานได้ครบถ้วนตาม						
แบบรายงานที่กำหนดให้	2.46	0.50	ปานกลาง	2.08	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 50 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการมีความ
คิดเห็นตรงกันว่า การรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระนั้น โรงเรียนสามารถ
รายงานได้ทันตามกำหนดเวลา และรายงานได้ครบถ้วนตามแบบรายงานที่กำหนดให้ อยู่ใน
ระดับปานกลาง

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการรายงานผลโครงการ

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นั้น จากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหาอุปสรรค จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน พบว่า มีปัญหา อุปสรรค จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ปัญหา อุปสรรค ที่พบ ดังปรากฏในตาราง 51

ตาราง 51 จำนวนของปัญหา อุปสรรคในการรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

ปัญหา อุปสรรค	ผู้บริหาร	ครูที่ปรึกษา
	จำนวน	จำนวน
1.รายงานล่าช้า	5	10
2.รายงานไม่ครบถ้วนตามแบบ ที่กำหนดให้	2	5
3.รายงานผลไม่ตรงกับที่นักเรียนปฏิบัติจริง	5	10

จากตาราง 51 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ 10 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ รายงานล่าช้า และรายงานผลไม่ตรงกับที่นักเรียนปฏิบัติจริงเป็นปัญหา มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ รายงานไม่ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดให้ 2 คน และ 5 คน ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 4 คน พบว่า ยังมีปัญหา อุปสรรคอีกอย่างหนึ่งคือ รายงานแล้วไม่มีข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจรายการเอกสาร

ข้อเสนอแนะที่สรุปได้คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับรายงานจากโรงเรียน ควรให้ความสำคัญ และเอาใจใส่ต่อการรายงาน และควรมีข้อมูลย้อนกลับให้โรงเรียนทราบด้วยเพื่อนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และปรับปรุงการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ และนโยบายของกรมสามัญศึกษา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาดังนี้

1. วิธีการดำเนินงาน
2. ผลการดำเนินงาน
3. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่หนึ่ง การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนตามนโยบายกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2539 จำนวน 26 โรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 24 โรงเรียน และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ภาคละ 1 โรงเรียน 4 ภาค เป็น จำนวน 4 โรงเรียน (มีจำนวน 2 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์) ในแต่ละโรงเรียนกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 24 คน
เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 24 คน สำหรับครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 24 คน
และนักเรียน จำนวน 196 คน นั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน
เลขานุการคณะกรรมการ จำนวน 4 คน ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ จำนวน 4 คน และ
นักเรียน จำนวน 24 คน

ขั้นที่สอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีทั้งหมด 7 ฉบับ ประกอบด้วยแบบ
สอบถาม จำนวน 4 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ และแบบสำรวจรายการเอกสาร 1 ฉบับ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถาม สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนมี 4 ฉบับ คือ
ฉบับที่ 1 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ฉบับที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของเลขานุการคณะกรรมการ
ฉบับที่ 3 สอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาประจำโครงการ
ฉบับที่ 4 สอบถามความคิดเห็น ของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการ
ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม

แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน มี 2 ฉบับคือ
ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษา
ประจำโครงการ

ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบ
อาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

แบบสำรวจรายการเอกสาร

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการสำหรับให้โรงเรียนกรอกข้อมูลที่เป็นหลักฐาน
เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมี
รายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือทั้ง 7 ฉบับ ดำเนินการโดย การศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิด และหลักการบริหารการ ประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ที่หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา จัดทำเผยแพร่แก่ โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดเป็นโครงสร้างของเนื้อหาของเครื่องมือ สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ศึกษานิเทศก์ และครู - อาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย ศึกษาหลักการสร้าง และวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ กำหนดกรอบของการ ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม โดย จำแนกเป็นตารางดังนี้ สิ่งที่ศึกษา วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล หลังจากได้เครื่องมือในการวิจัยแล้วได้นำเครื่องมือดังกล่าว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ตรวจสอบและพิจารณา ถึงความครอบคลุม ความเหมาะสม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 คน พิจารณารูปแบบ โครงสร้างของข้อคำถาม ความเป็นปรนัยของข้อคำถาม การใช้ภาษา การออกแบบ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่สาม วิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามและแบบสำรวจรายการเอกสาร ดำเนินการ โดยวิธีการส่งและรับคืน ทางไปรษณีย์กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ส่วนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยได้รับความอนุเคราะห์จากศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัด ที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตั้งอยู่ เป็นผู้ประสานกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ วิเคราะห์วิธีการดำเนินงานใช้ค่าร้อยละ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S D) วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ใช้ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่าง อุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการ วิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน เลขานุการคณะกรรมการ และครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี เลขาธิการคณะกรรมการส่วนใหญ่มียุ่ระหว่าง 31 - 35 ปี และครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี และส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยผ่านการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ อย่างน้อย 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่มีภาระงานในสถานศึกษา คือเป็นหัวหน้าหมวดวิชา ในขณะที่ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน

1.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นนักเรียนชาย อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ คือเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่รับจ้าง และสุดท้ายได้แก่ค้าขาย ประเภทของอาชีพอุตสาหกรรมที่นักเรียนรวมกลุ่มกันทำส่วนใหญ่ คือช่างไม้ รองลงมาได้แก่ช่างโลหะ และสุดท้าย คือช่างยนต์

2. สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดนโยบาย

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า วิธีการกำหนดนโยบายของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดจากการศึกษานโยบาย เป้าหมาย ทิศทางและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา และส่วนใหญ่เห็นว่าผลของการกำหนดนโยบายมีความชัดเจน ปัญหา อุปสรรคที่พบ คือมีการศึกษาหาข้อมูลน้อย

ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งคณะทำงาน

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า วิธีการแต่งตั้งคณะทำงาน โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการโดยวิธีสรรหาจาก ครู - อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพ และเห็นว่าคณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ มีบางโรงเรียนที่พบว่ายังขาดบุคลากรที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินสภาพปัจจุบัน

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า วิธีการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นั้นส่วนใหญ่ใช้วิธีประชุมปรึกษาหารือคณะครู -

อาจารย์ รองลงมาได้แก่การสำรวจ การสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีบางโรงเรียนพบว่าขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ ด้านการประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนโครงการของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า วิธีการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน และมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ จากข้อมูลการสัมภาษณ์โรงเรียนให้คณะทำงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเป็นผู้เขียน และเห็นว่าโครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีบางโรงเรียนครูยังไม่มีความรู้เท่าที่ควร

ขั้นตอนที่ 5 การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการ เห็นสอดคล้องกันว่า วิธีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา และมีบุคคลภายนอกที่ร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระอันดับแรกคือ ผู้นำชุมชน และหน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้ ได้แก่ ให้การแนะนำเกี่ยวกับการเงินบัญชี และ ดูแลกำกับติดตามการดำเนินงาน ปัญหาที่พบคือขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 6 การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ

เลขานุการคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน เห็นตรงกันว่า วิธีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมชี้แจงนักเรียน ผลของการประชาสัมพันธ์ นักเรียน ทำให้ ครู - อาจารย์ ให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ อยู่ในระดับมาก แต่เลขานุการ และครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นว่า ทำให้ ครู - อาจารย์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ และให้การสนับสนุนโครงการในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาที่พบในโรงเรียนคือการประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 7 การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ

ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนเห็นตรงกันว่า วิธีการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้

วิธีการประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดการรับสมัครซึ่งการรับสมัครเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ปัญหาที่พบ คือนักเรียนไม่เข้าใจการเขียนโครงการ และนักเรียนไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ อย่างทั่วถึง และมีครู - อาจารย์คอยดูแล

ขั้นตอนที่ 8 การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ

ผู้บริหารโรงเรียน เลขาธิการคณะกรรมการ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เห็นสอดคล้องกันว่า วิธีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียนนั้นส่วนใหญ่ โรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้ เพื่อทำหน้าที่ร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความถูกต้อง ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน และดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบรวมทั้ง ดูแลในด้านคุณธรรมของนักเรียน ปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 9 การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ

ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นว่า การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการนั้น ครูผู้สอนวิชาอาชีพนั้น ๆ จะเป็นผู้ให้ความรู้และ คำปรึกษา ซึ่งทำให้โครงการมีความชัดเจนครบถ้วนตามแบบการเขียนโครงการที่กำหนด และสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับปานกลาง มีบางโรงเรียนนักเรียนยังไม่สามารถเขียนโครงการได้

ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการเขียนโครงการ แก่ครู - อาจารย์ และนักเรียน

ขั้นตอนที่ 10 การพิจารณาอนุมัติโครงการ

เลขาธิการคณะกรรมการ เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการคือ การรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ปัญหาที่พบคือหลักเกณฑ์ของกรม มีความยุ่งยากซับซ้อน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติโครงการ ให้ง่ายกว่าเดิม

ขั้นตอนที่ 11 รายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ

ผู้บริหารโรงเรียน และเลขานุการคณะกรรมการเห็นตรงกันว่า การรายงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ส่วนใหญ่โรงเรียนรายงานต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และรายงานได้ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดให้ แต่ปัญหาที่พบคือรายงานล่าช้า และรายงานแล้วไม่มีข้อมูลย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจต่อการรายงานของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 12 การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ

ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เห็นตรงกันว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เป็นผู้ นิเทศดูแล ให้คำปรึกษา การทำงานของนักเรียน โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง ในบางโรงเรียนยังพบว่า มีปัญหาในการกำกับติดตามกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินตามโครงการ คือขาดความต่อเนื่อง และไม่มีการวางแผนในการกำกับติดตาม

ข้อเสนอแนะ ครูควรกำหนดตารางเวลาในการกำกับติดตามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 13 การประเมินผลโครงการ

ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินทำให้ทราบว่านักเรียน ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เช่น ความซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน แต่ยังพบปัญหาคือขาดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดเจ้าหน้าที่ในการประเมินผลโครงการ เป็นการเฉพาะ

ขั้นตอนที่ 14 การรายงานผลโครงการ

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาประจำโครงการเห็นตรงกันว่า การรายงานผลโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่รายงานต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และรายงานได้ครบตามแบบรายงานที่กำหนดให้และทันตามกำหนดเวลา อยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัญหาที่พบคือ รายงานล่าช้า และรายงานไม่ตรงกับที่นักเรียน ปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน ผู้วิจัยพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และจากแบบสำรวจรายการเอกสารที่มีต่อการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนนั้นมีความสอดคล้องกัน และหากพิจารณาตามขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระทั้ง 14 ขั้นตอน ที่ละขั้นตอน จะปรากฏผลดังนี้

การกำหนดนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเห็นว่าเป็นนโยบายที่สำคัญ มีความชัดเจน มีคุณค่า มีประโยชน์ และสามารถปฏิบัติได้จริง นั่นคือทำให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบ ช่วยให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต จึงกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน โดยการศึกษาจากนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามการสำรวจสภาพชุมชนท้องถิ่น สำรวจความพร้อมของครูยังมีน้อย (ร้อยละ 8.33) แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นนโยบายของกรมนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการเพราะถือว่าเป็นนโยบายที่จะต้องปฏิบัติ แต่ไม่ได้สำรวจถึงความต้องการจำเป็นของชุมชน และความพร้อมของทรัพยากรในโรงเรียน ดังนั้นโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ที่เริ่มกำหนดเป็นนโยบายตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 จนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2539) นั้น จึงมีโรงเรียนที่ดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างน้อยลงเป็นลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผลสรุปการประเมินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา พบว่าในปีการศึกษา 2536 มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 19.38 (กรมสามัญศึกษา. 2537 : 5) ปีการศึกษา 2537 มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ร้อยละ 14.28 (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 5) สำหรับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนที่ได้ดำเนินการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะเห็นถึงคุณค่าของโครงการ และประสบผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ และเป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้าน จึงสามารถดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม มาได้จนถึงปัจจุบัน

การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน ส่วนใหญ่แต่งตั้งจาก ครู - อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเป็นอย่างดี โดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และให้ข้อมูลด้านอาชีพ การตลาด การผลิตและบริการ ในบางครั้งยังทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาประจำโครงการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพยง วันวงษ์ (2538 : 140) ที่พบว่าคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียนประกอบด้วย ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ หัวหน้าหมวด ครูวิชาชีพ และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาที่พบคือ ครู - อาจารย์ ส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว จึงไม่สามารถทุ่มเทให้งานโครงการได้เท่าที่ควร จึงทำให้เกิดภาวะที่ดูเหมือนว่า ขาดบุคลากรที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า คณะทำงานยังไม่เข้าถึงอุดมการณ์ของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรินทร์ กลีบทอง (2534 : 227) พบว่าครูไม่เห็นความสำคัญของโครงการ ไม่รับผิดชอบเต็มที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ยังมีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ชัดเจน ไม่มีเวลา และไม่คอยให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

การประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนก่อนดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โรงเรียนใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือคณะครู - อาจารย์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสำรวจ และการสังเกต จะเห็นว่าโรงเรียนไม่มีการสำรวจความต้องการจำเป็นของชุมชน และความพร้อมของครู เช่นเดียวกับการกำหนดนโยบายของโรงเรียน จากผลการวิจัยนี้ แสดงว่าโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญของการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเท่าที่ควร นอกจากนี้ปัญหาลูกอุปสรรคที่พบคือ ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน จึงอาจจะกล่าวได้ว่าโรงเรียนไม่ได้ดำเนินงานในขั้นตอนนี้อย่างจริงจัง

การเขียนโครงการของโรงเรียน โรงเรียนมีการเขียนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งแม้ว่าโครงการจะมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมากก็ตามแต่ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนมีน้อย เนื่องจากโรงเรียนไม่มีการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นและความพร้อมของครูอย่างแท้จริง ตามหลักของการบริหารโครงการ (กรมสามัญศึกษา, 2535 : 169) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สัมพันธ์ต่อเนื่องสามประการ ได้แก่ การวางแผน (planning) การปฏิบัติตามแผน (implementation) และการประเมินผลในขั้นของการวางแผนนั้น จุดสำคัญซึ่งเป็นกลไกของความสำเร็จของโครงการ คือการวิเคราะห์ถึงสภาพปัจจุบันของปัจจัยในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ ชุมชน การตลาด การจัดการ ฯลฯ ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความพร้อมหรือไม่เพียงพอ สิ่งใดเป็นจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน

การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของโรงเรียน นั้น ส่วนใหญ่โรงเรียนจะใช้วิธีการให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา หรือให้ครู - อาจารย์ สัมผัสตามความสนใจ โดยมีบุคคลภายนอกที่ร่วมเป็นคณะกรรมการส่วนใหญ่ได้แก่ผู้นำชุมชน

รองลงมาได้แก่นักการธนาคาร และนักธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา ดังปรากฏในคู่มือการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ (กรมสามัญศึกษา.

2535 : 31) นั้น คณะกรรมการควรประกอบด้วยบุคลากร 2 ส่วนคือ ในส่วนของบุคลากรภายในโรงเรียนได้แก่ครู - อาจารย์ และในส่วนของบุคลากรภายนอกโรงเรียน ควรประกอบด้วย นักการธนาคาร นักธุรกิจ และผู้นำชุมชน โดยมุ่งหวังว่านักการธนาคาร และนักธุรกิจ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านธุรกิจ และการประเมินโครงการธุรกิจจึงสามารถวิเคราะห์ถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมของนักเรียนได้ สำหรับผู้นำชุมชนนั้นเพื่อเป็นการระดมทรัพยากรบุคคล ในท้องถิ่นที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ การเป็นวิทยากรหรือความร่วมมือในด้าน การตลาด เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โรงเรียนใช้วิธีการประชุมชี้แจง ครู - อาจารย์ และนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังพบว่าการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวขาดความต่อเนื่อง และไม่ทั่วถึง จึงทำให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมน้อย แสดงว่าอาจจะกล่าวได้ว่าโรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพยง วุณวณิช (2538 : 114-115) ที่พบว่าปัญหาการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียน คือ ครู - อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และการประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องและจริงจัง

การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ โรงเรียนใช้วิธีการประชุมนักเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการรับสมัคร ปัญหาที่พบคือนักเรียนไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจ สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก ขั้นตอนการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนบางส่วนยังขาดการสำรวจความต้องการจำเป็นของชุมชน และความพร้อมของครูอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกถึงสภาพความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและลักษณะอาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น รวมทั้งขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ และสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นถึงประโยชน์ของโครงการอย่างชัดเจน จะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพยง วุณวณิช (2538 : 76) ที่พบว่า จุดมุ่งหมายในการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจเพื่อให้ทราบข้อมูล และความเข้าใจแนวดำเนินงาน และเพื่อให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ โดยโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้ หรือให้ครูเป็นผู้เลือกเป็นครูที่ปรึกษาโครงการซึ่งไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตามในภาพรวมแล้ว พบว่าครูที่ปรึกษาประจำโครงการได้พยายามปฏิบัติหน้าที่อย่างดี และผลการดำเนินงานพบว่าอยู่ในระดับมากหลายรายการ แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาที่พบคือยังขาดบุคลากรที่เหมาะสมก็ตาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่โรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการให้กับกลุ่มนักเรียน จึงอาจเป็นไปได้ว่าครูที่ปรึกษาประจำโครงการยังไม่มีความพร้อม

การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนวิชาชีพนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษาในการเขียน รองลงมาได้แก่ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ เป็นผู้ให้ความรู้และคำปรึกษา อย่างไรก็ตามก็ยังพบปัญหาคือนักเรียนไม่เข้าใจการเขียนโครงการ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการเขียนโครงการ และขาดข้อมูลในการเขียนโครงการ เช่นสภาพความพร้อมในด้านต่าง ๆ จึงทำให้โครงการไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเท่าที่ควร

การพิจารณาอนุมัติโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนนั้น โรงเรียนใช้เกณฑ์ในการอนุมัติคือ โครงการที่มีการรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป และเป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ ทำงานร่วมกันตามความสามารถของแต่ละคนอย่างเป็นระบบ เกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้นี้ เป็นเกณฑ์ที่ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม จากแนวทางการนำการประกอบอาชีพอิสระสู่การปฏิบัติในข้อ 2 จากคู่มือการบริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการ มีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (2535 : 18) ที่กล่าวว่า การกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เป็นบริษัท เป็นชมรมตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เป็นการกำหนดกรอบไว้ให้นักเรียนฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะการเรียนรู้จากกาปฏิบัติจริง โดยร่วมคิดร่วมทำงานกับคนอื่นย่อมทำให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดปรับปรุงคนได้หลายแง่มุม อีกประการหนึ่งโดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันว่า การเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้คนไทยทำงานเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่ตรงกับสภาพความต้องการ จำเป็นของสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้การทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้เกิดระบบการจัดการ ระบบการวางแผนงาน ระบบการศึกษา หรือ ระบบการประชุม ระบบอภิปรายเสนอเหตุผลข้อมูลเพื่อหาข้อยุติ ซึ่งจะเป็นขั้นตอนและกระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดระบบการบันทึกช่วยจำข้อตกลงต่าง ๆ ไม่เหมือนกับงานเดี่ยว ๆ คนเดียวที่คิดจะเลิกทำเมื่อไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีระบบ จะเห็นได้ว่าการทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหมู่คณะและสังคมมากขึ้น อันเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตย

การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ โรงเรียนมีการรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ โดยรายงานไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่เขตการศึกษา และกรมสามัญศึกษา แต่เมื่อพิจารณาถึงผลการดำเนินงานพบว่าโรงเรียนรายงานได้ทันตาม กำหนดเวลาและครบถ้วนตามแบบที่กำหนดให้ในระดับปานกลางเท่านั้น และจากข้อมูลการ สัมภาษณ์โรงเรียนพบว่า เมื่อโรงเรียนรายงานแก่สำนักงานกรมสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษาและกรมสามัญศึกษาแล้วไม่มีข้อมูลย้อนกลับ และไม่ได้รับการส่งเสริมและ สนับสนุนจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้โรงเรียนละเลยการรายงานข้อมูลดังกล่าว

การกำกับดูแลให้นักเรียนดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนมีการกำกับดูแลให้ นักเรียนดำเนินงานตามโครงการ โดยให้ครูที่ปรึกษาประจำโครงการนิเทศดูแลให้คำปรึกษา การทำงานของนักเรียน รองลงมาคือการประชุมนักเรียน เพื่อทราบผลความก้าวหน้าของ โครงการซึ่งผลการดำเนินงานพบว่า การกำกับติดตามทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับ ปานกลาง และปัญหาที่พบคือไม่มีการวางแผนในการกำกับติดตาม และการกำกับติดตามที่ไม่ ต่อเนื่อง จากข้อค้นพบของผลการวิจัยแสดงว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับครูที่ปรึกษา ประจำโครงการมากในการกำกับดูแลการดำเนินงานตามโครงการ แต่จากปัญหาที่พบแสดงว่า ครูที่ปรึกษาประจำโครงการยังขาดการวางแผน และความต่อเนื่องในการกำกับติดตามกลุ่ม นักเรียนที่ดำเนินโครงการ ซึ่งในกรณีเช่นนี้อาจมีการทบทวนให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ กับครูที่ปรึกษาประจำโครงการเพิ่มเติม

การประเมินผลโครงการ โรงเรียนมีการประเมินผลโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ โดยส่วนใหญ่จะทำการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ และลำดับรองลงมาได้แก่ ประเมินเป็นระยะตามความเหมาะสม แสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของการประเมินผลโครงการที่แท้จริง ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มา ปรับปรุงพัฒนางาน โครงการได้ทั้งนี้เพราะ การประเมินโครงการมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงการตรวจสอบผลขั้นสุดท้าย ที่เกิดขึ้นเมื่อดำเนินงานโครงการได้เสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประเมินถึงความ เหมาะสม และความพร้อมของการจัดทำโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน ตลอดจนประเมิน ความก้าวหน้าในระหว่างที่มีการดำเนินงานโครงการอีกด้วย การประเมินโครงการเป็นเครื่องมือ สำคัญในการบริหารโครงการ ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศย้อนกลับ เพื่อการตัดสินใจในการ ปรับปรุงพัฒนางาน โครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายโครงการดังที่ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2538 : 176 - 177) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการ เป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงาน ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบ ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ การประเมินผลโครงการมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือเพื่อช่วยปรับปรุง การบริหารงานหรือโครงการ ตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และช่วย ให้ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการ ตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืองานที่รับผิดชอบอย่าง ถูกต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด

การรายงานผลโครงการ โรงเรียนมีการรายงานผลโครงการโดยใช้แบบตามที่ กรมสามัญศึกษากำหนด โดยรายงานไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษาและ กรมสามัญศึกษา ปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าเมื่อโรงเรียนรายงานผล การปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแล้วไม่มีข้อมูลย้อนกลับ หรือให้การ สนับสนุนโครงการทำให้โรงเรียนขาดขวัญและกำลังใจ จึงทำให้ส่งผลต่อรายงานผลของ โครงการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองในภาพรวมและประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าทุกกลุ่มเห็นด้วยกับนโยบายโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ โดยให้เหตุผลที่สอดคล้องกันว่า ทำให้นักเรียนมีความรู้ ประสบการณ์ ใน การทำงานเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบ ช่วยให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะเป็นการใช้เวลา ว่างอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ สำหรับการเตรียม ความพร้อมของโรงเรียนนั้น โรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้าน เอกสารโรงเรียนได้พยายามจัดทำเอกสารเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ เพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ด้านบุคลากรได้จัดประชุมสัมมนา หรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ ทั้งระดับกลุ่มโรงเรียน และเขตการศึกษา และด้านสถานที่ ในการฝึก ปฏิบัติงานก็มีความเหมาะสมแต่ยังขาดอุปกรณ์การปฏิบัติงาน และงบประมาณสนับสนุนใน ด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากกรม สามัญศึกษาน้อย ไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่กรมจัดส่งไปให้แก่โรงเรียนก็ตาม มีจำนวนน้อยและ ไม่มีการปรับปรุงด้านแนวทางการปฏิบัติและคู่มือต่าง ๆ บุคลากรก็เช่นเดียวกันโรงเรียนได้รับ การสนับสนุนจากกรมน้อย และไม่ชัดเจน การนิเทศติดตามยังไม่ต่อเนื่อง ครูที่ได้รับการอบรม ในรุ่นแรก ๆ ได้ย้ายไปอยู่โรงเรียนอื่น ทำให้ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามโรงเรียนได้พยายามแก้ปัญหาโดยการจัดอบรม สัมมนาขึ้นในโรงเรียน สำหรับด้านงบประมาณนั้น พบว่า งบประมาณสำหรับให้นักเรียนยืม ในการลงทุนมีอย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเห็นด้วย และตระหนักถึงความสำคัญของ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และได้พยายามที่จะดำเนินงานส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ ให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระดังนี้

1. กรมสามัญศึกษาควรให้การสนับสนุนโครงการในเรื่องต่อไปนี้

1.1 อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน และส่งเสริมสนับสนุน ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการเขียนโครงการ การจัดการ และการประเมินโครงการ

1.2 จัดทำเอกสารสื่อเกี่ยวกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อเผยแพร่แก่โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อาชีพตัวอย่าง รูปแบบการดำเนินโครงการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เป็นต้น

2. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ดำเนินโครงการควรได้คำนึงถึงขั้นตอนในเรื่องการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และเขียนโครงการ การพัฒนาบุคลากรในด้านการเขียนโครงการ การประเมิน และด้านอาชีพ การสรรหาบุคลากรภายนอกได้แก่นักวิชาการ นักการธนาคาร นักธุรกิจ และผู้นำชุมชนมาร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ควรได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงานให้บุคลากรภายนอกให้เข้าใจอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษารูปแบบส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

2. ควรมีการวิจัยพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่างอุตสาหกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โดยใช้รูปแบบที่ได้แก้ไขจากปัญหาที่เป็นผลของการวิจัยครั้งนี้ และศึกษาผล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิท วรพิพัฒน์. ประกาศกรมสามัญศึกษาเรื่องทิศทางการจัดการศึกษา ของ
กรมสามัญศึกษา. ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2531. ม.ป.ท.2532.(อัสสัณเณ)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7
(พ.ศ.2535 - 2539). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2539.
- จริยา ทิพพะกุล ณ อยุธยา “แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ,” การคิด เพื่อการ
พัฒนาคุณภาพงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 40 กระทรวง
ศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. , 2530.
- ชม ภูมิภาค และคณะ. การศึกษาเพื่องานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์,
2528.
- ทิพวัล ถือคำ. “บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพ อิสระ”
แนะแนว. หน้า 24 (ธันวาคม 2532 - มกราคม 2533).
- “ทำไมต้องมีอาชีพอิสระ,” จดหมายข่าว กรมสามัญศึกษา. ปีที่4 (48) : สิงหาคม 2532.
- นราธร (นามแฝง). “อาชีพอิสระ,” กองทุนสงเคราะห์เอกชน. ปีที่ 7 (ฉบับที่64) : 18
สิงหาคม 2539.
- นงราม เศรษฐพานิช และคณะ. การบริหารและการจัดการศึกษาของการมัธยมศึกษา:
การส่งเสริมเพื่อการประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวและการก้าวเข้าสู่การเป็น
ผู้ประกอบการขนาดเล็ก. ม.ป.ท., 2533.
- นิวัตร นาคะเวช. รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการ
มีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ประสบ
อุทกภัยภาคใต้ 119 โรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ
ศึกษา, 2536.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : สามเสนเจริญพาณิชย์, 2535.

- ประดิษฐ์ ขาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. การประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวใน กรุงเทพมหานคร. รายงานผลการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การส่งเสริม การทำงาน นอกกระบบในเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2531.
- ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริภรณ์ ชุมนุ่ม. การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับอุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ : ภาควิชา พื้นฐานอุตสาหกรรมศึกษา คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนครสท วิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534.
- ผกามาต พรหมอินทร์. การประเมินโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษารายการณโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- ผ่อง เทพช่วย และคณะ. การประเมินโครงการโรงเรียนตัวอย่างการเรียนการสอน เพื่อ พัฒนาอาชีพ ระดับมัธยมศึกษา. 2535.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. "การประเมินโครงการ," ใน การจัดทำผลงานทางวิชาการสำหรับผู้บริหาร ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เอส แอนด์จีกราฟิค, 2538.
- ยุพยง วันวงษ์. การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด กรมสามัญศึกษา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2535. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- วชิร โอภิรากร. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัว และสถาน ศึกษา กับจิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ การมีงานทำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาอาชีพในระบบโรงเรียน และนอกกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2531.

วิไล แพงศรี. "การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานี," ใน วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. 24 (88) : 18 ; 2539.

ศิริพร เกาฏีระ. **ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปรึกษาโครงการต่อปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.**

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2530.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).** กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. **การสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร (มกราคม-มีนาคม).** กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2517.

สัญญา จิตตานนท์. **การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

สามัญศึกษา, กรม. **รายงานการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน.** กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2533. (อัดสำเนา)

สามัญศึกษา, กรม. "สิ่งละอันพันละน้อยที่กรมสามัญศึกษามุ่งดำเนินการในปีงบประมาณ 2533 - 2534." **บันทึก 2534** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

สามัญศึกษา, กรม. **คู่มือบริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน.** กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2535.

สามัญศึกษา, กรม. **สรุปแหล่งเงินอุดหนุนโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.** กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยและประเมินผล กองแผนงาน, 2536.ก.

สามัญศึกษา, กรม. **เอกสารราชการที่ 2026 เรื่องสรุปผลการประเมินโครงการ สอ. ปีการศึกษา 2535 (เอกสารหมายเลข 3).** หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา, ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2536.ข. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม. ผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ทิศทาง และจุดเน้นของสถานศึกษา
สังกัดกรมสามัญ ปีการศึกษา 2536. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยและประเมินผล
 กองแผนงาน, 2537.

สามัญศึกษา, กรม. **การจัดทำผลงานทางวิชาการสำหรับผู้บริหารในสถานศึกษา.**
 กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2538.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอนการงาน
และอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

สุรินทร์ กลีบทอง. **การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบ
 อาชีพ อิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษาในภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.

เสนีย์ พัทธกัษณ์วรรณพ. "แนวการจัดสอนและจัดทำหลักสูตรวิชาการงานและอาชีพในหลักสูตร
 มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521," **สารพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพมหานคร :
 กรมวิชาการ, 4 มกราคม 2525. หน้า 35.

อำพา บุญศิริรักษ์. **สภาพและปัญหาการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้
 ระหว่างเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย นเรศวร, 2537. อัดสำเนา.

ผนวก ก

ตารางรายชื่อโรงเรียน ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 54 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร		เลขานุการ		ครูที่ปรึกษา		นักเรียน	
		ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว
		กร	อย่าง	กร	อย่าง	กร	อย่าง	กร	อย่าง
แบบสอบถาม									
เขตการศึกษา 1									
1	มัธยมวัดหัตถสาร เกษตรวิทยาการ	1	1	1	1	1	1	8	4
2	เทพศิรินทร์คลอง สิบสาม	1	1	1	1	1	1	10	5
เขตการศึกษา 3									
3	ตะกุกใต้ศึกษา	1	1	1	1	1	1	20	10
4	พ่วงพรมครวิทยา	1	1	1	1	1	1	20	10
5	ลานสะกาประชาสรรค์	1	1	1	1	2	1	25	13
เขตการศึกษา 4									
6	กระบุรี	1	1	1	1	2	1	21	10
เขตการศึกษา 5									
7	ร่มเกล้า กาญจนบุรี	1	1	1	1	2	1	20	10
8	พังตรุราษฎร์รังสรรค์	1	1	1	1	1	1	12	6
9	ศึกษาสงเคราะห์ พนมทวน	1	1	1	1	1	1	12	6
เขตการศึกษา 6									
10	เนินขามรัฐ ประชานุเคราะห์	1	1	1	1	1	1	20	10
11	การุ้งวิทยาคม	1	1	1	1	1	1	20	10
เขตการศึกษา 7									
12	นครสวรรค์	1	1	1	1	2	1	22	11
13	เทพศาลาประชาสรรค์	1	1	1	1	1	1	10	5
เขตการศึกษา 8									
14	แจ้ห่มวิทยา	1	1	1	1	1	1	10	5
15	เขลางค์นคร	1	1	1	1	1	1	10	5
16	บุญวาทย์วิทยาลัย	1	1	1	1	1	1	10	5

ตาราง 54 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร		เลขานุการ		ครูที่ปรึกษา		นักเรียน	
		ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว	ประจำ	กลุ่มตัว
		กร	อย่าง	กร	อย่าง	กร	อย่าง	กร	อย่าง
<u>เขตการศึกษา 9</u>									
17	เป็อยน้อยศึกษา	1	1	1	1	1	1	15	8
<u>เขตการศึกษา 10</u>									
18	นครพนมวิทยาคม	1	1	1	1	2	1	33	17
19	นาแกสามัคคีวิทยา	1	1	1	1	2	1	35	18
20	ปลาปากวิทยา	1	1	1	1	2	1	36	18
21	คำเตยอุปถัมภ์	1	1	1	1	1	1	14	7
<u>เขตการศึกษา 11</u>									
22	ศรีสะเกษวิทยาลัย	1	1	1	1	1	1	12	6
23	วรคุณอุปถัมภ์	1	1	1	1	1	1	18	9
24	สัมปอญพิทยาคม	1	1	1	1	1	1	20	10
รวม		24	24	24	24	31	24	433	219
<u>สัมพันธ</u>									
1	พุทธมงคลวิทยา	1	1	1	1	1	1	13	6
2	หนองสูงสามัคคีวิทยา	1	1	1	1	1	1	12	6
3	เขลางค์นคร	1	1	1	1	1	1	10	6
4	ลานสะกาประชาสรรค์	1	1	1	1	1	1	12	6
รวม		4	4	4	4	4	4	47	24

ผนวก ข

แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจรายการเอกสาร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ฉบับที่ 1

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน หรือ
คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง
สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ

ผู้บริหารโรงเรียน หรือคณะทำงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่าง
อุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้
ระหว่างเรียนของนักเรียน

3. คำย่อที่ใช้ในงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ใช้คำย่อว่า **สอว.**

4. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบ
แบบสอบถามจะถือเป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะรายงานในภาพรวมและไม่มีผล
กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม
ตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำไปประกอบการ
พิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนให้บรรลุตามหลักการ และ
จุดหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี	☐ 25 - 30 ปี
☐ 31 - 35 ปี	☐ 36 - 40 ปี
☐ 41 - 45 ปี	☐ 46 - 50 ปี
☐ มากกว่า 50 ปี	

2. วุฒิการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. หน้าที่รับผิดชอบ

- ☐ ผู้บริหารโรงเรียน
- ☐ คณะทำงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

4. เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการ
มีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน (สอว.)

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความตามความเป็นจริงและหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. มีการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานของโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 1.1 ไม่มี

☐ 1.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 1.2.1 ศึกษานโยบาย เป้าหมาย ทิศทางและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา

☐ 1.2.2 ศึกษาหลักการ แนวคิดและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ สอ.

☐ 1.2.3 ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

☐ 1.2.4 ศึกษานโยบายของโรงเรียน

☐ 1.2.5 ประชุมปรึกษาหารือ คณะครู - อาจารย์ในโรงเรียน

☐ 1.2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. มีการแต่งตั้งคณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อรับผิดชอบโครงการ สอ. ของโรงเรียนหรือไม่

☐ 2.1 ไม่มี

☐ 2.2 มี ดำเนินการอย่างไร

☐ 2.2.1 สรรหาจากครู - อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านอาชีพ

☐ 2.2.2 แต่งตั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่าย

☐ 2.2.3 แต่งตั้งตามความสมัครใจของครู - อาจารย์

☐ 2.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. มีการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนก่อนดำเนินโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 3.1 ไม่มี

☐ 3.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 3.2.1 การสำรวจ

☐ 3.2.2 การสังเกต

☐ 3.2.3 การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

☐ 3.2.4 การประชุมปรึกษาหารือ คณะครู - อาจารย์

☐ 3.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. โรงเรียนมีการเขียนโครงการ สอ.ร.ของโรงเรียน หรือไม่

☐ 4.1 ไม่มี

☐ 4.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 4.2.1 ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน

☐ 4.2.2 แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจรับผิดชอบเขียนโครงการ

☐ 4.2.3 มอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบเขียนโครงการ

☐ 4.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. มีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

☐ 5.1 ไม่มี

☐ 5.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 5.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา

☐ 5.2.2 คณะครู - อาจารย์เป็นผู้ร่วมพิจารณา

☐ 5.2.3 ครู - อาจารย์สมัครตามความสนใจ

☐ 5.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระมีบุคคลภายนอก ร่วมเป็น
คณะกรรมการหรือไม่

☐ 6.1 ไม่มี

☐ 6.2 มี ประกอบด้วยใครบ้าง

☐ 6.2.1 นักธุรกิจ

☐ 6.2.2 นักการธนาคาร

☐ 6.2.3 ผู้นำชุมชน

☐ 6.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. โรงเรียนมีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียนหรือไม่

☐ 7.1 ไม่มี

☐ 7.2 มี ด้วยวิธีใด

☐ 7.2.1 โรงเรียนกำหนดที่ปรึกษาประจำโครงการให้

☐ 7.2.2 โรงเรียนกำหนดที่ปรึกษาประจำโครงการ แล้วให้นักเรียนเลือก

☐ 7.2.3 ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียน

☐ 7.2.4 นักเรียนเป็นผู้เลือกที่ปรึกษาประจำโครงการ

☐ 7.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. มีการรายงานผลการอนุมัติโครงการ สอ.หรือไม่

☐ 8.1 ไม่มี

☐ 8.2 มี รายงานต่อหน่วยงานใด

☐ 8.2.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

☐ 8.2.2 เขตการศึกษา

☐ 8.2.3 กรมสามัญศึกษา

☐ 8.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9. โรงเรียนมีการรายงานผลโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 9.1 ไม่มี

☐ 9.2 มี รายงานต่อใคร

☐ 9.2.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

☐ 9.2.2 เขตการศึกษา

☐ 9.2.3 กรมสามัญศึกษา

☐ 9.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องระดับความคิดเห็นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. นโยบายในการปฏิบัติงานตามโครงการ สอ. ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้น			
1.1 มีความชัดเจน.....			
1.2 สอนนโยบายหน่วยเหนือ.....			
1.3 สามารถปฏิบัติได้จริง.....			
1.4 สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....			
2. คณะทำงานที่รับผิดชอบโครงการ สอ. ของโรงเรียน			
2.1 มีความรับผิดชอบ.....			
2.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ สอ.			
2.3 ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ.....			
3. จากการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ			
3.1 ความพร้อมของบุคลากร.....			
3.2 ความเพียงพอของงบประมาณ.....			
3.3 ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์.....			
3.4 ลักษณะอาชีพในท้องถิ่น			
4. โครงการ สอ. ของโรงเรียน			
4.1 มีวัตถุประสงค์ชัดเจน.....			
4.2 สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ได้จริง			
4.3 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
5. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ			
5.1 ดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการของนักเรียน.....			
5.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงิน และบัญชี.....			
5.3 ให้คำปรึกษา แนะนำกลุ่มนักเรียน.....			
5.4 ดูแล กำกับ ติดตามการดำเนินงาน.....			
6. ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ			
6.1 ร่วมกับนักเรียน วิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ.....			
6.2 ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการ ของนักเรียน.....			
6.3 ดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ.....			
6.4 ให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียนเอง และหรือเชิญวิทยากร.....			
6.5 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโครงการ.....			
6.6 ดูแลในด้านคุณธรรมของนักเรียน.....			
6.7 ให้คำแนะนำด้านการจัดการ การตลาด การผลิตและบริการ.....			
7. การรายงานผลการอนุมัติโครงการ สอ.			
7.1 รายงานได้ทันตามกำหนดเวลา.....			
7.2 รายงานได้ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดให้.....			
8. การรายงานผลโครงการ สอ.			
8.1 รายงานได้ทันตามกำหนดเวลา.....			
8.2 รายงานได้ครบตามแบบรายงานที่กำหนดให้.....			

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพ
อิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นและกรอกข้อความลงในช่อง
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
1.การกำหนดนโยบาย ในการปฏิบัติงานตาม โครงการ สอ.ร.			☐ 1.1 นโยบาย ไม่ชัดเจน ☐ 1.2 ไม่มีการ ศึกษาหาข้อมูล ☐ 1.3 อื่น ๆ โปรดระบุ 	
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ โครงการ สอ.ร.ของ โรงเรียน			☐ 2.1 ขาดบุคลากร ที่เหมาะสม ☐ 2.2 วิธีการแต่งตั้ง ไม่เหมาะสม ☐ 2.3 อื่น ๆ โปรดระบุ 	
3. การประเมินสภาพ ปัจจุบันของโรงเรียน			☐ 3.1 ขาดบุคลากร ☐ 3.2 บุคลากรขาด ความรู้ ☐ 3.3 ไม่มีการดำเนิน การอย่างจริงจัง ☐ 3.4 ไม่ได้นำข้อมูล การประเมินมาใช้ ในการวางแผน ☐ 3.5 อื่น ๆ โปรดระบุ 	

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
4. การเขียนโครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ 4.1 ครูไม่มีความรู้ ในการเขียนโครงการ ☐ 4.2 ขาดข้อมูล ☐ 4.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	
5. การสรรหาและแต่งตั้ง คณะกรรมการส่งเสริม การประกอบอาชีพ อิสระ			☐ 5.1 ขาดความร่วมมือ จากบุคลากร ภายในโรงเรียน ☐ 5.2 ขาดความ ร่วมมือจาก บุคลากรภายนอก ☐ 5.3 บุคลากร ภายนอกขาดความรู้ ☐ 5.4 อื่น ๆ โปรดระบุ	
6. การแต่งตั้งครู ที่ปรึกษาประจำ โครงการ			☐ 6.1 ขาดบุคลากร ที่เหมาะสม ☐ 6.2 วิธีการ ไม่เหมาะสม ☐ 6.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	
7. การรายงานผล การอนุมัติโครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ 7.1 รายงานล่าช้า ☐ 7.2 รายงานไม่ ครบถ้วนตามแบบ รายงานที่กำหนดให้ ☐ 7.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
8. การรายงานผล โครงการ สอว. ของ โรงเรียน			☐ 8.1 รายงานล่าช้า	
			☐ 8.2 รายงาน	
			ไม่ครบถ้วนตาม	
			แบบที่กำหนดให้	
			☐ 8.3 รายงานผล	
			ไม่ตรงกับที่	
			นักเรียนปฏิบัติจริง	
			☐ 8.4 อื่น ๆ โปรดระบุ	
				
				

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ฉบับที่ 2

สำหรับเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริม
การประกอบอาชีพอิสระ

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง
สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ

เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

3. คำย่อที่ใช้ในงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ใช้คำย่อว่า **สอ.**

4. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะรายงานในภาพรวมและไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนให้บรรลุตามหลักการ และจุดหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 25 - 30 ปี
☐ 31 - 35 ปี ☐ 36 - 40 ปี
☐ 41 - 45 ปี ☐ 46 - 50 ปี
☐ มากกว่า 50 ปี

2. วุฒิการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

- ☐ หัวหน้าหมวด/ฝ่าย
- ☐ ครูผู้สอน วิชา
- ☐ หัวหน้ากิจกรรม.....
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมี
รายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียน (สอร.)

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย จำนวนครั้ง

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความตามเป็นจริง และหรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. มีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ หรือไม่

☐ 1.1 ไม่มี

☐ 1.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา

☐ 1.2.2 คณะครู - อาจารย์เป็นผู้ร่วมพิจารณา

☐ 1.2.3 ครู - อาจารย์ สัมภาษณ์ตามความสนใจ

☐ 1.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 2.1 ไม่มี

☐ 2.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 2.2.1 ประชุมชี้แจงครู - อาจารย์

☐ 2.2.2 ประชุมชี้แจงนักเรียน

☐ 2.2.3 ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง/ชุมชน

☐ 2.2.4 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

☐ 2.2.5 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้

☐ 2.2.6 แจกเอกสารสิ่งพิมพ์

☐ 2.2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนมีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียนหรือไม่

☐ 3.1 ไม่มี

☐ 3.2 มี ด้วยวิธีใด

☐ 3.2.1 โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาให้

☐ 3.2.2 โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษา แล้วให้นักเรียนเลือก

☐ 3.2.3 ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาของนักเรียน

☐ 3.2.4 นักเรียนเป็นผู้เลือกครูที่ปรึกษา

☐ 3.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. โรงเรียนมีเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ สอ. ของนักเรียนหรือไม่

- ☐ 4.1 ไม่มี
- ☐ 4.2 มี ใช้เกณฑ์ใด
 - ☐ 4.2.1 มีการรวมกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
 - ☐ 4.2.2 เหมาะสมกับเวลาเรียน อายุและความสามารถของนักเรียน
 - ☐ 4.2.3 ไม่เป็นกิจการที่โรงเรียนจัดทำ แล้วแบ่งรายได้ให้นักเรียน
 - ☐ 4.2.4 เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้ทำงานร่วมกันตามความสามารถ ของแต่ละคนอย่างเป็นระบบ
 - ☐ 4.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. มีการรายงานผลการอนุมัติโครงการ สอ. หรือไม่

- ☐ 5.1 ไม่มี
- ☐ 5.2 มี รายงานต่อหน่วยงานใด
 - ☐ 5.2.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด
 - ☐ 5.2.2 เขตการศึกษา
 - ☐ 5.2.3 กรมสามัญศึกษา
 - ☐ 5.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท

ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ			
1.1 ดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการของนักเรียน			
1.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงิน และบัญชี			
1.3 ให้คำปรึกษา แนะนำกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ			
1.4 ดูแลกำกับติดตามการดำเนินงาน.....			
2. ผลจากการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจโครงการ สอ. ทำให้.....			
2.1 ครู - อาจารย์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ.....			
2.2 ครู-อาจารย์ ให้การสนับสนุนโครงการ สอ.			
2.3 นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ			
2.4 ผู้ปกครองและชุมชน ให้การสนับสนุน.....			
3. ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ			
3.1 ร่วมกับนักเรียน วิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการ			
3.2 ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการ ของนักเรียน.....			
3.3 ดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ.....			
3.4 ให้ความรู้คำแนะนำแก่นักเรียนเอง และหรือเชิญวิทยากร.....			
3.5 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการเงินและการบัญชีของโครงการ.....			
3.6 ดูแลในด้านคุณธรรมของนักเรียน.....			
3.7 ให้คำแนะนำในด้านการจัดการ การตลาดการผลิต และบริการ.....			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
4. การพิจารณาอนุมัติโครงการ สอ. ของนักเรียน			
4.1 พิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกอบอาชีพ อิสระของกรมสามัญศึกษา.....			
4.2 พิจารณาจากเกณฑ์ของคณะกรรมการ.....			
5. การรายงานผลการอนุมัติโครงการ สอ. ของ โรงเรียน			
5.1 รายงานได้ทันตามกำหนดเวลา			
5.2 รายงานได้ครบถ้วนตามแบบรายงานที่ กำหนดให้.....			

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นและกรอกข้อความลงในช่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
1. การสรรหาและ แต่งตั้งคณะ กรรมการส่งเสริม การประกอบ อาชีพอิสระ			☐ 1.1 ขาดความร่วมมือ จากบุคลากรภายใน โรงเรียน ☐ 1.2 ขาดความร่วมมือ จากบุคลากรภายนอก ☐ 1.3 บุคลากรภายนอก ขาดความรู้ ☐ 1.4 อื่น ๆ โปรดระบุ	
2. การประชาสัมพันธ์โครงการ สอ. ของ โรงเรียน			☐ 2.1 ไม่ทั่วถึง ☐ 2.2 ไม่ต่อเนื่อง ☐ 2.3 ไม่น่าสนใจ ☐ 2.4 ไม่ได้ให้ความรู้ ☐ 2.5 อื่น ๆ โปรดระบุ	
3.การแต่งตั้งครู ที่ปรึกษาประจำ โครงการ			☐ 3.1 ขาดบุคลากรที่ เหมาะสม ☐ 3.2 วิธีการไม่เหมาะสม ☐ 3.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
4. การอนุมัติ โครงการ สอ. ของนักเรียน			☐ 4.1 หลักเกณฑ์ในการ พิจารณาความยุ่งยาก ซับซ้อน	
			☐ 4.2 การอนุมัติโครงการ ล่าช้า	
			☐ 4.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	
				
				
5. การรายงานผล การอนุมัติ โครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ 5.1 รายงานล่าช้า	
			☐ 5.2 รายงานไม่ครบ ถ้วนตามแบบการ รายงานที่กำหนด	
			☐ 5.3 อื่น ๆ โปรดระบุ	
				
				

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ฉบับที่ 3

สำหรับครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริม
การประกอบอาชีพอิสระ

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง
สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ

ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

3. คำย่อที่ใช้ในงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ใช้คำย่อว่า **สอ.**

4. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะรายงานในภาพรวมและไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนให้บรรลุตามหลักการ และจุดหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี	☐ 25 - 30 ปี
☐ 31 - 35 ปี	☐ 36 - 40 ปี
☐ 41 - 45 ปี	☐ 46 - 50 ปี
☐ มากกว่า 50 ปี	

2. วุฒิการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. หน้าที่รับผิดชอบ

- ☐ หัวหน้าหมวด/ฝ่าย.....
- ☐ ครูผู้สอน วิชา
- ☐ หัวหน้ากิจกรรม

4. เคยเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการ
มีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียน (สอ.)

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย จำนวน ครั้ง

ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 1.1 ไม่มี

☐ 1.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 1.2.1 ประชุมชี้แจงครู - อาจารย์

☐ 1.2.2 ประชุมชี้แจงนักเรียน

☐ 1.2.3 ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง/ชุมชน

☐ 1.2.4 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

☐ 1.2.5 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้

☐ 1.2.6 แจกเอกสารสิ่งพิมพ์

☐ 1.2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนมีการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 2.1 ไม่มี

☐ 2.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 2.2.1 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร

☐ 2.2.2 ติดประกาศรายละเอียดการรับสมัคร

☐ 2.2.3 จัดประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดการรับสมัคร

☐ 2.2.4 แต่งตั้งคณะครูให้เป็นผู้รับสมัคร

☐ 2.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. โรงเรียนมีการให้นักเรียนเขียนโครงการ สอ. ของนักเรียน หรือไม่

3.1 ไม่มี

3.2 มี ใช้วิธีการอย่างไร

3.2.1 โรงเรียนมีโครงการสำเร็จรูปเป็นตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา

3.2.2 โรงเรียนจัดครู - อาจารย์ เพื่อให้คำแนะนำโดยเฉพาะ

3.2.3 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเป็นผู้ให้ความรู้และคำปรึกษา

3.2.4 ครูผู้สอนวิชาอื่น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้และคำปรึกษา

3.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. โรงเรียนมีการกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 4.1 ไม่มี

☐ 4.2 มี โดยวิธีใด

☐ 4.2.1 ผู้บริหารและคณะทำงานตรวจเยี่ยมและสอบถามนักเรียนโดยตรง

☐ 4.2.2 ครูที่ปรึกษาโครงการ นิเทศดูแลให้คำปรึกษาการทำงานของนักเรียน

☐ 4.2.3 ประชุมนักเรียนเพื่อทราบผลความก้าวหน้าของโครงการ

☐ 4.2.4 ศึกษาข้อมูลจากสมุดบันทึกการประชุม และแฟ้มโครงการของนักเรียน

☐ 4.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. โรงเรียนมีการประเมินผลโครงการ สอ. ของนักเรียนหรือไม่

☐ 5.1 ไม่มี

☐ 5.2 มี ประเมินอย่างไร

☐ 5.2.1 ประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ

☐ 5.2.2 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

☐ 5.2.3 ประเมินเป็นระยะตามความเหมาะสม

☐ 5.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ถ้ามี ประเมินด้วยวิธีการใด

☐ 5.2.5 การสังเกต

☐ 5.2.6 การสัมภาษณ์

☐ 5.2.7 ใช้แบบสอบถาม

☐ 5.2.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. โรงเรียนมีการรายงานโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 6.1 ไม่มี

☐ 6.2 มี รายงานต่อใคร

☐ 6.2.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

☐ 6.2.2 เขตการศึกษา

☐ 6.2.3 กรมสามัญศึกษา

☐ 6.2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่าง

อุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ผลจากการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจโครงการ สอ. ทำให้			
1.1 ครู-อาจารย์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ.....			
1.2 ครู-อาจารย์ให้การสนับสนุนโครงการ สอ.			
1.3 นักเรียนมีความสนใจ ที่จะเข้าร่วมโครงการ			
1.4 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน.....			
2. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ สอ. เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้....			
3. โครงการ สอ. ของนักเรียน			
3.1 มีความชัดเจน ครบถ้วนตามแบบการเขียนโครงการที่กำหนด.....			
3.2 สามารถปฏิบัติได้จริง.....			
4. การกำกับดูแลการดำเนินงานของโครงการ สอ. ทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์.....			
5. ผลการประเมินโครงการ สอ. ทำให้			
5.1 มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ.....			
5.2 ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....			
5.3 มีความรู้ เจตคติ และทักษะในการดำเนินโครงการอื่น ๆ.....			
5.4 สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปช่วยเหลือครอบครัว และหรือชุมชนได้.....			
6. การรายงานผลโครงการ สอ. ของโรงเรียน			
6.1 รายงานได้ทันตามกำหนดเวลา			
6.2 รายงานได้ครบถ้วนตามแบบรายงานที่กำหนดให้			

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 อีศระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นและกรอกข้อความลงใน
 ช่องปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
1. การประชาสัมพันธ์ โครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ 1.1 ไม่ทั่วถึง ☐ 1.2 ไม่ต่อเนื่อง ☐ 1.3 ไม่น่าสนใจ ☐ 1.4 ไม่ได้ให้ความรู้ ☐ 1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
2. การรับสมัครกลุ่ม นักเรียนที่ทำ โครงการ สอ.			☐ 2.1 การประชาสัมพันธ์ ไม่ทั่วถึง ☐ 2.2 นักเรียนไม่มีข้อมูล ในการตัดสินใจ ☐ 2.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3.การเขียนโครงการ สอ. ของนักเรียน			☐ 3.1 ขาดข้อมูลในการ เขียนโครงการ ☐ 3.2 นักเรียนไม่เข้าใจ การเขียนโครงการ ☐ 3.3 ครูที่ปรึกษา โครงการไม่มีความรู้ เรื่องการเขียนโครงการ ☐ 3.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
4. การกำกับดูแล กลุ่มนักเรียนให้ ดำเนินงานตาม โครงการ สอ.			☐ 4.1 ผู้บริหารไม่เห็น ความสำคัญ	
			☐ 4.2 ไม่มีการวางแผน ในการกำกับติดตาม	
			☐ 4.3 การกำกับติดตาม ไม่ต่อเนื่อง	
			☐ 4.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
5. การประเมินผล โครงการ สอ.			☐ 5.1 ขาดความรู้ และ ทักษะการประเมิน	
			☐ 5.2 ไม่มีการวางแผน ในการประเมินผล	
			☐ 5.3 ขาดความต่อเนื่อง	
			☐ 5.4 ไม่มีการนำผลการ ประเมินไปใช้	
			☐ 5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
6. การรายงานผล โครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ 6.1 รายงานล่าช้า	
			☐ 6.2 รายงานไม่ครบ ถ้วนตามแบบการ รายงานที่กำหนด	
			☐ 6.3 รายงานผลไม่ตรง กับที่นักเรียนปฏิบัติ จริง	
			☐ 6.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ฉบับที่ 4

สำหรับนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริม
การประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง
สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ

นักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ประเภทช่าง
อุตสาหกรรม

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้
ระหว่างเรียนของนักเรียน

3. คำย่อที่ใช้ในงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน ใช้คำย่อว่า **สอ.**

4. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบ
แบบสอบถามจะถือเป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะรายงานในภาพรวม จึงขอความ
กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และ
หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับการศึกษาในปัจจุบัน

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

3. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ

☐ นักธุรกิจ

☐ ค้าขาย

☐ เกษตรกร

☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. นักเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ประเภทใด

☐ ช่างไม้

☐ ช่างยนต์

☐ ช่างไฟฟ้า

☐ ช่างโลหะ

☐ ช่างปั้น

☐ ช่างอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 1.1 ไม่มี

☐ 1.2 มี ใช้วิธีการใด

☐ 1.2.1 ประชุมชี้แจงครู - อาจารย์

☐ 1.2.2 ประชุมชี้แจงนักเรียน

☐ 1.2.3 ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง/ชุมชน

☐ 1.2.4 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

☐ 1.2.5 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้

☐ 1.2.6 แจกเอกสารสิ่งพิมพ์

☐ 1.2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. โรงเรียนมีการรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 2.1 ไม่มี

☐ 2.2 มี มีวิธีการใด

☐ 2.2.1 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร

☐ 2.2.2 ติดประกาศรายละเอียดการรับสมัคร

☐ 2.2.3 จัดประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดการรับสมัคร

☐ 2.2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการให้เป็นผู้รับสมัคร

☐ 2.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

นักเรียนรวมกลุ่มดำเนินโครงการ สอ. เพราะเหตุใด

☐ 2.2.6 ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

☐ 2.2.7 เพื่อนชักชวน

☐ 2.2.8 ต้องการมีรายได้ระหว่างเรียน

☐ 2.2.9 โรงเรียนกำหนดให้ร่วมกิจกรรม

☐ 2.2.10 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนมีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการของนักเรียนหรือไม่

- ☐ 3.1 ไม่มี
- ☐ 3.2 มี ด้วยวิธีใด
- ☐ 3.2.1 โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาให้
 - ☐ 3.2.2 โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษา แล้วให้นักเรียนเลือก
 - ☐ 3.2.3 ครูเป็นผู้เลือกเป็นที่ปรึกษาของนักเรียน
 - ☐ 3.2.4 นักเรียนเป็นผู้เลือกครูที่ปรึกษา
 - ☐ 3.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. โรงเรียนมีการให้นักเรียนเขียนโครงการ สอ. หรือไม่

- ☐ 4.1 ไม่มี
- ☐ 4.2 มี ใช้วิธีการอย่างไร
- ☐ 4.2.1 โรงเรียนมีโครงการสำเร็จรูปเป็นตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา
 - ☐ 4.2.2 โรงเรียนจัดครู - อาจารย์เพื่อให้คำแนะนำโดยเฉพาะ
 - ☐ 4.2.3 ครูที่ปรึกษาประจำโครงการเป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษา
 - ☐ 4.2.4 ครูผู้สอนวิชาอาชีพนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้ และคำปรึกษา
 - ☐ 4.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5 นักเรียนมีการศึกษาหาข้อมูลก่อนที่จะเขียนโครงการ หรือไม่

- ☐ 5.1 ไม่มี
- ☐ 5.2 มี ศึกษาข้อมูลใด
- ☐ 5.2.1 แหล่งวัตถุดิบ
 - ☐ 5.2.2 ความต้องการของท้องตลาด
 - ☐ 5.2.3 วัสดุอุปกรณ์
 - ☐ 5.2.4 เงินทุน
 - ☐ 5.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. โรงเรียนมีการกำกับ ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ สอ. หรือไม่

☐ 6.1 ไม่มี

☐ 6.2 มี โดยวิธีใด

☐ 6.2.1 ผู้บริหารและคณะทำงานตรวจเยี่ยมและสอบถามนักเรียนโดยตรง

☐ 6.2.2 ครูที่ปรึกษาโครงการ นิเทศ ดูแล และให้คำปรึกษาการทำงาน
ของนักเรียน

☐ 6.2.3 ประชุมนักเรียนเพื่อทราบผลความก้าวหน้าของโครงการ

☐ 6.2.4 ศึกษาข้อมูลจากสมุดบันทึกการประชุม และเพิ่มโครงการของนักเรียน

☐ 6.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. โครงการ สอ. ที่นักเรียนทำมีประโยชน์หรือไม่

☐ 7.1 ไม่มี

☐ 7.2 มี ได้แก่

☐ 7.2.1 สามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ

☐ 7.2.2 สามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อจบ
การศึกษา

☐ 7.2.3 ทำให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม

☐ 7.2.4 ทำให้มีรายได้ระหว่างเรียน

☐ 7.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นให้ตรงตามสภาพ
ความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ผลจากการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ โครงการ สอ. ทำให้			
1.1 ครู-อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพอิสระ.....			
1.2 ครู-อาจารย์ ให้การสนับสนุนโครงการ สอ.			
1.3 นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ....			
1.4 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน.....			
2. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ สอ. เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้.....			
3. ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ			
3.1 ร่วมกับนักเรียนวิเคราะห์ความถูกต้อง ความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ....			
3.2 ให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนโครงการ ของนักเรียน.....			
3.3 ดูแลให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ.....			
3.4 ให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียนเองและหรือ เชิญวิทยากร.....			
3.5 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโครงการ			
3.6 ดูแลในด้านคุณธรรมของนักเรียน.....			
3.7 ให้คำแนะนำในด้านการจัดการ การตลาด การผลิต และบริการ.....			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
4. โครงการ สอ. ของนักเรียน			
4.1 มีความชัดเจน ครบถ้วนตามแบบการเขียน โครงการที่กำหนด.....			
4.2 สามารถปฏิบัติได้จริง.....			
5. การกำกับ ดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตาม โครงการ สอ. ทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์			

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพ

อิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น และเขียนข้อความ

ลงในช่อง ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	มี ปัญหา	ปัญหา อุปสรรค	
1. การประชาสัมพันธ์โครงการ สอ.ของโรงเรียน			☐ 1.1 ไม่ทั่วถึง ☐ 1.2 ไม่ต่อเนื่อง ☐ 1.3 ไม่น่าสนใจ ☐ 1.4 ไม่ได้ให้ความรู้ ☐ 1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
2. การรับสมัครกลุ่ม นักเรียนที่ทำ โครงการ สอ.			☐ 2.1 การประชาสัมพันธ์ ไม่ทั่วถึง ☐ 2.2 นักเรียนไม่มีข้อมูล ในการตัดสินใจ ☐ 2.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. การแต่งตั้งครูที่ ปรึกษาประจำ โครงการ			☐ 3.1 ขาดบุคลากรที่ เหมาะสม ☐ 3.2 วิธีการไม่เหมาะสม ☐ 3.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

แบบสัมภาษณ์
ผู้บริหารโรงเรียน หรือคณะทำงานฯ เลขานุการคณะกรรมการ
และที่ปรึกษาประจำโครงการ

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ได้แก่ บุคคล 3 กลุ่ม คือ
 - 1) ผู้บริหารโรงเรียน หรือคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
 - 2) เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
 - 3) ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
2. เนื้อหาสาระในการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
3. วิธีการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ในทุกข้อยกเว้น ตอนที่ 2 เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับ ขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ 14 ขั้นตอน สัมภาษณ์บุคคลแต่ละกลุ่มดังรายละเอียดต่อไปนี้

- (1) ผู้บริหารโรงเรียน หรือคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ สัมภาษณ์
 - ขั้นตอนที่
 1. การกำหนดนโยบาย
 2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ
 3. การประเมินสภาพปัจจุบัน
 4. การเขียนโครงการของโรงเรียน
 5. การสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการ
 8. การแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำโครงการ
 11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ
 14. การรายงานผลโครงการ

- (2) เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
สัมภาระณขั้นตอนที่
5. การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ
 6. การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ
 8. การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาประจำโครงการ
 10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ
 11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ
- (3) ครูที่ปรึกษาประจำโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
สัมภาระณ ขั้นตอนี่
6. การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจ
 7. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ
 9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ
 12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ
 13. การประเมินผลโครงการ
 14. การรายงานผลโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป**1. ผู้ให้สัมภาษณ์เป็น**

- ☐ ผู้บริหารโรงเรียน หรือคณะทำงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
- ☐ เลขานุการคณะกรรมการ
- ☐ ที่ปรึกษาประจำโครงการ สอ.

2. เคยเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับโครงการ สอ.

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือ
เติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ท่านเห็นด้วยกับนโยบายส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของนักเรียน หรือไม่

☐ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

เหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย.....

.....

.....

2. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการดำเนินงาน สอ. ในด้านต่อไปนี้อย่างไร

2.1 ด้านเอกสาร

1) ลักษณะการเตรียมความพร้อมคือ.....

.....

.....

2) ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สอ.

☐ มาก

☐ ปานกลาง

☐ น้อย

2.2 ด้านบุคลากร

มีการเตรียมความพร้อม หรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี ทำอย่างไร.....

.....

2.3 ด้านสถานที่หรือสถานประกอบการ มีการเตรียมความพร้อมหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี ถ้ามี

☐ เหมาะสม

☐ ไม่เหมาะสม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านคิดว่ากรมสามัญศึกษา ให้การสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในด้านใดบ้าง อย่างไร

3.1 ด้านเอกสาร.....

.....
.....
.....
.....

3.2 ด้านงบประมาณ.....

.....
.....
.....
.....

3.3 ด้านบุคลากร.....

.....
.....
.....
.....

3.4 ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....
.....

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ (14 ขั้นตอน) *หมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การกำหนดนโยบาย				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ				
2. การแต่งตั้งคณะทำงาน				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ				
3. การประเมินสภาพปัจจุบัน				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ				

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะ
4. การเขียนโครงการของโรงเรียน				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ				
5. การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ				
* เลขานุการคณะกรรมการฯ				
6. การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ				
* เลขานุการคณะกรรมการฯ				
* ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะ
7. การรับสมัครกลุ่มนักเรียนที่ทำโครงการ * ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				
8. การแต่งตั้งครูที่ศึกษาประจำโครงการ * ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ * เลขานุการคณะกรรมการฯ				
9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ * ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะ
10. การพิจารณาอนุมัติโครงการ				
* เลขานุการคณะกรรมการฯ				
11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ				
* ผู้บริหารหรือคณะทำงานฯ * เลขานุการคณะกรรมการฯ				
12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ				
* ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ อสร.	ปัญหา	การแก้ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
13.. การประเมินผลโครงการ				
* ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				
14. การรายงานผลโครงการ				
* ผู้บริหารและคณะทำงาน				
* ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ				

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
ประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผู้วิจัย นายปกาศิต จำปาทอง

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ คือนักเรียนที่รวมกลุ่มกันดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
2. เนื้อหาสาระในการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นนักเรียนชั้น

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ชั้น ม.

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้น ม.

2. นักเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ประเภทใด
ประเภทช่าง.....ทำอะไร.....จำนวน.....คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท

ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง และหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยกับโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท

ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน หรือไม่

☐ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

เหตุผลที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อม ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้เพียงใด

(1) ด้านเอกสาร

☐ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

เหตุผลคือ

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

(2) ด้านครู - อาจารย์

ความรู้ความสามารถ

☐ มีความรู้ความสามารถ

☐ ไม่มีความรู้ความสามารถ

การเอาใจใส่ดูแล

☐ เอาใจใส่

☐ ไม่เอาใจใส่

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

(3) ด้านสถานที่ หรือสถานประกอบการ

☐ เหมาะสม

☐ ไม่เหมาะสม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

(4) ด้านงบประมาณ

☐ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

(5) ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารการประกอบอาชีพอิสระ (14 ขั้นตอน)

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะ
6. การประชาสัมพันธ์และ และสร้างความเข้าใจ				
7. การรับสมัครกลุ่ม นักเรียนที่ทำโครงการ				
8. การแต่งตั้งครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ				

ขั้นตอนการบริหาร	การดำเนินงานของ ร.ร.	ปัญหา	การแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะ
9. การดำเนินการให้นักเรียนเขียนโครงการ				
12. การกำกับดูแลกลุ่มนักเรียนให้ดำเนินงานตามโครงการ				

4. นักเรียนคิดว่าโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ประสบผลสำเร็จ หรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ ประสบผลสำเร็จ

☐ ไม่ประสบผลสำเร็จ

เหตุผล คือ

.....

.....

.....

5. นักเรียนคิดว่าโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง แก้ไข
หรือไม่อย่างไร

☐ จำเป็น

☐ ไม่จำเป็น

ถ้าจำเป็นนักเรียนมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุง คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจการเอกสาร

เรื่อง

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ผู้วิจัย

นายปภาสิต จำปาทอง

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำแนะนำ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในสแตมป์ และ ☐ ที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง
และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

แบบสำรวจการเอกสาร

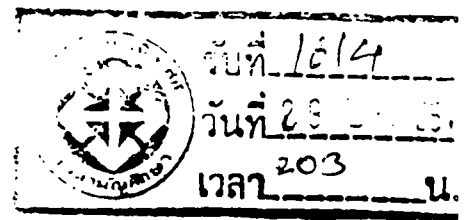
ประเภทของเอกสาร	การปฏิบัติ		ถ้าไม่มีการปฏิบัติ ไม่ต้องตอบ			
	ไม่มี	มี	จุดประสงค์ของเอกสาร	สาระของเอกสาร	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. แผนงาน/โครงการ สอ. ของโรงเรียน			☐ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงาน สอ. ของโรงเรียน ☐ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สัมพันธถึงนโยบาย สอ. ของโรงเรียน ☐ เพื่อเป็นตัวบ่งบอก ข้อมูลหรือ สภาพ ความพร้อมของ โรงเรียน ☐ เป็นการบอกแนวทาง หลักการ วิธีปฏิบัติ	☐ นโยบาย สอ. ของโรงเรียน ☐ มาตรการ ☐ เป้าหมาย ☐ เหตุผลของ โครงการ ☐ วัตถุประสงค์ ☐ แนวปฏิบัติ ☐ ระยะเวลา ☐ งบประมาณ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	☐ บุคลากรต่าง ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ เท่าที่ควร ☐ ครู - อาจารย์ ไม่เห็นถึงความ สำคัญ ☐ นักเรียนไม่มี ความพร้อม ☐ เงินทุนของ โรงเรียนมีระเบียบ การใช้อย่าง	

ประเภทของเอกสาร	การปฏิบัติ		ถ้าไม่มีการปฏิบัติ ไม่ต้องตอบ			ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี	มี	จุดประสงค์ของเอกสาร	สาระของเอกสาร	ปัญหา	
3. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ					☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
						
						
						
			☐ เพื่อเป็นการกำหนดผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน สอ. ของโรงเรียน	☐ จำนวนคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจำนวนคน	☐ คณะกรรมการไม่มีบุคคลภายนอกทำให้การวิเคราะห์โครงการไม่ดีเท่าที่ควร	
			☐ เป็นการระดมสรรพกำลังของโรงเรียน	☐ ครู-อาจารย์คน	☐ คณะกรรมการไม่	
			☐ เป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติ	☐ บุคคลภายนอก คน	☐ คณะกรรมการวิเคราะห์โครงการได้	
				หน้าที่ความรับผิดชอบ		
				☐ อนุมัติโครงการ	☐ คณะกรรมการไม่	
				☐ ควบคุมค่าใช้จ่าย	☐ คณะกรรมการไม่	
			☐ นิเทศ ติดตาม	☐ คณะกรรมการไม่		
			☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		☐ คณะกรรมการไม่	

ประเภทของเอกสาร	การปฏิบัติ		ถ้าไม่มีการปฏิบัติ ไม่ต้องตอบ				
	ไม่มี	มี	จุดประสงค์ของเอกสาร	สาระของเอกสาร	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ	
			โรงเรียนตาม โครงการ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	รายงาน ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ
ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์

ตุลาคม 23 กรกฎาคม 1919

၂၇၇
 - ၂ ဇ. ၈. ၂၅၄၇
 ၂၇၇

หัวหน้าหน่วยศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

W. H. R. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2

ที่ ทม 1007/ ๒๐๐ ๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๒ พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปกาศิต จันทาทอง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการ
มีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโรกสูม

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน

ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยา ทุลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายปกาศิต จำปาทอง
วัน เดือน ปีเกิด	16 มีนาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 111/14 ถนนบรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพ ฯ 10700
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ 7 กรมสามัญศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตดุสิต กรุงเทพ ฯ 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2515	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี
พ.ศ.2517	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง(อุตสาหกรรมศิลป์) จากวิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ.2524	ศ.ศบ.(บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ.2542	กศ.ม.(อุตสาหกรรมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภท
ช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
ปกาศิต จำปาทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
กุมภาพันธ์ 2542

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูที่ได้รับ มอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ 26 คน เลขานุการคณะกรรมการ 26 คน ครูที่ปรึกษา ประจำโครงการ 26 คน และนักเรียน 231 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม 4 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับและ แบบสำรวจรายการเอกสาร 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดตามขั้นตอนการบริหาร การประกอบอาชีพ อิสระ จำนวน 14 ขั้นตอน มีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายโรงเรียนกำหนดโดยการศึกษานโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการโดยวิธีสรรหาจากครู - อาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพ
3. การประเมินสภาพปัจจุบันส่วนใหญ่ ใช้วิธีประชุมปรึกษาหารือคณะครู - อาจารย์
4. การเขียนโครงการ ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบัน
5. การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาและสรรหา มีบุคคลภายนอกร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งมีผู้นำชุมชนร่วมเป็นกรรมการมากที่สุด
6. โรงเรียนใช้วิธีการประชุมชี้แจงเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ
7. ใช้วิธีการประชุมชี้แจง และรับสมัครนักเรียนเพื่อทำโครงการ
8. โรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ปรึกษาประจำโครงการ ให้เป็นผู้นิเทศดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบการเขียนโครงการ ดูแลการทำงานให้เป็นระบบและดูแลด้านคุณธรรมของนักเรียน
9. การเขียนโครงการของนักเรียน ครูผู้สอนวิชาชีพเป็นผู้ให้ความรู้และคำปรึกษา
10. อนุมัติโครงการ โดยพิจารณาจากเกณฑ์การรวมกลุ่มของนักเรียน ตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป
11. การรายงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ จะรายงานผลต่อสามัญศึกษาจังหวัดเป็นอันดับแรก
12. ครูที่ปรึกษาประจำโครงการ เป็นผู้นิเทศดูแลให้คำปรึกษา
13. การประเมินโครงการจะประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ
14. การรายงานผลโครงการโดยรายงานต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

A STUDY OF THE MANAGEMENT OF THE PROJECT FOR THE
ENTREPRENEURIAL COMPETENCIES IN FIELD OF INDUSTRIAL
EDUCATION OF THE STUDENTS IN THE SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION

AN ABSTRACT
BY
PAKASIT JUMPATHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University
February 1999

Abstract

The purpose of this research was to study the management of the project for the entrepreneurial competencies in field of Industrial Education of the students in 3 areas : project procedure, management outcomes, and problems, obstacles and suggestion in the management.

Four groups of samples were used in this research. They were 26 administrators or teachers assigned to be the President of the staff, 26 teachers as the secretaries of the staff, 26 teachers as the advisors of the project and 231 students.

The instruments employed in this research were 4 questionnaires, 2 interviewing forms, and 1 inventory. The obtained data from each sample group were analyzed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation.

This research used conceptual framework of 14 steps in entrepreneurial management. The conclusion of the findings was as follow :

1. The schools' policies were formulated by studying the policies, goals, directions and the stress points of the Department of General Education.
2. The appointment of the staff selected from experienced teachers
3. Teachers staff ' s meeting was arranged to evaluate present status of the project.
4. The project was organized under the information of the project evaluation.
5. The administrators of the schools selected and appointed the committee which could be outsiders ; and most of the committee appointed were community leaders.
6. Schools organized the meeting to propagate the entrepreneurial project.
7. Students applied for the project after the meeting.
8. Schools appointed teachers as the advisors of the project for supervision and inspection.
9. Students writing the project under the instruction and suggestion of the project advisors.
10. The project was approved under the criteria that at least 3 students joined into group.

11. The approved project must firstly be reported to the Provincial General Education Offices.

12. The project advisors took care and gave advice of the project.

13. The project evaluation had been done when the projects finished.

14. The projects had been reported to the Provincial General Education Offices.
